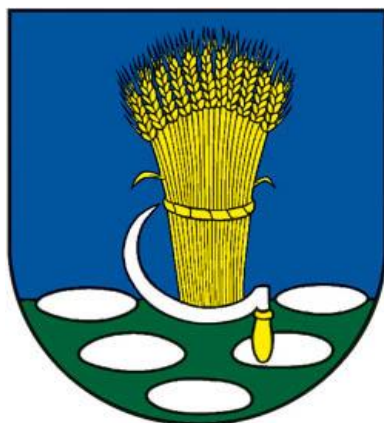

PROGRAM ROZVOJA OBCE MESTISKO NA ROKY 2016 - 2023

Názov:	Program rozvoja obce Mestisko na roky 2016 - 2023
Územné vymedzenie :	Obec Mestisko , kód okresu: 713 , kód obce: 527564
Územný plán obce schválený:	nie
Dátum schválenia PRO:	04.12.2015
Dátum platnosti:	01.01.2016 do 31.12.2023
Verzia	1.0
Publikovaný verejne:	18.12.2015

Obsah

Úvod	4
1. Analytická časť	8
1.1. Súhrnná charakteristika územia	8
1.2. Sociálna charakteristika	11
1.2.1. Vývoj počtu obyvateľov podľa pohlavia a veku	11
1.2.2. Štruktúra obyvateľstva podľa produktivity a ekonomickej aktivity	13
1.2.3. Prirodzený prírastok – migrácia obyvateľstva	16
1.2.4. Národnostná štruktúra obyvateľstva a vierovyznanie	18
1.2.5. Štruktúra obyvateľstva podľa vzdelania	19
1.2.6. Štruktúra uchádzačov o zamestnanie	21
1.2.7. Domový a bytový fond	23
1.3. Ekonomická charakteristika	25
1.3.1. Technická infraštruktúra a priemysel	25
1.3.2. Doprava	29
1.3.3. Kultúrohistorické hodnoty územia	31
1.3.4. Zdravotníctvo a sociálna starostlivosť	37
1.3.5. Vzdelávanie a školstvo	37
1.3.6. Podnikateľské prostredie a priemyselná výroba v regióne	38
1.3.7. Hospodárenie obce	40
1.4. Environmentálna charakteristika	43
1.4.1. Geomorfologické a geologické pomery	44
1.4.2. Hydrologické pomery	45
1.4.3. Klimatické pomery	46
1.4.4. Pedologické podmienky	46
1.4.5. Charakteristika biotického komplexu	48
1.4.6. Chránené územia prírody	49
1.4.7. Odpadové hospodárstvo	51
1.5. Vyhodnotenie väzieb na koncepčné dokumenty VÚC PSK	52
1.5.1. Charakteristika PSK	52
1.5.2. Súlad PRO Mestisko s PHSR Prešovského samosprávneho kraja	54
1.6. SWOT analýza	58
2. Strategická časť	65
3. Programová časť	70
4. Realizačná časť	75
4.1. Inštitucionálne a organizačné zabezpečenie	75
4.2. Komunikačná stratégia	76

Program rozvoja obce Mestisko na roky 2016-2023

4.3. Monitorovanie a hodnotenie	76
4.4. Akčný plán	78
5. Finančná časť	82
Záver	94
Zoznam príloh.....	95

Úvod

Program rozvoja obce (ďalej „PRO“) Mestisko je strednodobý rozvojový dokument, ktorý je vypracovaný v súlade s cieľmi a prioritami ustanovenými v národnej stratégii a zohľadňuje ciele a priority ustanovené v programe rozvoja vyššieho územného celku Prešovský samosprávny kraj, na území ktorej sa obec Mestisko nachádza.

Povinnosť obce vypracovať PRO vyplýva zo zákona č. 309/2014 Z. z. o podpore regionálneho rozvoja.

Vypracovanie programu rozvoja obce zabezpečuje obec **pri uplatnení partnerstva**.

Partnerstvo je forma spolupráce medzi sociálno-ekonomickými partnermi, ktorí zabezpečujú hospodársky rozvoj, sociálny rozvoj alebo územný rozvoj dotknutého regiónu s ohľadom na udržateľný rozvoj.

Sociálno-ekonomickí partneri sú subjekty verejnej správy, podnikatelia a mimovládne organizácie pôsobiace v oblasti regionálneho rozvoja na miestnej, regionálnej alebo celoštátnej úrovni.

Základné princípy tvorby PRO:

- je založený na kvalitných a overených dátach,
- je výsledkom komplexných analýz v troch kľúčových politikách - oblastiach,
- je vytvorený partnerstvom hlavných aktérov územia,
- je v súlade s udržateľným využívaním hodnôt a zdrojov konkrétneho územia,
- je vyjadrením vízie v konkrétnych stratégiách a rozvojových projektoch.

Cieľom spracovania PRO je poskytnúť komplexný pohľad na súčasný stav a na perspektívy obce v oblasti hospodárskeho, sociálneho a environmentálneho rozvoja, stanoviť strategické ciele, rozvojové priority a strategické oblasti rozvoja obce. Zmyslom procesu tvorby PRO je sformulovať takú predstavu o smerovaní obce, ktorá vyjadruje ekonomické a sociálne záujmy jej občanov a zároveň je v súlade s prijatými koncepciami štátu, vyššieho územného celku, príp. rezortnými stratégiami, záujmami ochrany životného prostredia a kultúrneho dedičstva. Existenciou PRO obec Mestisko zvýši svoje šance získať finančnú podporu zo štrukturálnych fondov na realizáciu projektov, keďže musí preukázať súlad zamýšľaného projektu s regionálnymi stratégiami i miestnou stratégiou, ktorú reprezentuje svojim PRO.

Program rozvoja obce Mestisko sa skladá z úvodného zhrnutia celého materiálu, analytickej časti, ktorá obsahuje vonkajšiu a vnútornú analýzu obce a SWOT analýzu v prioritných oblastiach rozvoja zahŕňajúcu silné a slabé stránky, príležitosti a hrozby. Ďalej obsahuje strategickú časť, ktorá zahŕňa víziu obce, výber a popis špecifických cieľov v jednotlivých politikách - oblastiach rozvoja (hospodárska, sociálna a environmentálna). Programová časť

Program rozvoja obce Mestisko na roky 2016-2023

dokumentu obsahuje zoznam opatrení a aktivít a podrobnejšie rozpracovanie strategických cieľov na zabezpečenie realizácie programu rozvoja obce. Realizačná časť je zameraná na popis postupov inštitucionálneho a organizačného zabezpečenia realizácie programu rozvoja obce, komunikačnú stratégiu, systém monitorovania a hodnotenia plnenia programu s ustanovením merateľných ukazovateľov a časový a vecný harmonogram formou akčných plánov. Finančná časť obsahuje finančné zabezpečenie jednotlivých opatrení a aktivít. Záver obsahuje informáciu o schválení a zverejnení PRO. Program rozvoja obce Mestisko na roky 2016 - 2023 je základným strategickým dokumentom, ktorý sa rozhodla obec vypracovať z dôvodu zabezpečenia koncepčného rozvoja obce, ako aj na zlepšenie a zefektívnenie rozhodovania miestnej samosprávy, a je neoddeliteľnou súčasťou pre možnosť čerpania prostriedkov z Európskej únie.

Tento dokument je otvorený, je teda možné ho dopĺňať a tým pružne reagovať na potreby občanov a potreby rozvoja obce. Jeho tvorba umožní občanom aktívne sa zapojiť do diania v obci prostredníctvom účasti vo všetkých fázach procesu plánovania rozvoja obce. PRO Mestisko na roky 2016 – 2023 bol spracovaný v súlade miestnymi, regionálnymi, národnými i európskymi koncepčnými a strategickými dokumentmi.

Základné východiskové dokumenty na miestnej úrovni

Rozvojový plán obce Mestisko na roky 2005 - 2015

PHSR mesta Svidník

Územný plán mesta Svidník

Programový rozpočet obce Mestisko

Záverečný účet obce Mestisko

Register obnovenej evidencie pozemkov (ROEP) – vydané rozhodnutie 6/2001

Mestisko 1414 – 2014 publikácia

Web stránka obce Mestisko (www.mestisko.sk)

Základné východiskové dokumenty na úrovni kraja

Program hospodárskeho a sociálneho rozvoja PSK 2008-2015

Program odpadového hospodárstva Prešovského kraja na roky 2011 - 2015

Územný plán VÚC PSK

Regionálna inovačná stratégia PSK 2005-2008

Výročná správa PSK za konsolidovaný celok za rok 2013

Základné východiskové dokumenty na národnej úrovni

Národná stratégia regionálneho rozvoja SR (2014)

Partnerská dohoda SR na roky 2014-2020

Stratégia Európa 2020

Program rozvoja vidieka 2014 - 2020

Národná stratégia trvalo udržateľného rozvoja

Koncepcie územného rozvoja Slovenska 2011

Na národnej a nadnárodnej (európskej) úrovni boli zohľadnené priority Národnej stratégie regionálneho rozvoja SR, ako aj jej vízia regionálneho rozvoja na Slovensku. PRO Mestisko tiež vychádza zo stratégie Európa 2020, ktorej cieľmi sú inteligentný, udržateľný a inkluzívny rast. Vzhľadom na deficit vlastných investičných zdrojov je PRO Mestisko na roky 2016 – 2023 je prepojený so sektorovými operačnými programami vypracovanými na základe Partnerskej dohody SR na roky 2014 – 2020 (pre účinné a efektívne využívanie prostriedkov EŠIF a investičných fondov za účelom dosahovania cieľov stratégie Európa 2020), ako aj s Koncepciou územného rozvoja Slovenska 2001 a Národnou stratégiou regionálneho rozvoja SR.

Možnosť čerpania finančných prostriedkov na území Slovenskej republiky vychádza z týchto šiestich základných operačných programov v r. 2014 -2020:

- OP Integrovaný regionálny operačný program (OP IROP)
- OP Ľudské zdroje (OP LZ)
- OP Kvalita životného prostredia (OP KŽP)
- OP Výskum a inovácie (OP VaI)
- OP Integrovaná infraštruktúra (OP II)
- OP Efektívna verejná správa (OP EVS)

Podľa samotného režimu sa budú riadiť programy, ktoré sú implementované na základe špecifických usmernení Európskej komisie a to:

- Technická pomoc
- Program rozvoja vidieka 2014 – 2020 (PRV)
- Program cezhraničnej spolupráce Poľsko – Slovenská republika 2014 – 2020

Obr. 1 Mestisko v jeho podobách

Zdroj: OcÚ Mestisko

1. Analytická časť

Analytická časť obsahuje komplexné hodnotenie a analýzu východiskovej situácie obce s väzbami na širšie územie a odhad budúceho vývoja s dôrazom na možné riziká a ohrozenia vo väzbe na existujúce relevantné stratégie a koncepcie a využívanie vnútorného potenciálu územia, jeho limitov a rozvoja územia obce.

Pri spracovaní analytickej časti PRO Mestisko na roky 2016-2023 bola použitá metodika zberu informácií získaných z portálu ŠÚ SR (DATAcube, STATdat, Slovstat), Infostat, z portálu ministerstva spravodlivosti SR, MDVRR SR, MPRV SR a MŽP SR z portálu štátnej ochrany prírody, od občanov obce Mestisko prostredníctvom dotazníkov a dostupných informácií z web stránky obce Mestisko a od starostu obce Mestisko. Analýza obsahuje okrem tabuľkovej a grafickej časti aj časť textovú, ktorá popisuje a vysvetľuje výsledky analýzy.

1.1.Súhrnná charakteristika územia

Tab. 1 Základná charakteristika obce Mestisko

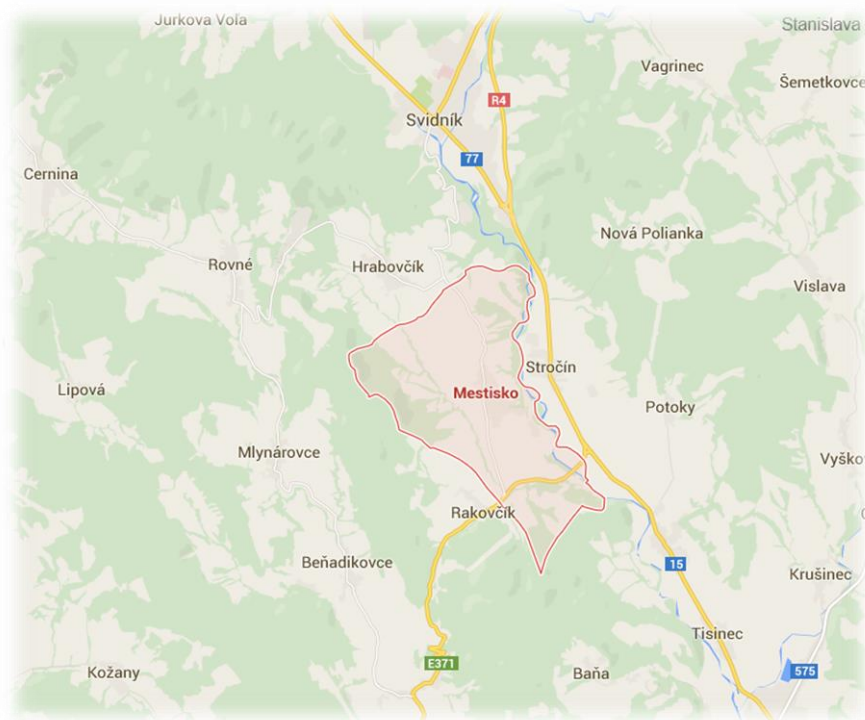
Základná charakteristika obce

Ukazovateľ	Hodnota
Kód obce	527564
Názov okresu	Svidník
Názov kraja	Prešovský
Štatút obce	obec
PSČ	090 41
Telefónne smerové číslo	054
Prvá písomná zmienka o obci - meste - rok	1414
Nadmorská výška obce - mesta v m	229
Celková výmera územia obce [m ²]	11 049 200
Hustota obyvateľstva na km ²	42,72

Zdroj: ŠÚ SR

Obr. 2 Poloha obce Mestisko

Zdroj: vlastné spracovanie

Tab. 2 Spádovosť obce Mestisko

Ukazovateľ	Hodnota
Sídlo matričného úradu	Svidník
Sídlo pracoviska daňového úradu	Svidník
Sídlo pracoviska Obvodného oddelenia policajného zboru	Svidník
Sídlo Okresného súdu	Svidník
Sídlo Okresného riaditeľstva Hasičského a záchranného zboru	Svidník
Sídlo pracoviska okresného úradu	Svidník
Sídlo Územnej vojenskej správy	Prešov
Sídlo územného Úradu práce, sociálnych vecí a rodiny	Svidník

Zdroj: <http://naseobce.sk/mesta-a-obce/1850-mestisko/spadovost>

Obec Mestisko sa nachádza v malebnom a na prírodné krásy bohatom kraji severovýchodného Slovenska, 6 km juhozápadne od Svidníka. Jej zakladatelia ju postavili Ondavskej vrchovine medzi riekou Ondavou a potokom Hrabovčiek, ktorý je jej pravostranným prítokom. Územie obce patrí do geomorfologického celku Ondavská vrchovina, ktorá je súčasťou Nízkych Beskýd (Východné Karpaty).

Obr. 3 Letecký pohľad na obec Mestisko

Zdroj: OcÚ Mestisko

Územie obce Mestisko tvorí kataster hraničiaci s mestom Svidník a obcami Hrabovčiek, Mlynárovce, Rakovčiek, Duplín a Stročín.

Symboly obce Mestisko

K symbolom obce patrí erb a vlajka obce Mestisko.

Erb obce – v modrom štíte na zelenej, piatimi striebornými oválnymi kameňmi preloženej pažiti je zlatý obilný snop, podložený strieborným kosákom so zlatou zvislou rukoväťou. Návrh erbu bol spracovaný na základe obecnej pečate z roku 1868, pričom bol použitý neskorogotický štít. Jeho autormi sú Leon Sokolovský, Peter Kónya a Sergej Pančák. Podkladom pre tento návrh bola obecná pečať, pochádzajúca z druhej polovice 18. storočia.

Pečať obce je okrúhla, uprostred s obecným erbom a kruhopisom: OBEC MESTISKO.

Vlajka obce pozostáva so siedmich pozdĺžnych pruhov vo farbách modrej, žltej, modrej, bielej, modrej, žltej a zelenej. Vlajka má pomer strán 2 : 3 a ukončená je tromi cípmi t.j. dvoma zastrihmi, siahajúcimi do tretiny jej listu. Symboly obce Mestisko sú zapísané

v Heraldickom registri Slovenskej republiky pod signatúrou HR: M – 120/1999 a schválené uznesením č. 32/1999 Obecného zastupiteľstva zo dňa 21.05.1999.

Obr. 4 Erb obce

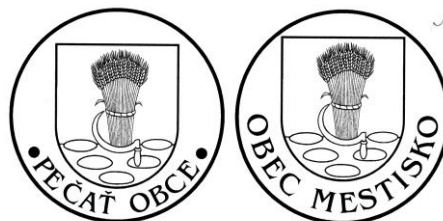

Obr. 5 Vlajka obce

Obr. 6 Pečať obce

PEČATE OBCE MESTISKO

Zdroj: OcÚ Mestisko

1.2. Sociálna charakteristika

Rozhodujúcim rozvojovým faktorom každej vidieckej obce je obyvateľstvo. Obec Mestisko s celkovým počtom obyvateľov 472 (k 31.12.2014) sa zaraďuje medzi malé obce. Celková výmera územia obce predstavuje 11 049 200 m². Na území obce bola k 31.12.2014 celková hustota osídlenia 42,72 obyvateľov na km². Hustota obyvateľstva v Prešovskom kraji je 91,32 obyvateľov na km² a v okrese Svidník je 60,13 obyvateľov na km².

1.2.1. Vývoj počtu obyvateľov podľa pohlavia a veku

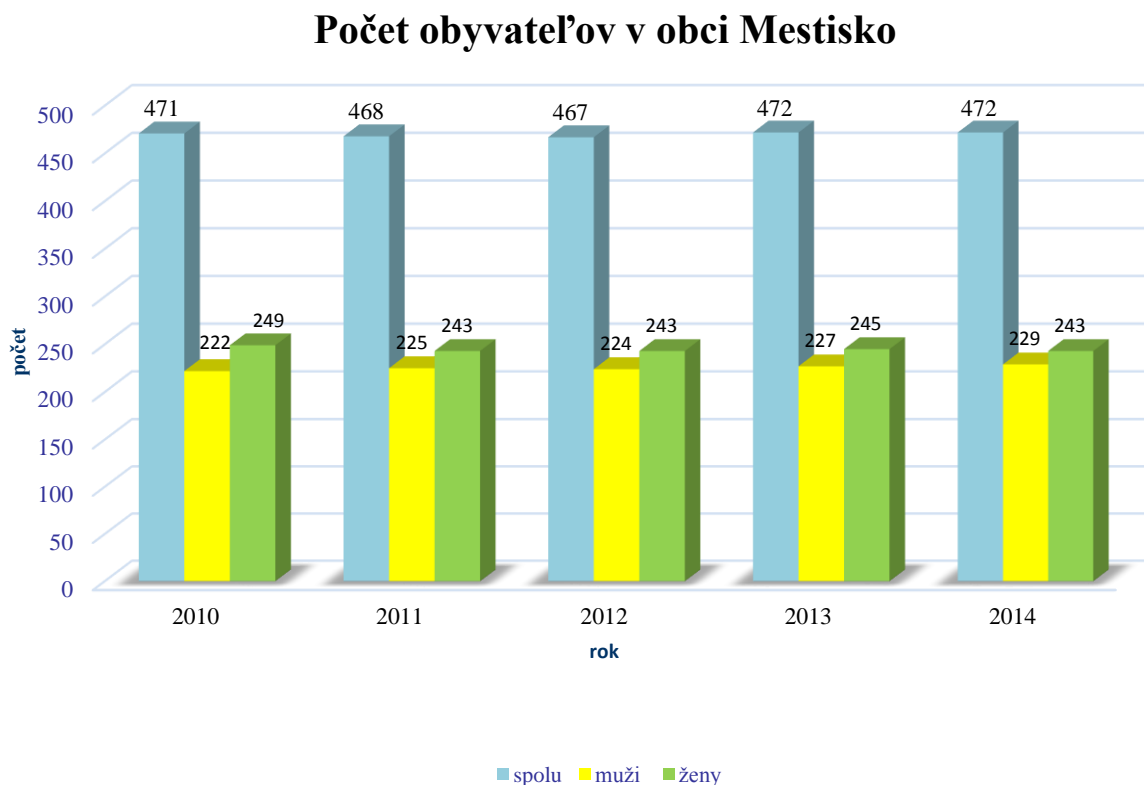
Prehľad vývoja počtu obyvateľov obce je zobrazený v nasledujúcej tabuľkách a grafoch. Stav trvale bývajúcего obyvateľstva na území je uvádzaný k 31.12. príslušného roka.

Tab. 3 Vývoj počtu obyvateľov podľa pohlavia v rokoch 2010 – 2014

Rok	Spolu	Muži	Ženy
2010	471	222	249
2011	468	225	243
2012	467	224	243
2013	472	227	245
2014	472	229	243

Zdroj: ŠÚ SR

Graf 1 Vývoj počtu obyvateľov v obci Mestisko 2010 - 2014

Z grafického znázornenie je zrejmé, že vývoj počtu obyvateľov obce Mestisko má počas 5 rokov takmer rovnaký prírastok ako aj úbytok obyvateľov. Od roku 2010 kedy predstavoval počet obyvateľov 471, nastáva mierny pokles počtu obyvateľov v rokoch 2011-2012 a následný nárast na 472 obyvateľov ku koncu roku 2014.

Rozvojový plán obce Mestisko pre obdobie 2005 - 2015 uvádza ako pravdepodobnejšiu pesimistickú prognózu vývoja počtu obyvateľstva v najbližších desiatich rokoch, pokles zhruba na 475 obyvateľov v roku 2015. Môžeme konštatovať, že táto prognóza sa naplnila a pravdepodobne bude vývoj počtu obyvateľstva pokračovať poklesom aj v priebehu nasledujúcich 10 rokov, resp. nastane stagnácia počtu obyvateľstva.

Tab. 4 Obyvateľstvo obce Mestisko podľa vekových skupín v rokoch 2010 - 2014

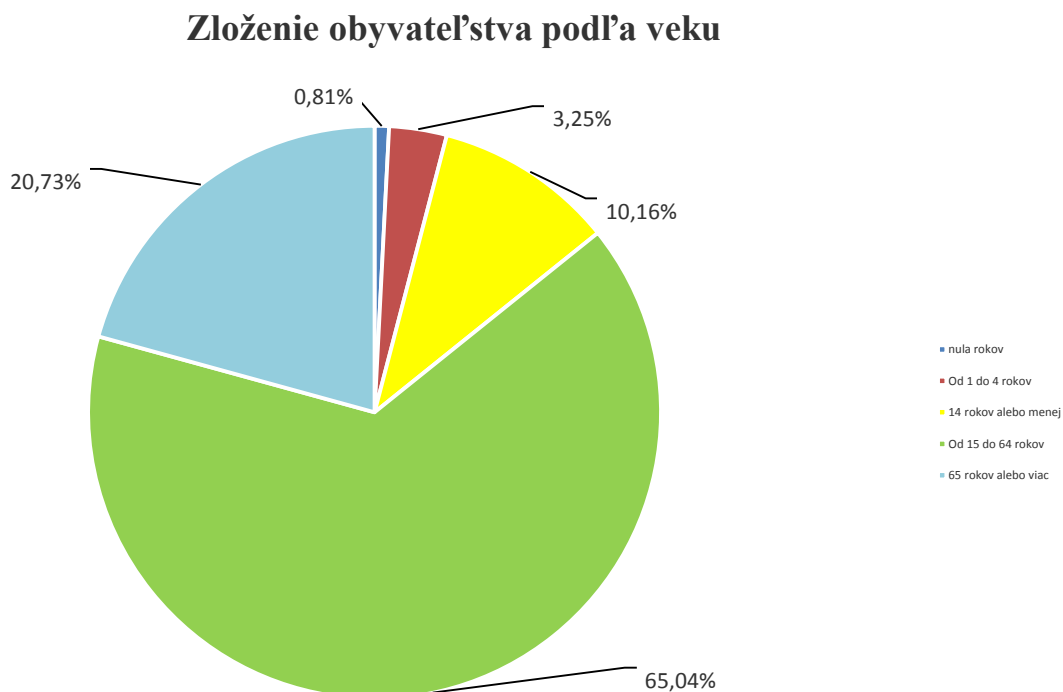
Vekové skupiny	Roky				
	2010	2011	2012	2013	2014
Nula rokov	3	4	3	4	4
Od 1 do 4 rokov	12	9	12	13	16
14 rokov alebo menej	44	46	46	52	50
Od 15 do 64 rokov	332	330	326	322	320

65 rokov alebo viac	95	92	95	98	102
---------------------	----	----	----	----	-----

Zdroj: ŠÚ SR

Z uvedenej tabuľky vyplýva skutočnosť, od roku 2010 až po rok 2014 stagnuje počet detí v kategórii nula rokov, no v kategóriách od 1 do 14 rokov počet obyvateľov vzrástol. Avšak najpočetnejšia veková skupina obyvateľov (65 %) má v priebehu sledovaného obdobia klesajúcu tendenciu. Poslednou skupinou sú obyvatelia obce od 65 rokov vyššie a ich počet narastá. To znamená, že obyvateľstvo bude pokračovaním tohto trendu prestarnuté.

Graf 2 Zloženie obyvateľstva podľa veku spolu v roku 2014

1.2.2. Štruktúra obyvateľstva podľa produktivity a ekonomickej aktivity

- **predproduktívny vek** (0 až 14 rokov)
- **produktívny vek** (15 až 64 rokov)
- **poproduktívny vek** (65 rokov a viac)

Tab. 5 Obyvateľstvo obce Mestisko podľa vekových skupín a pohlavia v rokoch 2010 - 2014

Pohlavie	Vekové skupiny	Rok				
		2010	2011	2012	2013	2014
Spolu	0-14 rokov	44	46	46	52	50
Spolu	Od 15 do 64 rokov	332	330	326	322	320
Spolu	65 rokov alebo viac	95	92	95	98	102
Muži	0-14 rokov	22	22	24	24	26
Muži	Od 15 do 64 rokov	169	171	166	168	166
Muži	65 rokov alebo viac	31	32	34	35	37
Ženy	0-14 rokov	22	24	22	28	24
Ženy	Od 15 do 64 rokov	163	159	160	154	154
Ženy	65 rokov alebo viac	64	60	61	63	65

Zdroj: ŠÚ SR

Vekovo – pohlavná štruktúra obyvateľov v obci Mestisko je charakteristická pre vidiecke osídlenie na Slovensku. V predproduktívnych a produktívnych vekových kategóriách v posledných troch rokoch prevláda mužská populácia, v poproduktívnych skupinách obyvateľstva dominuje zastúpenie ženskej časti populácie. Z hľadiska produktivity najvyšší podiel obyvateľstva u oboch pohlaví zaznamenávame v skupine obyvateľov v produktívnom veku (v priemere viac ako 65 % obyvateľstva). V priebehu rokov 2010 - 2014 sa počet obyvateľov v predproduktívnom veku mierne zvyšoval, takisto aj počet obyvateľov v poproduktívnom veku, ktorý má dlhodobo stúpajúci charakter. Zo štatistiky vyplýva, že obyvateľstvo obce Mestisko starne, čo je podporené aj zvyšujúcim sa priemerným vekom obyvateľov a prognózovaným vývojom obyvateľstva do roku 2035.

Tab. 6 Obyvateľstvo obce Mestisko podľa ekonomickej aktivity 2014

Ekonomická aktivita	Počet
Pracujúci okrem dôchodcov	172
Pracujúci dôchodcovia	5
osoby na materskej dovolenke	3
osoby na rodičovskej dovolenke	4
nezamestnaní	35

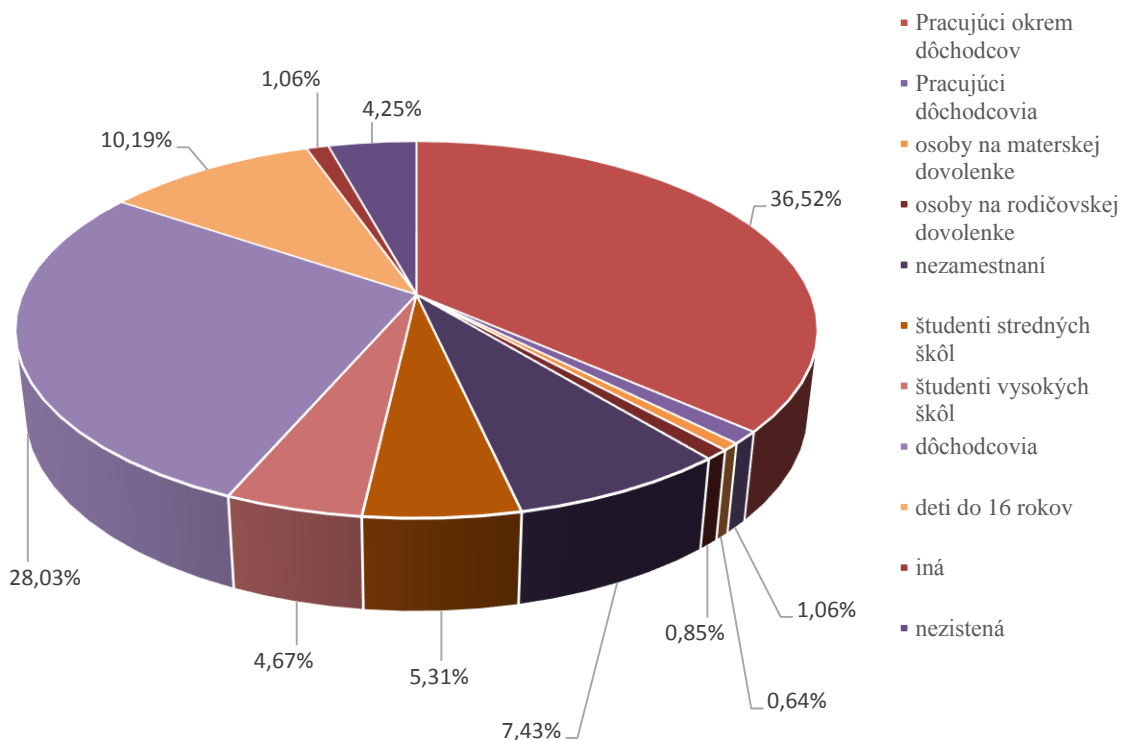
Program rozvoja obce Mestisko na roky 2016-2023

študenti stredných škôl	25
študenti vysokých škôl	22
dôchodcovia	132
deti do 16 rokov	48
iná	5
nezistená	20
z toho ekonomicky aktívny	215

Zdroj: SODB 2011

Z celkového počtu 472 obyvateľov obce Mestisko, ktorý bol pri sčítaní obyvateľov v roku 2011 je ekonomicky aktívnych 215 obyvateľov, čo činí 45,6 %. Ak porovnáme tento údaj s podielom EOA v príslušnom VÚC PSK, kde predstavuje 46,1 %, tzn., že v obci Mestisko je o 0,5 % menej EAO. V porovnaní s celoslovenským podielom EAO (48,7 %), je to o 3,1 % menej. K ekonomicky neaktívnym patria v najvyššom počte dôchodcovia, ktorí tvoria 28 %. Medzi neproduktívnych patria aj nezamestnaní, ktorí tvoria 7,4 % z celkového počtu obyvateľov obce Mestisko.

Graf 3 Obyvatelia obce Mestisko podľa ekonomickej aktivity

1.2.3. Prírodný prírastok – migrácia obyvateľstva

Tab. 7 Prírastok obyvateľstva obce Mestisko 2010 - 2014

Obyvateľstvo	Rok				
	2010	2011	2012	2013	2014
Narodení	3	5	3	3	4
Zomretí	5	6	4	6	0
Prírodný prírastok obyvateľstva	-2	-1	-1	-3	4
Prisťahovaní na trvalý pobyt	9	5	7	11	8
Vysťahovaní z trvalého pobytu	8	5	7	3	12
Migračné saldo	1	0	0	8	-4
Celkový prírastok obyvateľstva	-1	-1	-1	5	0

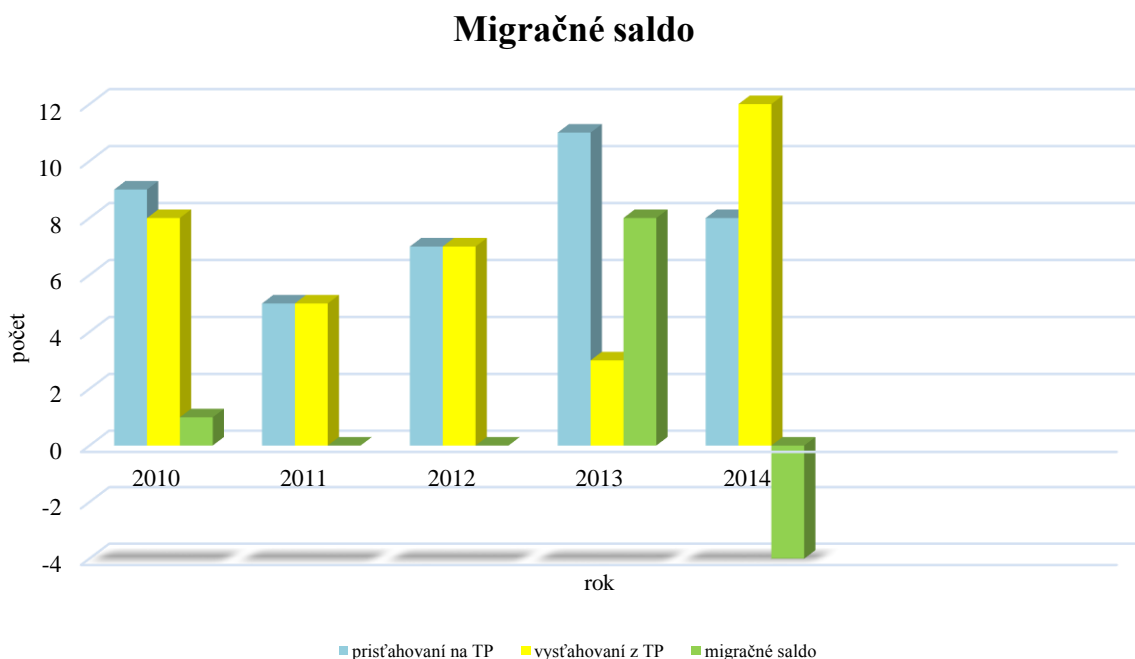
Zdroj: ŠÚ SR

Graf 4 Prírastok obyvateľstva obce Mestisko 2010 - 2014

Graf 5 Migračné saldo obyvateľstva

Z hľadiska pôrodnosti a úmrtnosti dosahovali za posledné štyri roky hodnoty prirodzeného prírastku záporne hodnoty. S výnimkou roku 2014 boli každoročne zaznamenané výrazne vyššie počty zomrelých obyvateľov v porovnaní v narodenými deťmi. Najviac detí sa narodilo v roku 2011. Pôrodnosť v rokoch 2010, 2012 a 2013 bola rovnaká, zaznamenané boli 3 narodené osoby v každom roku. V rokoch 2011 a 2013 dosahovala úmrtnosť najvyššiu hodnotu a v roku 2014 nezomrel ani jeden obyvateľ.

Jedným z najcitlivejších indikátorov sociálnoekonomického rozvoja je migrácia obyvateľstva. Imigrácia, resp. emigrácia miestnych obyvateľov je vonkajším signálom akýchkoľvek pozitívnych ako aj negatívnych podnetov a zmien. S výnimkou roku 2014 dosahuje migračné saldo kladné alebo nulové hodnoty. V roku 2014 bolo zaznamenané záporné migračné saldo čo môže byť spôsobené najmä odchodom mladých ľudí za prácou a lepšími podmienkami pre život. Vývoj migračného salda v konečnom dôsledku ovplyvňuje aj celkový pohyb obyvateľov v obci Mestisko.

Vývoj migrácie na Slovensku bude vo veľkej miere závisieť od priebehu integračných procesov v Európe a od migračnej situácie vo svete. Predpokladá sa, že migračné saldo Slovenskej republiky v budúcnosti ovplyvní hlavne skupina obyvateľov (občanov SR), ktorí budú hľadať uplatnenie vo vyspelých krajinách a skupina prist'ahovalcov z rozvojových krajín. Dá sa predpokladať, že čím bude na Slovensku priaznivejšia situácia, čím bude vyššia životná úroveň, tým menej obyvateľov bude odchádzať, a tým viac cudzincov bude mať záujem prist'ahovať sa. (Zdroj: Infostat)

1.2.4. Národnostná štruktúra obyvateľstva a vierovyznanie

V obci Mestisko žijú prevažne obyvatelia slovenskej národnosti a katolíckeho vierovyznania.

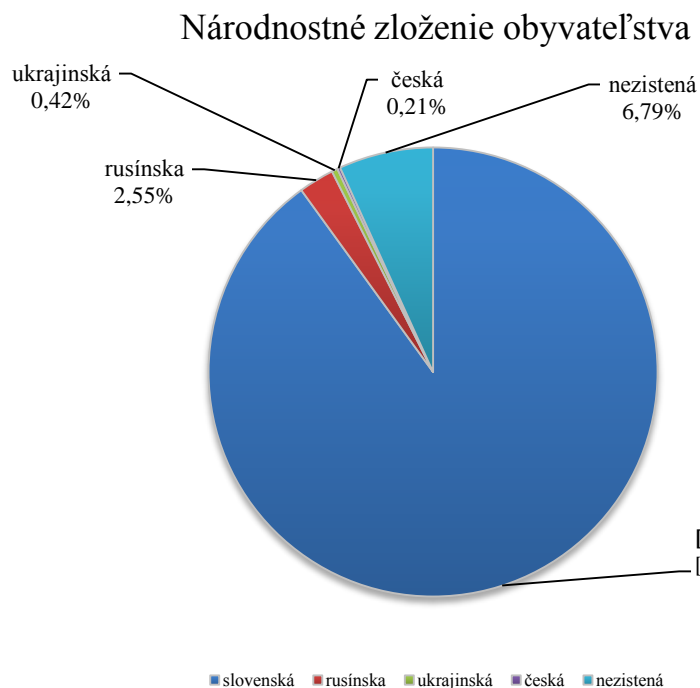
Tab. 8 Národnostná štruktúra

Národnosť	Počet obyvateľov
Slovenská	424
Rusínska	12
ukrajinská	2
Česká	1
nezistená	32

Zdroj: SODB 2011

Národnostne možno považovať obec Mestisko za etnicky vyrovnanú. Podľa posledného Sčítania obyvateľov, domov a bytov v roku 2011, tvorí podiel slovenskej národnosti 90,02 % obyvateľov obce, k rusínskej národnosti sa hlási 2,54 %, nezistená tvorí 6,79 %. Ostatné národnostné menšiny dosahujú veľmi malý podiel na celkovej národnostnej skladbe obyvateľstva.

Graf 6 Národnostné zloženie obyvateľstva

Tab. 9 Štruktúra vierovyznaní

Vierovyznanie	Počet obyvateľov
Rímskokatolícka cirkev	341
Gréckokatolícka cirkev	52
Pravoslávna cirkev	19
Cirkev bratská	1
Ústredný zväz židovských náboženských obcí	1
bez vyznania	16
nezistené	41

Zdroj: SODB 2011

Obec Mestisko vzniklo ako slovenská, teda katolícka dedina na panstve Makovica. V priebehu jej pohnutých dejín bola viackrát takmer vylúdnená a znova doosídlená, ale svoj prevažne katolícky charakter si udržala až dodnes. Rímskokatolícka cirkev si podľa údajov z posledného Sčítania obyvateľov, domov a bytov z roku 2011 udržala väčšinové zastúpenie 72,39 % obyvateľstva. Od 1.januára 1997 je Mestisko pričlenené ako filiálka k farnosti Svidník. Druhú najpočetnejšiu skupinu tvoria obyvatelia hlásiaci sa ku gréckokatolíckej cirkvi s podielom 11,04 % obyvateľov, ktorí patria ako filiálka k farnosti Hrabovčik. Pravoslávni veriaci tvoria 4,03 %. Bez vyznania je 3,39 % a 8,70 % je nezistené.

1.2.5. Štruktúra obyvateľstva podľa vzdelania

Tab. 10 Najvyššie dosiahnuté vzdelanie obyvateľov Mestisko

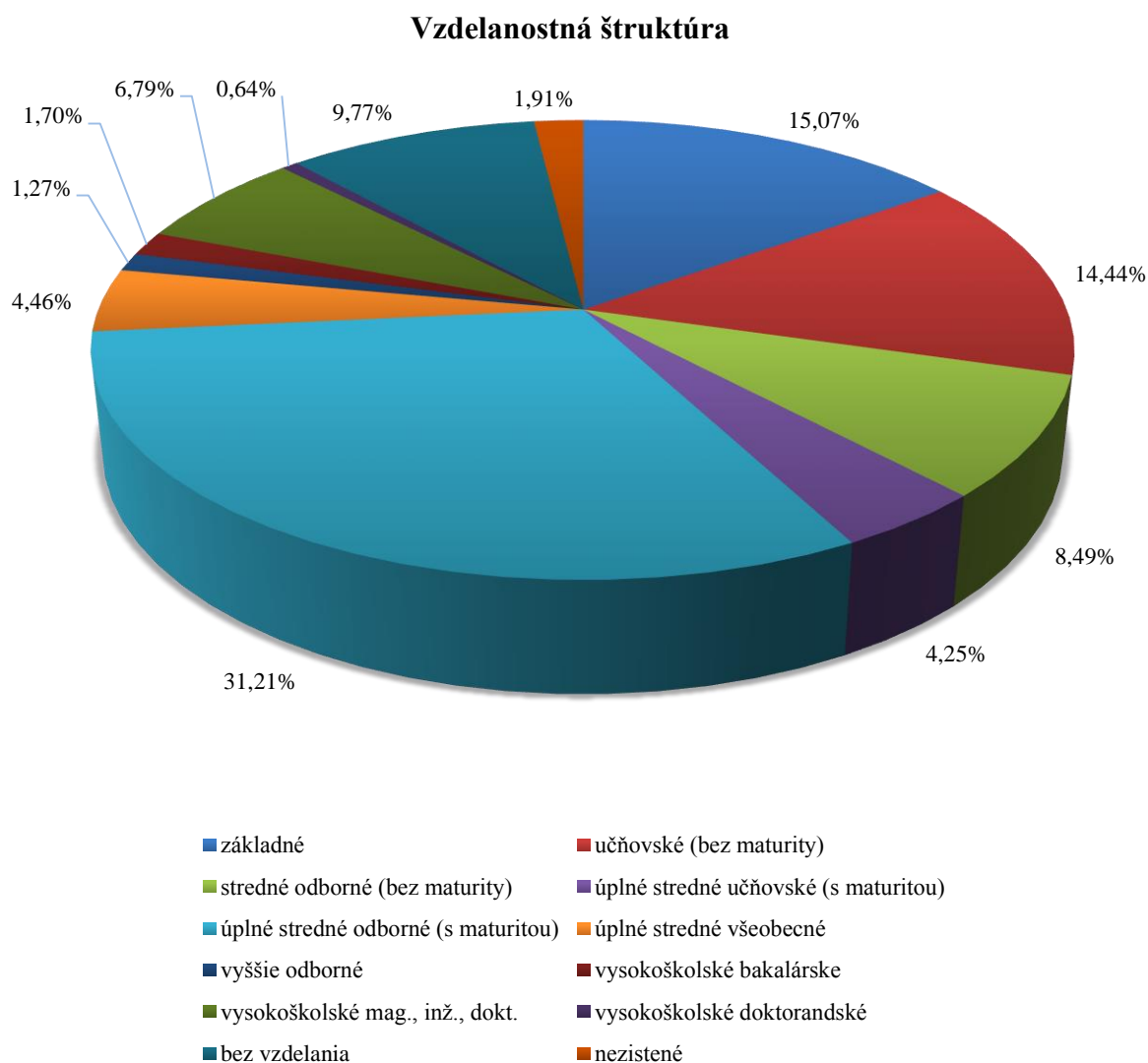
Najvyššie dosiahnuté vzdelanie	Počet
základné	71
učňovské (bez maturity)	68
stredné odborné (bez maturity)	40
úplné stredné učňovské (s maturitou)	20
úplné stredné odborné (s maturitou)	147
úplné stredné všeobecné	21
vyššie odborné	6

Program rozvoja obce Mestisko na roky 2016-2023

vysokoškolské bakalárske	8
vysokoškolské mag., inž., dokt.	32
vysokoškolské doktorandské	3
bez vzdelania	46
nezistené	9

Zdroj: SODB 2011

Graf 7 Najvyššie dosiahnuté vzdelanie obyvateľov Mestisko

Vzdelanostná štruktúra obyvateľov obce Mestisko odzrkadľuje vidiecky charakter tohto územia. Je dôležitou charakteristikou z hľadiska rozvoja trhu práce a ekonomickej štruktúry obce. Vzdelanostná štruktúra obyvateľov je v porovnaní s obcami v regióne, ako aj s celoslovenským priemerom relatívne priaznivá.

Obyvateľstvo obce Mestisko má v najvyššej miere úplné stredné odborné (s maturitou) vzdelanie (31,21 % obyvateľov). Na druhej priečke s 15 % majú ukončené základné vzdelanie a o 1% obyvateľstva menej, čiže 14 %, má ukončené učňovské vzdelanie bez maturity. Až 10 % obyvateľov obce Mestisko je bez vzdelania. Vysokoškolské vzdelanie (všetkých stupňov spolu) má ukončené 9 % obyvateľov obce.

1.2.6. Štruktúra uchádzačov o zamestnanie

Tab. 11 Počet uchádzačov o zamestnanie roky 2010 -2014 v okrese Svidník

pohlavie	Roky				
	2010	2011	2012	2013	2014
Spolu	3736	3820	4294	4101	3977
Muži	1912	1878	2202	2131	2025
Ženy	1824	1942	2092	1970	1952

Zdroj: ŠÚ SR

Z tabuľky č. 11 vyplýva, že v okrese Svidník v rokoch 2010 -2012 bol zaznamenaný nárast uchádzačov o zamestnanie a v rokoch 2013 -2014 je klesajúca tendencia. To môže byť spôsobené viacerými faktormi, migráciou pracovnej sily, počtom študentov, skladbou podnikateľského prostredia, odchodom do zahraničia.

V nasledujúcej tabuľke uvedený počet uchádzačov o zamestnanie v okrese Svidník s ohľadom na vekové skupiny.

Tab. 12 Počet uchádzačov o zamestnanie v okrese Svidník r. 2010 - 2014

pohlavie	Vekové skupiny				
	15-24	25-34	35-49	50 a viac	Spolu
Spolu	763	1001	1329	884	3977
Muži	394	557	621	453	2025
Ženy	369	444	708	431	1952

Zdroj: ŠÚ SR

Najväčšie zastúpenie z celkového počtu nezamestnaných v okrese Svidník v roku 2014 predstavovali uchádzači o zamestnanie vo veku od 35 – 49 rokov, a čo sa týka pohlavia v tejto vekovej skupine prevládali ženy. V tejto súvislosti je potrebné poukázať, že v ostatných vekových skupinách, čo sa týka počtu uchádzačov o zamestnanie prevládali muži.

Tab. 13 Miera evidovanej nezamestnanosti (%) v okrese Svidník za roky 2010 – 2014

pohlavie	Rok				
	2010	2011	2012	2013	2014
Spolu	18,80	20,03	23,33	21,92	20,05
Muži	16,90	17,90	22,11	20,41	18,48
Ženy	21,29	22,69	24,82	23,82	22,05

Zdroj: ŠÚ SR

Z pohľadu evidovanej miery nezamestnanosti v okrese Svidník v roku 2012 s údajom 23,33 % zaznamenali najvyššiu nezamestnanosť za posledných päť rokov. Najnižšia nezamestnanosť v okrese Svidník počas posledných piatich rokov bola v roku 2010 a predstavovala 18,80 %. Po roku 2012 miera nezamestnanosti klesajúcu tendenciu. Zaujímavé je, že v sledovanom období bolo v jednotlivých rokoch nezamestnaných viac žien oproti mužom.

Tab. 14 Počet evidovaných uchádzačov o zamestnanie v obci Mestisko v rokoch 2010 - 2014

Rok	Spolu počet
2010	40
2011	40
2012	56
2013	43
2014	51

Zdroj: ŠÚ SR

Najmenej evidovaných uchádzačov o zamestnanie v obci Mestisko bolo v rokoch 2010 - 2011 a najvyšší počet evidovaných uchádzačov o zamestnanie v obci Mestisko bol v roku 2012. V roku 2014 počet evidovaných nezamestnaných v obci Mestisko tvorilo 10,81 % z celkového počtu obyvateľov obce Mestisko. V porovnaní s nezamestnanosťou v okrese Svidník za rok 2014, kde miera evidovanej nezamestnanosti predstavovala 20,05 % a celkovo za Prešovský kraj 17,45 %, môžeme konštatovať, že situácia v obci Mestisko je priaznivá.

1.2.7. Domový a bytový fond

Zatiaľ čo bývanie ako také je jednou z najdôležitejších ľudských potrieb, úroveň bývania už poukazuje na mieru rozvinutosti daného územia a životnej úrovne obyvateľstva.

Charakteristika bytového fondu Mestiska je pomerne dobrá. Takmer všetky byty sú obývané vlastníkom daného bytu (125 zo 133), pričom až takmer 98 % bytov je pripojených na verejný vodovod (130 zo 133). Najviac bytov má 5 a viac obytných miestností (59 zo 133; takmer jedna polovica), ďalšia viac ako štvrtina bytov má 3 obytné miestnosti. Menej priaznivá je veková štruktúra bytov, keďže polovica z nich bola postavená v povojnovom období do roku 1990. Navyše, až 76 % bytov, ktorých vek je známy, má viac ako 25 rokov.

Tab. 15 Byty podľa vlastníctva a systému dodávky vody

	Byty obývané vlastníkom	Družstevné byty	Byty v nájme	Iná forma vlastníctva bytu	Nezistené
V obytnej jednotke je tečúca voda	125	0	0	5	0
V obytnej jednotke nie je tečúca voda	0	0	0	0	0
Nezistené	1	0	0	0	2
Byty spolu	126	0	0	5	2

Zdroj: SODB 2011

Tab. 16 Byty podľa počtu obytných miestností

Počet obytných miestností (Spolu)	1 obytná miestnosť	2 obytné miestnosti	3 obytné miestnosti	4 obytné miestnosti	5 obytných miestností a viac	Nezistené
133	0	9	36	29	59	0

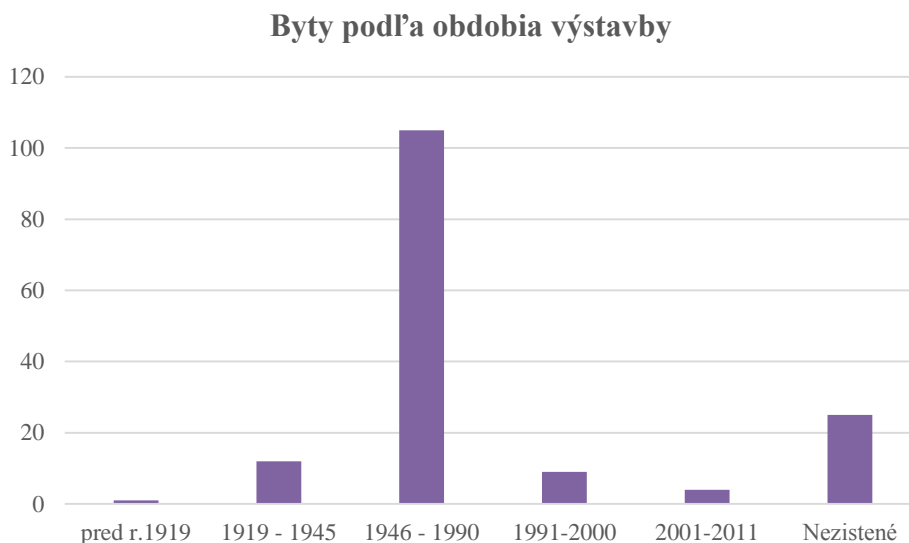
Zdroj: SODB 2011

Tab. 17 Byty podľa obdobia výstavby

	pred r.1919	1919 - 1945	1946 - 1990	1991-2000	2001-2011	Nezistené	spolu
počet bytov	1	12	105	9	4	25	156

Zdroj: SODB 2011

Graf 8 Byty podľa obdobia výstavby

Najväčší stavebný rozmach v obci nastal v povojnových rokoch 1946 – 1990 kde bolo vystavaných až 105 bytov. V súčasnosti sa v obci nachádza rozostavaná stavba domu (obr. 6) a tiež je plánovaná aj výstavba nového 18 bytového domu, čím by vznikla možnosť samostatného bývania hlavne pre mladé rodiny. To by malo pozitívny vplyv na celkový rozvoj obce. Na stagnáciu výstavby domov a bytov poukázali aj účastníci dotazníkového prieskumu.

Obr. 7 Rozostavaný dom a novostavba domu

Obr. 8 Miesto pre výstavbu 18 bytovej jednotky

Zdroj: OcÚ Mestisko

1.3. Ekonomická charakteristika

Medzi základné ukazovatele, ktoré poukazujú na vyspelosť hospodárstva a sú relevantné k informáciám pre sociálno-ekonomický prehľad, patrí vytvorený hrubý domáci produkt (HDP). Prešovský kraj v ekonomickej výkonnosti a v príjmoch obyvateľstva zaostáva v hospodárskom rozvoji za úrovňou Slovenskej republiky. Na tvorbe celoštátneho hrubého domáceho produktu (HDP) sa Prešovský kraj podieľa objemom 9 %, čo predstavuje najmenší podiel zo všetkých ôsmich krajov Slovenska. Regionálny HDP postupne rastie, ale napriek tomu patrí stále k podpriemerným v rámci EÚ. (Zdroj: www.po-kraj.sk)

1.3.1. Technická infraštruktúra a priemysel

Zásobovanie vodou

V rokoch 1969 – 1972 sa začala výstavba miestneho vodovodu v rozpočtovom náklade 2 264 114 Kčs. Tento bol ukončený len v hlavných uličných rozvodoch, bez domových pripojení. V roku 2003 sa úplnou rekonštrukciou obnovil a rozšíril o úseky pre novú výstavu v obci. Každý subjekt v obci má svoje vlastné meranie spotreby vody. V súčasnosti prevádzkovateľom je Východoslovenská vodárenská spoločnosť (VVS, a. s.) Košice, závod Svidník. Podiel obyvateľov zásobovaných vodou z verejných vodovodov predstavoval ku koncu roka 2013 v Prešovskom kraji podiel 79,5 %. (Zdroj: ŠÚ SR)

Odvádzanie a čistenie odpadových vôd

Kanalizačnú sieť je potrebné vybudovať, pretože v celej obci chýba. Do budúca sa plánuje

zhotovenie projektovej dokumentácie. Splaškové vody sú v obci individuálne odvádzané do žump. Dažďové vody z intravilánu obce sú odvádzané priekopami, ktoré je potrebné opraviť.

V zmysle Národného programu SR pre vykonávanie smernice Rady 91/271/EHS o čistení komunálnych odpadových vôd v znení smernice Komisie 98/15/ES a nariadenia parlamentu a Rady 1882/2003/ES z 04/2007 je odkanalizovanie riešené iba pre mesto Svidník. Ostatné obce okresu Svidník nemôžu byť riešené v rámci projektov spolufinancovaných z EÚ. V súčasnosti je spracovaná (r. 2006) dokumentácia pre stavebné povolenie. Koncepcia navrhuje odvádzanie odpadových splaškových vôd delenou kanalizáciou do existujúceho kanalizačného systému mesta a následne do ČOV mesta Svidník z obcí Rakovčik, Mestisko, Hrabovčik, Stročín, Nová Polianka, Nižná Jedľová, Vyšná Jedľová, Jurkova Voľa, Nižný a Vyšný Orlík. V ÚPN mesta Svidník je spracovaná koncepcia prehodnotená. Napojenie malých obcí okresu na kanalizačný systém mesta je riešený vo výhlade (po roku 2015). (Zdroj: <http://www.uzemneplany.sk/upn/svidnik/uzemny-plan-mesta/cistopis/text/sprievodna-sprava>)

Podiel obyvateľov napojených na verejnú kanalizačnú sieť predstavoval v roku 2013 v Prešovskom kraji 63,9%. Čo sa týka budovania kanalizácie v tomto kraji nastal výrazný posun, nakoľko v roku 2009 predstavoval podiel obyvateľov napojených na kanalizačnú sieť len 56,0 %. (Zdroj: ŠÚ SR)

Dotazníkovým prieskumom bolo zistené, že kanalizácia je prioritou väčšiny občanov a jej absenciu považujú za najväčší nedostatok.

Zásobovanie elektrickou energiou

Obec Mestisko bola v roku 1950 prvá elektrifikovaná obec okresu Svidník. Domácnosti sú napojené na jestvujúci systém verejnej elektrickej NN siete v obci a sú individuálne zmluvne viazané rôznymi dodávateľmi elektrickej energie, ktorí sú na trhu. V obci sa nachádzajú tri distribučné trafostanice v správe a majetku Východoslovenská distribučná, a.s. Košice a to:

- trafostanica pri kultúrnom dome
- trafostanica pri križovatke v strede obce
- trafostanica, ktorú využíva poľnohospodárske družstvo - Družstvo Rovnosť Mestisko

Cieľom obce je dosiahnutie čo najnižšej ceny elektrickej energie na trhu prostredníctvom nákupu na burze, resp. verejnou súťažou, keďže od roku 2008 je elektrická energia voľne obchodovateľnou komoditou. Elektrickú energiu pre obecný úrad v Mestisku dodáva spoločnosť VSE, a.s., Mlynská 31, 040 01 Košice.

Zásobovanie zemným plynom

Obec Mestisko bola úplne splynofikovaná ešte pred rokom 2000. Zemný plyn sa využíva na varenie a vykurovanie v rodinných domoch, bytových domoch, objektoch občianskej vybavenosti, či v objektoch podnikateľských subjektov. Taktiež ako elektrická energia aj zemný plyn je voľne obchodovateľnou komoditou na trhu z čoho vyplýva, že obec sleduje vývoj cien a hľadá optimálneho dodávateľa. Dodávateľom zemného plynu pre obec Mestisko je v súčasnosti SPP, a.s., Mlynské nivy 44/a, 825 11 Bratislava.

Zásobovanie teplom

Zásobovanie dodávok zemného plynu do domácnosti ako zdroja tepla predstavuje hlavný energetický zdroj. Zároveň je zabezpečovanie tepla v domácnostiach riešené prevažne zemným plynom. Zdroje a zariadenia na využívanie obnoviteľných zdrojov energie väčšieho rozsahu sa v obci nenachádzajú.

Telekomunikačné a mobilné siete

Obec Mestisko z hľadiska telefónneho rozvodu patrí do primárnej oblasti Svidníka. Rozmiestnenie rozpájacioistiach skríň, situovanie trás jednotlivých vetiev umožňujú vyhovieť prípadným novým žiadostiam o zriadenie pevnej linky. Telefónna ústredňa sa nachádza v obci Hrabovčik. Čo sa týka pokrytia, celá obec je pokrytá signálom všetkých mobilných operátorov, t. j. Orange, Slovak Telekom a O2.

Internetové pripojenie

Internet prevádzkuje spoločnosť VOSPOL (vzdušnou cestou). Obec Mestisko je podľa Národnej agentúry pre sieťové a elektronické služby (NASSES) na zozname bielych miest. V priebehu roku 2015 bol vypracovaná projektová dokumentácia, ktorej predmetom je vybudovanie a návrh trasy pasívnej optickej siete medzi bodom prepojenia s kostrovým operátorom a jednotlivými obcami združenými v klastroch obcí, ktoré nie sú pokryté širokopásmovými informačno-komunikačnými službami. Investorom je NASSES so sídlom v Bratislave. Cieľom je priviesť do obce optický kábel a postaviť stožiar. Následne by bolo potom umožnené iným prevádzkovateľom internetu využívať túto optiku a stožiar na šírenie internetu. Na základe dotazníkovej metódy bolo zistené, že v obci je slabý signál a podľa informácií obce chýba optický internet.

Miestny rozhlas (MR)

Obec má úplne vybudovanú sieť pre vysielanie obecného rozhlasu na celom území obce. Verejný rozhlas a verejný telefón bol v obci prvýkrát daný do užívania v roku 1996. Rozhlasová ústredňa sa nachádza na obecnom úrade.

Televízny signál (TVS)

Príjem TVS je zabezpečený prostredníctvom individuálnych TV antén z jestvujúceho televízneho vykryvača a individuálne cez satelitné vysielanie. Podľa získaných informácií je kvalita signálu uspokojivá. V návrhovom období predpokladáme rovnaký spôsob príjmu TVS.

Priemyselná výroba

Okres Svidník patrí z hľadiska objemu priemyselnej produkcie i zamestnanosti v rámci územia Prešovského kraja medzi menej významné okresy. Z hľadiska plošného rozmiestnenia priemyselnej výroby táto je prevažne sústredená v okresnom meste. V meste Svidník sa nachádza strojársky (výroba strojov pre potravinársky priemysel) a odevný priemysel. V obci Mestisko sa nenachádzajú žiadne priemyselné subjekty.

Poľnohospodárska výroba

Poľnohospodárstvo Prešovského kraja je charakterizované veľmi ťažkými výrobnými podmienkami, keďže podstatná časť územia je situovaná v podhorských a horských oblastiach. Prevažná časť územia spadá do flyšovej oblasti s priemernou ročnou teplotou 5 – 6 °C a ročným úhrnom zrážok 700 – 900 mm. Najdôležitejším činiteľom pre poľnohospodársku produkciu je podiel ornej pôdy a stupeň zornenia, ktorý je hodnotou 38,9 v PSK tretí najnižší po Žilinskom a Košickom kraji. V rámci okresov PSK patrí Svidník medzi okresy, ktoré majú najvyšší podiel zornenia 20,2. (Zdroj: www.po-kraj.sk)

V obci sa nachádza **Družstvo Rovnosť Mestisko** (obr.8). Družstvo obhospodarovalo poľnohospodársku pôdu v katastrálnom území Mestisko, Hrabovčik, Rakovčik, Svidník a Stročin o výmere 908 ha. Jeho hlavným výrobným zameraním teraz je produkcia obilnín a objemových krmovín pre 280 ks hovädzieho dobytku. V katastri obce na výmere 108 ornej pôdy hospodári i Podielnícke družstvo Ondava Stropkov. Na obhospodarovanej ploche vyrába predovšetkým obilniny, sóju a trávy na ornej pôde.

Obr. 9 Areál PD Rovnosť v Mestisku

Zdroj: OcÚ Mestisko

Lesné hospodárstvo

Lesy v katastri obce Mestisko sú listnaté, v menšej miere ihličnaté. V katastrálnom území obce sa nachádzajú lesné pozemky vo výmere 186 hektárov, na ktorých sa nachádza 174, 59 ha hospodárskych lesov.

1.3.2. Doprava

Automobilová doprava

Mestisko leží 6,4 km od okresného mesta Svidník. Verejná autobusová doprava SAD Prešov, a.s. má v obci dve zastávky pri štátnej ceste II. triedy II/556. V súčasnosti z dôvodu rekonštrukcie cesty prvej triedy **I/73** je v prevádzke iba jedna zastávka, ktorá je situovaná v strede obce.

Obr. 10 Pohľad na autobusové zastávky v obci

Zdroj: OcÚ Mestisko

Obcou prechádza štátna cesta prvej triedy **I/73**, ktorá je súčasťou s I/18 E 371 smer Prešov – Svidník a prechádza **štátnou** hranicou Slovenská republika/ Poľská republika. Jej celková dĺžka je v okrese Svidník je 36,936 km. Dĺžka ciest II. triedy v okrese Svidník je 8,754 km a III. triedy 153,49 km. (Zdroj: Stratégia destinačného marketingu cestovného ruchu Prešovského samosprávneho kraja, http://www.cdb.sk/files/documents/cestna-databanka/vystupy-cdb/2015/ck_kraj-okres_01-01-2015.pdf)

Železničná doprava

Riešeným územím neprechádza žiadna železnica. Železničná sieť sa v okrese Svidník v súčasnosti nenachádza. Mesto Svidník nie je napojené na železničnú dopravu SR. Ministerstvo dopravy SR a Železnice SR ani v dlhodobých zámeroch (do r. 2030) neplánujú na území okresu žiadnu investíciu. Najbližšia železnica je v Bardejove a v smerom na východ v Medzilaborciach.

Letecká doprava

V k. ú. mesta Svidník a na k. ú. obcí Nižná Jedľová a Kapišová sa nachádza letisko základnej siete SR.

Miestne komunikácie

Obec disponuje 5,5 km miestnych komunikácií. Rekonštrukcia miestnych komunikácií, financovaná z operačného programu Renovácia a rozvoj obcí OPZI prebehla v roku 2007. V rámci tejto rekonštrukcie bolo zrekonštruovaných 13 206 m² čo je približne 3,6 km ciest, vybudovaných 703 m² chodníkov a 324 m dažďovej kanalizácie, kde stoka je zaústená do jestvujúcej dažďovej kanalizácie. Zároveň boli vybudované parkoviská v nasledovnej štruktúre:

- parkovisko pri Dome nádeje: 6 kolmých parkovacích stojísk
- parkovisko pred obecnou úradou: 6 parkovacích stojísk
- parkovisko na ucelenej ploche: 34 kolmých parkovacích stojísk, ktoré slúži potreby Domu nádeje, cintorína a kostola.

Úprava miestnych komunikácií prebieha v súlade s finančnými možnosťami obce. Využitie štrukturálnych nástrojov Európskej únie sa predpokladá aj na dobudovanie a rekonštrukciu miestnych komunikácií. Miestne komunikácie predstavujú kľúčovú infraštruktúrnú podmienku modernizácie obce a pozdvihnutia jej potenciálu.

Z výsledkov dotazníkového prieskumu medzi obyvateľmi obce Mestisko bolo zistené že v niektorých častiach obce chýbajú chodníky, sú nedokončené, čo v značnej miere ohrozuje obyvateľov obce. Mnohí tento stav považujú za najväčší nedostatok obce a priali by si ich rekonštrukciu.

1.3.3. Kultúrohistorické hodnoty územia

História obce Mestisko

Mestisko vzniklo v druhej polovici 14. storočia, pravdepodobne po roku 1379. Vybudovali ho obyvatelia zo Stročina, prípadne usadlíci podľa zákupného (nemeckého) práva spolu so šoltýsom (dedičným richtárom).

Prvou písomnou zmienkou je listina Jágerskej kapituly z 12. apríla 1414 o zálohovaní dedín. Zapísal ju pod maďarským názvom Wyuaras, teda Nové Mesto. Pod týmto názvom je uvádzaná v písomnostiach až do konca 15. storočia, od kedy je zapisované pod slovenským názvom Mestisko, čo má tiež význam mestečko. Mestisko počas svojej dlhej histórie zažilo niekoľko vojenských útokov, epidémie, neúrodu, veľa ťažkých okamihov. Vznik Československej republiky 28.10.1918 privítali občania Mestiska s úľavou, ale aj s veľkými očakávaniami. Žiaľ, novej vláde sa nedarilo splniť ani tie najzakladanejšie požiadavky obyvateľstva. V Mestisku sa jeho obyvatelia naspäť vrátili hospodáriť na málo úrodné polia, ktoré ich nevládali uživiť. V priľahlých miestach a regiónoch sa nevytvorilo dostatok pracovných miest, a tak časť obyvateľov obce bola nútená odchádzať za prácou do USA, Kanady, Argentíny, Francúzska, Belgicka a Čiech. Nepriaznivé životné podmienky, nevyhovujúce hygienické a bytové pomery spôsobovali častý výskyt chorôb. Najbližší lekár bol vo Svidníku a nemocnica v Bardejove. Koniec druhej svetovej vojny privítali občania obce s veľkou úľavou a pustili sa od obnovy svojich hospodárstiev. Ťažká životná situácia vytvorila medzi obyvateľmi obce mimoriadne dobré medziľudské vzťahy. V roku 1950 Mestisko bola prvá elektrifikovaná obec okresu Svidník. Počas niekoľkých desaťročí k hospodársko – spoločenskému životu obce prispievalo i miestne JRD., ktoré v roku 1962 dosiahlo významné úspech v pestovaní zemiakov v rámci tzv. popradského hnutia. V roku 1961 sa uskutočnilo celoštátne sčítanie ľudu, domov a bytov. Na základe tohto sčítania v obci Mestisko žilo 512 obyvateľov.

Obr. 11 Vstup do obce Mestisko

Zdroj: OcÚ Mestisko

Významné osobnosti

Tab. 18 Významné osobnosti v obci Mestisko

Meno	Obdobie	Oblasť pôsobnosti
Ing. Juraj Miňo	07.04.1923 - 24.09.1994	veľvyslanec ČSSR v bývalej Juhoslávii a v vtedajšej BĽR
Mc. Tomáš Miňo	20.12.1927 - 12. 8. 2004	rodák z Mestiska žijúci v Kanade, finančne podporil stavbu domu smútku sumou 10 000 kanadských dolárov
Vldp. čestný kanonik Michal Tkáč	04.05.1931 - 15. 08. 2008	farár pôsobiaci v Starej Ľubovni, českých Budejoviciach (CZ), Frymburku (CZ)
Ing. Klement Miňo	16.11.1932 - 06.04.2001	veľvyslanec ČSSR v Pakistane
Ing. Michal Miga	30.05.1939 -	veľvyslanec v Argentíne, Kube, Brazílii, Chile žijúci v Českej republika
PhDr. Ján Beňko	10.10.1942 - 16.06.1988	historik

Zdroj: vlastné spracovanie

Kultúrne, cirkevné a spoločenské organizácie

Kultúrna činnosť v Mestiska rozvíjala, najmä prostredníctvom učiteľov a školy. V roku 1962, ako jedno z prvých v okrese, bolo zriadené stále obecné kino v školskej jedálni. Po výstavbe kultúrneho domu premietali filmy v ňom až do zrušenia kina roku 1991. V obci je zriadená verejná knižnica a v minulosti v nej pôsobilo aj ochotnícke divadlo, ktoré zaznamenávalo veľké úspechy. V roku 2003 bola založená folklórna skupina Brežinky, ktorá nahrála 2 CD prevažne so šarišskou ľudovou hudbou.

Na území obce pôsobia dve pozemkové spoločnosti a to Urbárska spoločnosť POLOM (1993) a Združenie vlastníkov lesných pozemkov KOLENGY (1993). Činnosť spoločností je zameraná najmä na ťažbu drevnej hmoty s následný predajom, pestovateľskú činnosť

a zabezpečovanie drevnej hmoty pre vlastníkov lesných pozemkov, predovšetkým obce. Ťažobné lesné porasty sú predovšetkým zmiešané lesy s drevinami dub, buk a hrab.

Rozdelením poľovníckej základne Skala Hrabovčik vznikli tri poľovnícke združenia Ostrý vrch Hrabovčik Lazy Mlynárovce a Skala Mestisko. Poľovnícky revír združenia Skala Mestisko má rozlohu 1 560 ha lesnej a ornej pôdy v katastri obcí Mestisko a Rakovčik. Revír je typickým srnčím revírom, ale sa môžu v ňom chovať aj zajace a jeleniu zver. Tiež sa tam nechýbajú ani vlk, rys, liška, jazvec, divá mačka, kuna, bažant, jarabica poľná, sluka, divá kačica a dravá pernatá zver.

Prehľad organizácií pôsobiacich na území obce Mestisko sa nachádza v tabuľke č. 19.

Tab. 19 Prehľad organizácií v obci Mestisko

Typ organizácie	Názov organizácie
Kultúrne súbory a kluby	FS Brežinky – založený v roku 2004 pod vedením Mgr. Jany Nagajdovej
Športové kluby	OŠK - futbalový oddiel, bývalý TJ Družstevník
	Klub slovenských turistov Kašielik – založený v roku 2007 pod vedením Stanislava Doruľu
Verejnoprospešné organizácie/záujmové združenia	Únia žien- vedie p. Anna Matkobišová
Cirkevné a náboženské organizácie	Rímsko-katolícka cirkev, farnosť Svidník Gréckokatolícka cirkev, farnosť Hrabovčik
Neziskové organizácie	HEPLONKO – vznik v roku 2010 rozvoj zdravotníctva
Pozemkové spoločenstvá	Urbárska spoločnosť POLOM – vedie Slavomír Blaško Združenie vlastníkov LP KOLENGY – vedie Slavomír Blaško
Poľovnícke zväzy	Poľovnícke združenie SKALA – vedie Ján Podaný

Zdroj: info obce, publikácia Mestisko 1414 – 2014

Kultúrny život v obci je pomerne bohatý. Vo februári sa koná turnaj v stolnom tenise, v marci sa každoročne v kultúrnom dome koná oslava MDŽ, v máji sa organizuje Deň matiek, v júni pre najmenších obyvateľov obce sa koná Deň detí. V júli majú obyvatelia možnosť zúčastniť sa športového vyžitia a zábavy v rámci Športového víkendu obce Mestisko, ktoré sa koná na miestnom ihrisku. Počas trvania je k dispozícii bohatý kultúrno-spoločenský a športový program s množstvom atrakcií pre deti.

Obr. 12 Pohľad na futbalové ihrisko a tribúnu

Zdroj: OcÚ Mestisko

V auguste spolu s miestnym PD Rovnosť je obec Mestisko spoluorganizátorom slávnosti dožiniek. Mesiac október tradične patrí starším občanom, kedy sa organizuje posedenie v rámci Úcty k starším a v období Vianoc je obec Mestisko spolu s občianskym združením HELPONKO organizátorom Vianočnej akadémie, ktorá má bohatý kultúrny program. Posledným podujatím v roku je ukončenie starého roku a privítanie nového roku. V obci pôsobí aj kultúrny súbor FS Brežinky, ktorý sa v rámci programu podieľa na kultúrnych podujatiach v obci, ale aj mimo nej. V obci pôsobí OŠK – futbalový oddiel, ktorý v súčasnej dobe má veľmi dobré športové výsledky.

Obr. 13 Sála v kultúrnom dome

Zdroj: OcÚ Mestisko

Prehľad výstavby obce
v roku 1953

Program rozvoja obce Mestisko na roky 2016-2023

- postavená prvá obecná stavba, hasičský sklad s jednou miestnosťou, ktorá slúžila obci aj na obecné zhromaždenia a organizovanie rôznych kultúrnych a spoločenských udalostí

v roku 1955 -1958

- výstavba základnej školy
- začala sa výroba tehál v Tehelni Mestisko v lokalite Pod Brehom-Pod Verbami
- zriadenie poštového úradu pre obce Stročín, Rakovčik a Hrabovčik

v roku 1961-1965

- oprava a rozširovanie miestnych komunikácií

v roku 1961 - 1962

- výstavba obchodnej prevádzky JEDNOTY
- **v roku 1969-1972**
- výstavba miestneho vodovodu
- výstavba pouličného osvetlenia

v roku 1967-1970

- výstavba šesťbytovej jednotky

v roku 1975

- výstavba šatní TJ v obci

v roku 1985

- Technické služby mesta Svidník začali vyvážať komunálny odpad z obce

v roku 1986

- plynifikácia obce I. etapa

od roku 1997 - 2002

- rekonštrukcia miestneho vodovodu

v roku 1999

- oprava lávky cez Ondavu do Stročína

v roku 1999 -2002

- výstavba domu smútku

v roku 2002-2003

- generálna oprava kultúrneho domu

v roku 2002-2004

- oprava a údržba miestneho vodovodu
- výmena svietidiel verejného osvetlenia
- oprava a údržba kultúrneho domu a rekonštrukcia miestneho rozhlasu

v roku 2005-2006

- úprava doliny pri kostole
- rekonštrukcia šatní TJ
- zriadenie klubu mladých

v roku 2007

- rekonštrukcia miestnych komunikácií, výstavba záchytného parkoviska
- rekonštrukcia kanalizácie pre odvod dažďových vôd, na ktorej sa vybudovali chodníky

Tab. 20 Prehľad investičných aktivít v obci Mestisko

Názov projektu	Miesto realizácie	Rok	Názov donora	Celkové náklady na projekt v €	Grant/dotácia
Rekonštrukcia miestnych komunikácií	Mestisko	2007	OPZI	405 635,30	372 038,27
Údržba šatní TJ	Mestisko	2007	NEFA PSK	2323,57	2323,57
Rekonštrukcia oplotenia cintorína	Mestisko	2008	obec	12 803,00	0
Vybudovanie chodníka ku kostolu	Mestisko	2009	obec	8 555,64	0
Rekonštrukcia kultúrno-správnej budovy	Mestisko	2010	PPA - MPRV SR	116 360,54	114 610,79
Oprava a údržba telocvične	Mestisko	2011	MŠ SR	14 400,00	10 000,00

Zdroj: OcÚ Mestisko

V obci sa nachádza národná kultúrna pamiatka kostol Narodenia Panny Márie, ktorý bol posvätený 8. septembra 1843 na sviatok Narodenia Panny Márie. Podľa súpisu pamiatok na Slovensku bol postavený v klasicistickom štýle s retardovanými prvkami baroka. Má jednodňový priestor s presbytériom s oblým uzáverom. Na západnom portáli je predstavená veža s vstupným portálom. Vnútorne zariadenie, hlavný oltár, bočné oltáre a kazateľnica sú z čias stavby kostola a retardujú slohové prvky baroka. Do kostola bol z dreveného kostola premiestnený malý zvon s priemerom 40 cm, tzv. umieračik. Zvon bol odliaty prešovským zvonolejárom Jánom Lecherom v roku 1791. V súčasnosti je kvôli praskline nefunkčný. Technicko-stavebný stav kostola je dobrý. Kostol je zrekonštruovaný s inštaláciou vonkajšieho nočného iluminačného osvetlenia.

Obr. 14 Kostol narodenia Panny Márie

Zdroj: OcÚ Mestisko

1.3.4. Zdravotníctvo a sociálna starostlivosť

V obci na nenachádza zdravotné stredisko ani sociálne zariadenie. Občania využívajú služby obvodného zdravotného strediska vo Svidníku. Hlavným zdravotníckym zariadením v regióne je **Nemocnica arm. generála L. Svobodu Svidník, a.s.**, Svidník. Sociálna starostlivosť pre okres Svidník sa v súčasnosti zabezpečuje v Domove dôchodcov (DD) a Domove sociálnych služieb (DSS), v Detskom domove, Stredisku sociálnych služieb a v Útulku pre občanov. V súčasnosti má obec podpísanú zmluvu o nájme nebytových priestorov so spoločnosťou Slnéčné objatie, n.o. v objekte bývalej základnej školy za účelom využívania objektu na poskytovanie sociálnych služieb v dennom stacionári pre seniorov a v zariadení sociálnych služieb a to najmä pre občanov odkázaných na sociálnu službu v rozsahu optimálne zohľadňujúcom potreby obyvateľov obce.

1.3.5. Vzdelávanie a školstvo

Z dostupných informácií môžeme predpokladať, že prvá škola v Mestisku bola zriadená okolo roku 1870. Vtedy bola aj postavená drevená budova školy, ktorá slúžila na vzdelávanie do roku 1904. V tomto roku bola ako jedna z prvých v regióne postavená murovaná štátna škola. V roku 1955 začala výstavba novej školy, pretože sa z roka na rok zvyšovali počty žiakov. V roku 2010 školu navštevovalo už iba 50 žiakov, stala sa nerentabilnou a začalo sa uvažovať o jej zrušení. K tomu došlo rozhodnutím MŠ SR v Bratislave 31.08.2012, keď školu

navštevovalo len 43 žiakov. Žiaci zo zrušenej školy boli pridelení k školskému obvodu vo Svidníku.

Obr. 15 Budova bývalej ZŠ stará a nová časť

Zdroj: OcÚ Mestisko

Materská škola s celodennou starostlivosťou bola zriadená v roku 1949, ako jedna z prvých v okrese Svidník. Škola mala stále dostatok detí, no postupne dochádzalo k znižovaniu počtu detí a v roku 2001 ich už bolo iba 19. V súčasnosti sa v obci nenachádza ani základná ani materská škola. Na základe dotazníkového prieskumu pri otázke „Na ktoré oblasti by mal byť zameraný rozvoj obce?“ sa na prvom mieste umiestnil rozvoj školstva 78,3 %. Zo strany obce je v záujme obnoviť materskú škôlku. Tomu predchádza oprava priestorov, ktoré sú v nevhodnom stave. Obec si prostredníctvom výzvy Ministerstva školstva, vedy, výskumu a športu SR o dotáciu na rozšírenie kapacít materských škôl podala žiadosť o dotáciu na rekonštrukciu budovy.

1.3.6. Podnikateľské prostredie a priemyselná výroba v regióne

Na ekonomickom rozvoji obce sa podieľajú viacerí účastníci. Sú to predovšetkým podnikatelia a miestna samospráva. Vplyv miestnej samosprávy na ekonomický rozvoj obce je prevažne sprostredkovaný cez vytváranie podmienok na lokalizáciu firiem. Obec môže ponúknuť pozemky pre výstavbu, zabezpečiť infraštruktúru, odpadové hospodárstvo. Nakoniec môže s vlastným majetkom i podnikat' a tak vytvárať dodatočné zdroje do rozpočtu.

Tab. 21 Prehľad právnických osôb (PO) v obci Mestisko

Pohlavie	Rok				
	2010	2011	2012	2013	2014
PO spolu	14	14	13	13	13

PO ziskové	5	5	5	5	5
PO neziskové	9	9	8	8	8

Zdroj: ŠÚ SR

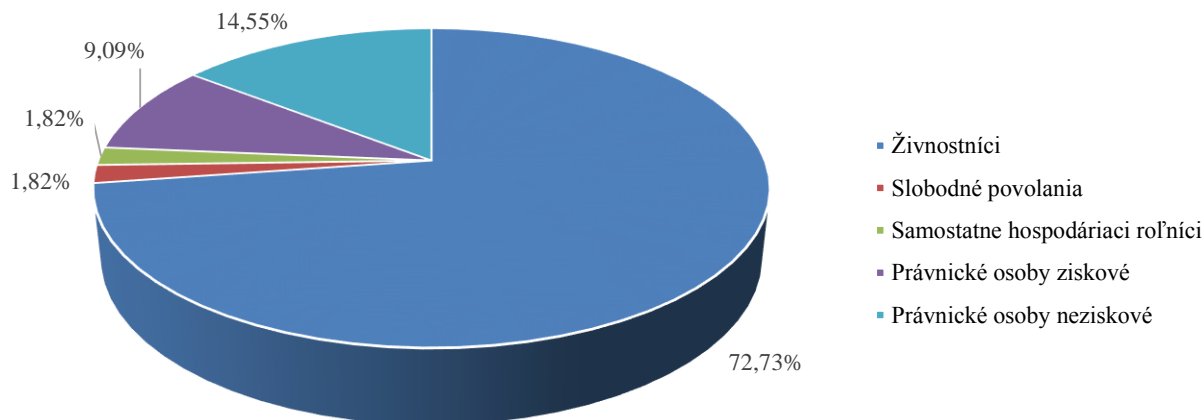
Tab. 22 Prehľad fyzických osôb (FO) - podnikateľov v obci Mestisko

pohlavie	Rok				
	2010	2011	2012	2013	2014
FO – podnikatelia spolu	39	40	40	39	42
živnostníci	39	40	38	37	40
slobodné povolania	0	0	1	1	1
samostatne hosp. roľníci	0	0	1	1	1

Zdroj: ŠÚ SR

Graf 9 Prehľad PO a FO v obci Mestisko

Podnikateľské prostredie obec Mestisko

Najpočetnejšie zastúpenie z hľadiska podnikateľskej sféry mali v roku 2014 v obci Mestisko FO – živnostníci, ktorý predstavovali 72 % z celkového počtu FO - podnikateľov a PO.

Tab. 23 Prehľad najväčších podnikateľov v obci Mestisko

Názov zamestnávateľa	Podnikateľská činnosť zamestnávateľa
----------------------	--------------------------------------

Družstvo Rovnosť Mestisko	produkcia obilnín a objemových krmovín
----------------------------------	--

Zdroj: OcÚ Mestisko

Tab. 24 Prehľad podnikateľských subjektov v obci Mestisko podľa sektorov a odvetví

sektor	odvetvie	počet podnikateľských subjektov			
		fyzická osoba	s. r. o.	ostatné	spolu
primárny	Poľnohospodárstvo a súvisiace služby	-	-	1	1
sekundárny	Spracovanie dreva a stolárstvo	1	-	-	1
terciárny	Maloobchod, veľkoobchod a obchodná činnosť	1	-	1	2

Zdroj: OcÚ Mestisko

Ekonomickú štruktúru vytvárajú podnikateľské subjekty alokované v obci. Podieľajú sa na tvorbe hrubého domáceho produktu, ponúkajú pracovné príležitosti a prispievajú k rozvoju obce prostredníctvom miestnych daní.

1.3.7. Hospodárenie obce

Obr. 16 Budova obecného úradu

Zdroj: OcÚ Mestisko

Obec pri hospodárení musí dodržiavať Zákon č. 583/2004 Z. z. o rozpočtových pravidlách územnej samosprávy a o zmene a doplnení niektorých zákonov (v znení č. 611/2005 Z. z., 324/2007 Z. z., 54/2009 Z. z., 426/2013 Z. z., 361/2014 Z. z.) a musí mať vypracované a schválené Zásady hospodárenia a nakladania s majetkom obce.

Program rozvoja obce Mestisko na roky 2016-2023

Rozpočet obce je základným nástrojom finančného hospodárenia v príslušnom rozpočtovom roku, ktorým sa riadi financovanie úloh a funkcií obce v príslušnom rozpočtovom roku. Rozpočtový rok je zhodný s kalendárnym rokom. V § 5 uvedeného zákona sú **príjmy obce** definované nasledovne:

- a) výnosy miestnych daní a poplatkov podľa osobitného predpisu
- b) nedaňové príjmy z vlastníctva a z prevodu vlastníctva majetku obce a z činnosti obce a jej rozpočtových organizácií podľa tohto alebo osobitného zákona,
- c) úroky a iné príjmy z finančných prostriedkov obce,
- d) sankcie za porušenie finančnej disciplíny uložené obcou,
- e) dary a výnosy dobrovoľných zbierok v prospech obce,
- f) podiely na daniach v správe štátu podľa osobitného predpisu,
- g) dotácie zo štátneho rozpočtu na úhradu nákladov preneseného výkonu štátnej správy v súlade so zákonom o štátnom rozpočte na príslušný rozpočtový rok a dotácie zo štátnych fondov,
- h) ďalšie dotácie zo štátneho rozpočtu v súlade so zákonom o štátnom rozpočte na príslušný rozpočtový rok,
- i) účelové dotácie z rozpočtu vyššieho územného celku alebo z rozpočtu inej obce na realizáciu zmlúv podľa osobitných predpisov,
- j) prostriedky z Európskej únie a iné prostriedky zo zahraničia poskytnuté na konkrétny účel,
- k) iné príjmy ustanovené osobitnými predpismi.

Obec môže na plnenie svojich úloh použiť aj:

- a) prostriedky mimorozpočtových peňažných fondov,
- b) prostriedky získané z rozdielu medzi výnosmi a nákladmi z podnikateľskej činnosti po zdanení,
- c) návratné zdroje financovania,
- d) združené prostriedky.

Tab. 25 Príjmy rozpočtu obce Mestisko (v eur)

Katégoria ekonomickej klasifikácie	Schválený rozpočet	Rozpočet po zmenách	Skutočnosť 2014	Skutočnosť 2013
110 Dane z príjmov a kapitálového majetku	64 000,00	65 208,00	65 396,57	62 690,98
120 Dane z majetku	9 920,00	9 920,00	9 488,50	9 567,37
130 Dane za tovary a služby	3 400,00	3 400,00	3 493,82	3 459,81
210 Príjmy z podnikania a z vlastníctva majetku	600,00	600,00	714,86	870,36
220 Administratívne poplatky a iné poplatky a platby	0,00	405,00	758,00	1 094,60

Program rozvoja obce Mestisko na roky 2016-2023

240 Úroky z tuzemských úverov, pôžičiek, návratných finančných výpomocí, vkladov a ážio	0,00	0,00	3,00	4,71
290 Iné nedaňové príjmy	0,00	0,00	2 211,42	1 841,27
310 Tuzemské bežné granty a transfery	0,00	0,00	4 604,82	1 709,27
SPOLU	77 920,00	79 533,00	86 670,99	81 238,37

Zdroj: účtovná závierka obce Mestisko r. 2014 (www.registeruz.sk)

Výdavky rozpočtu obce - z rozpočtu obce sa uhrádzajú:

- a) záväzky obce vyplývajúce z plnenia povinností ustanovených osobitnými predpismi,
- b) výdavky na výkon samosprávnych pôsobností obce podľa osobitných predpisov a na činnosť rozpočtových organizácií a príspevkových organizácií zriadených obcou,
- c) výdavky na úhradu nákladov preneseného výkonu štátnej správy podľa osobitných predpisov,
- d) výdavky spojené so správou, údržbou a zhodnocovaním majetku obce a majetku iných osôb, ktorý obec užíva na plnenie úloh podľa osobitných predpisov,
- e) záväzky vzniknuté zo spolupráce s inou obcou alebo s vyšším územným celkom, prípadne s ďalšími osobami na zabezpečenie úloh vyplývajúcich z pôsobnosti obce vrátane záväzkov vzniknutých zo spoločnej činnosti,
- f) výdavky vyplývajúce z medzinárodnej spolupráce obce,
- g) úroky z prijatých úverov, pôžičiek a návratných finančných výpomocí,
- h) výdavky súvisiace s emisiou cenných papierov vydaných obcou a na úhradu výnosov z nich,
- i) iné výdavky ustanovené osobitnými predpismi.

Z rozpočtu obce sa môžu poskytovať dotácie PO, ktorých zakladateľom je obec, a to na konkrétne úlohy a akcie vo verejnom záujme alebo v prospech rozvoja územia obce. Obec môže poskytovať dotácie inej obci alebo VÚC, ak zabezpečuje niektoré úlohy pre obec, alebo ak ide o poskytnutie pomoci pri likvidácii následkov živeľnej pohromy, havárie alebo inej podobnej udalosti na ich území.

Tab. 26 Výdavky rozpočtu obce Mestisko (v eur)

Kategória ekonomickej klasifikácie	Schválený rozpočet	Rozpočet po zmenách	Skutočnosť 2014	Skutočnosť 2013
610 Mzdy, platy, služobné príjmy a ostatné osobné vyrovnania	25 800,00	25 800,00	26 982,85	23 312,45
620 Poistné a príspevok do poisťovní	10 541,00	10 541,00	10 691,92	10 324,87
630 Tovary a služby	34 959,00	38 972,00	43 516,03	37 306,04
640 Bežné transfery	3 720,00	3 720,00	4 782,49	4 958,55

Program rozvoja obce Mestisko na roky 2016-2023

710 Obstarávanie kapitálových aktív	500,00	500,00	354,36	547,90
SPOLU	75 520,00	79 533,00	86 327,65	76 449,81

Zdroj: účtovná závierka obce Mestisko r. 2014 (www.registeruz.sk)

Prehľad majetku a zdrojov

Hodnota neobežného majetku obce Mestisko k 31.12.2014 bola 687 628,48 eur. V dlhodobom majetku je teda viazaných 98,45 % zdrojov obce, obežný majetok predstavoval 9 585,78 eur, z toho boli krátkodobé pohľadávky vo výške 1 799,45 eur.

Závazky evidovala voči dodávateľom (2 408,18 eur), voči zamestnancom (4 655,00 eur) a voči poisťovniam a daňovému úradu (2 927,51 eur). Obec taktiež evidovala ostatné (iné záväzky) záväzky vo výške 28,06 eur. Obec Mestisko uzatvorila v roku 2001 Zmluvu o úvere na výstavu Domu nádeje. Zostatok úveru k 31.12.2014 je vo výške 7 051,41 eur a bude splácaný do roku 2017 formou mesačných splátok.

Tab. 27 Bilancia aktív a pasív k 31.12.2014 v eur

AKTÍVA	698 425,40	PASÍVA	698 425,40
Neobežný majetok spolu z toho:	687 628,48	Vlastné imanie z toho:	348 555,24
Dlhodobý nehmotný majetok	0,00	Oceňovacie rozdiely	0,00
Dlhodobý hmotný majetok	590 071,55	Fondy	0,00
Dlhodobý finančný majetok	97 556,93	Výsledok hospodárenia	348 555,24
Obežný majetok spolu z toho:	9 585,78	Záväzky z toho:	17 270,44
Zásoby	0,00	Rezervy	0,00
Zúčtovanie medzi subjektmi VS	0,00	Zúčtovanie medzi subjektmi VS	0,00
Dlhodobé pohľadávky	0,00	Dlhodobé záväzky	200,28
Krátkodobé pohľadávky	1 799,45	Krátkodobé záväzky	10 018,75
Finančné účty	7 786,33	Bankové úvery a výpomoci	7 051,41
Poskyt. návratné fin. výpomoci dlhod.	0,00	Časové rozlíšenie	332 599,72
Poskyt. návratné fin. výpomoci krátkod.	0,00	Vzťahy k účtom klientov Štátnej pokl	0,00
Časové rozlíšenie	1 211,14		
Vzťahy k účtom klientov Štátnej pokl	0,00		

Zdroj: účtovná závierka obce Mestisko r. 2014 (www.registeruz.sk)

1.4.Environmentálna charakteristika

Zdrojom informácií spracovaných v tejto časti PRO obce Mestisko boli internetová stránka www.infoglobe.sk a podklady od RD Rovnosť, ktoré boli poskytnuté obci Mestisko.

1.4.1. Geomorfologické a geologické pomery

Územie obce Mestisko podľa geomorfologického členenia SR patrí do podsústavy Karpaty, provincie Východné Karpaty, subprovincie Vonkajšie Východné Karpaty, do oblasti Východné Beskydy do celku Ondavská vrchovina medzi riekou Ondavou a potokom Hrabovčiek. Ondavská vrchovina je rozsiahle pohorie budované paleogénnymi horninami vonkajšieho flyša, prevažne ílovcami a pieskovecami, bridlicami a slieňmi. Na hladko modelovanom reliéfe sa striedajú chrbty s dolinami, kotlinami a brázdami. Povrch Ondavskej vrchoviny pokrývajú striedavo lesy a horské lúky, pastviny a poľnohospodárska pôda. Prevládajú zmiešané lesy. Geologickú stavbu územia charakterizujú kvartérne sedimenty, tvoriace často niekoľkometrový pokryv komplexu hornín vonkajšieho karpatského flyšu. V alúviu rieky Ondava sú to fluviálne nívne sedimenty, piesčité štrky a piesčité hliny. Na Ondavskej vrchovine prevažujú na menej sklonitostne exponovaných územiach svahové a podsvahové sedimenty, s obsahom sutín, pričom ich hrúbka často presahuje 2 m.

Z listnatých stromov je najviac zastúpený buk, v menšej miere breza, javor, dub a hrab, z ihličnatých smrek. Prevažná časť Ondavskej vrchoviny patrí do mierne teplej klimatickej oblasti. Oblasť odvodňujú rieky Topľa a Ondava so svojimi početnými prítokmi. Mierne zvlnený pahorkatinný povrch odlesneného chotára tvoria flyšové pieskovce a ílovce s pokryvom svahových hĺn. Riečne sedimenty v doline Ondavy sú tvorené naplaveninami štrkov, pieskov a hĺn. V obci sa v minulosti piesok aj ťažil. V chotári obce je tiež ložisko tehliarskej hliny.

Podľa zastúpená ekologicky stabilných plôch (prírodných a poloprírodných) patrí riešený priestor do územia s nižším až stredným zastúpením prírodných prvkov. Rozloženie plôch s vyšším koeficientom ekologickej stability je v katastrálnom území obce vzhľadom na urbanizáciu a reálne využívanie krajiny nerovnomerné a stabilnejšie plochy sú situované v západnej polovici katastrálneho územia. Z prítomných ekologicky významných segmentov krajiny, ktoré zaisťujú územné podmienky trvalého zachovania druhovej rozmanitosti prirodzeného genofondu rastlín a živočíchov v príslušnom regióne, bezprostredne na dotknuté územie naväzujú nadregionálny hydrický biokoridorom Ondava – Ladomírová, regionálne biocentrum Pod Poliankou, severovýchodne od hranice katastra Mestisko regionálne biocentrum Jedlinky a tiež genofondová plocha Kaštielik.

1.4.2. Hydrologické pomery

Povrchové vody

Hydrologickou osou tohto územia je rieka Ondava pretekajúca východným okrajom katastra Mestiska, ktorá patrí do povodia Bodrogu a Hornádu. Rieka Ondava preteká územím obce Mestisko v dĺžke 3855 m. Taktiež sa tam nachádzajú dva potoky a to:

- potok Hrabovčik s dĺžkou 5184 m
- Tichý potok s dĺžkou 333 m.

Všetky tri vodné toky pretekajú extravilánom obce. V minulosti prebehla ich regulácia, ktorá sa uskutočnila pred výstavbou ČOV v obci Stročín. V súčasnosti je vo vyhovujúcom stave.

Najvýznamnejším blízkym prítokom rieky Ondava je v širšom území Ladomírka, ústiaca do Ondavy v meste Svidník. Hydrografickú sieť širšieho územia dopĺňajú ľavostranné prítoky rieky Ondavy a to, Jedľovský potok a Olšava, pravostranný prítok Hrabovčik s prítokom Rakovčika a Radomka, ktorá patrí do povodia Tople. Na území sa nenachádzajú žiadne prírodné ani umelé vodné plochy. Neďaleko (15 km južným smerom) sa nachádza významná vodná nádrž – Veľká Domaša vybudovaná v rokoch 1962 – 1966. Slúži na reguláciu prítokov vôd do Východoslovenskej nížiny, ako zásobáreň úžitkovej vody a perspektívne aj pitnej vody a využíva sa na rekreačné účely.

Podzemné vody

Podľa hydrogeologickej regionalizácie SR širšie riešené územie patrí do hydrogeologického rajónu PQ 110 Paleogénu povodia Ondavy po Kučín s dominantnou puklinovou priepustnosťou geologického podložia. Počet prirodzených prameňov z podložia je malý. Výdatnosť tu lokalizovaných prameňov je nízka.

Najbohatšie zásoby podzemných vôd sa vyskytujú vo fluviálnych sedimentoch riečnych nív. Tvoria ich riečne štrky, piesky a kalové hliny, pričom od rozsahu ich mocnosti a priepustnosti závisia kolektory podzemnej vody.

V blízkosti riešeného územia sa v Šarišskom Štiavniku nachádza zdroj minerálnych vôd – sírovodíkový alkalický prameň s vysokou mineralizáciou, za nízkeho obsahu chloridov a vysokého obsahu SO_4^{2-} s teplotou 16 C.

1.4.3. Klimatické pomery

Územie spadá do oblasti teplej a mierne teplej, okrskov vlhký, vrchovinový, mierne teplý s chladnou zimou. Údaje o klimatických podmienkach sú prebraté z Atlasu podnebia SR a sú stanovené na základe 50-ročného priemeru. Maximum zrážok na danom území pripadá na mesiace jún a júl, minimum spravidla na mesiace február a marec, priemerný úhrn zrážok je 700 až 800 mm, v januári je to 40 – 50 mm, v júli 80 – 100 mm. Absolútne maximum mesačných zrážok je 200 až 250 mm. Priemerný počet dní so snehovou pokrývkou v časovom období rokov 1961 - 1990 (Atlas krajiny Slovenskej republiky, 2002) sa na území pohyboval v intervale 80 až 100 dní. Maximálne výška pokrývky sa pohybuje od 40 do 50 cm. Priamo na území sa nenachádza zrážkomerná stanica.

Z hľadiska klimaticko – geografických typov možno dotknuté územie zaradiť k typu horskej klímy, subtypom teplej a mernej teplej horskej klímy. Priemerný ročný počet letných dní v časovom období rokov 1961 - 1990 (Atlas krajiny Slovenskej republiky, 2002) na neďalekej klimatickej stanici Stropkov dosiahol hodnotu 45 dní a 122 mrazových dní.

1.4.4. Pedologické podmienky

Celková výmera územia obce je 1104,92 ha, výmera poľnohospodárskej pôdy je 700,7808 ha a nepoľnohospodárskej pôdy je 404,1392 ha. Obec má priaznivé pôdno-klimatické podmienky pre intenzívnu poľnohospodársku výrobu.

Tab. 28 Rozdelenie pôdneho fondu obce Mestisko v r. 2014

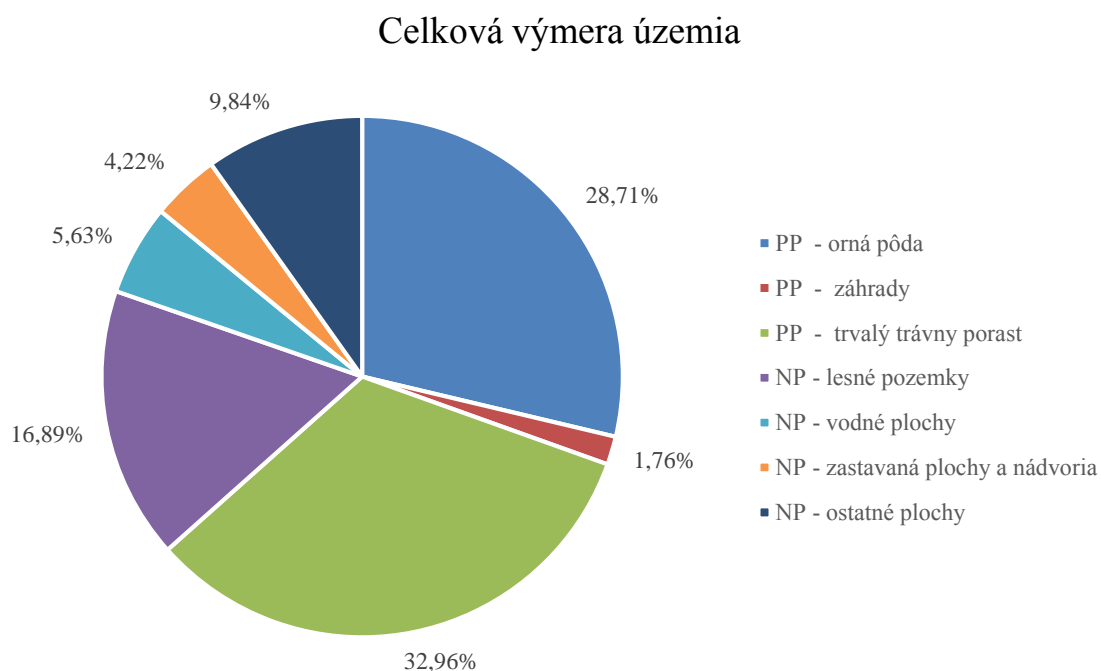
Pôdny fond	Výmera v m²
Celková výmera územia obce	11 049 200
<i>Poľnohospodárska pôda (PP) - spolu</i>	<i>7 007 808</i>
PP - orná pôda	3 172 544
PP - chmeľnice	0
PP - vinice	0
PP - záhrady	193 982
PP - ovocné sady	0
PP - trvalý trávny porast	3 641 282
<i>Nepoľnohospodárska pôda (NP) - spolu</i>	<i>4 041 392</i>

Program rozvoja obce Mestisko na roky 2016-2023

NP - lesné pozemky	1 866 322
NP - vodné plochy	621 826
NP - zastavaná plochy a nádvoría	466 224
NP - ostatné plochy	1 087 020

Zdroj: katasterportal.sk

Graf 10 Prehľad pôdneho fondu v obci Mestisko

Prírodné podmienky podmieňujú kvalitu pôd, čo súvisí s ich potenciálom. Z pôdnych typov prevažujú v alúviu rieky Ondava **fluvizeme glejové**, na okolitých svahoch vrchoviny **kambizeme nasýtené až kyslé**, sprievodné rankre a **kambizeme pseudoglejové**.

Tab. 29 Štruktúra pôdnych typov poľnohospodárskych pôd v okrese Svidník

Pôdny typ	Zastúpenie v %
FM - fluvizem	8,45
ČA - čiernica	0,20
ČM - černoziem	-
RM - regozem	0,04
HM - hnedozem	0,30
LM - livizem	1,20
KM - kambizem	74,50
PZ - podzol	-
PG - pseudoglej	11,30
RA - rendzina	1,90

Program rozvoja obce Mestisko na roky 2016-2023

OM - organozem	-
SK - slanisko, SC - slanec	-
LI - litozem, RN - ranker	-
GL - glej	0,75
KT - kultizem	-
INÉ - litozeme, rankre, rendziny resp. kambizeme a ich komplexy na zrázoch	0,46

Zdroj: http://www.podnemapy.sk/portal/reg_pod_infoservis/pt/pt.aspx

Prevládajúcim pôdnym druhom je piesočnato-hlinitá až hlinitá pôda. Vývoj pôd, okrem iných činiteľov, závisí najmä od pôdotvorného substrátu, expozície svahu, jeho sklonu, klímy, vodného režimu atď. Ide celkovo o stredne až menej produkčné pôdy, čo sa prejavuje aj v ich reálnom využívaní: zväčša ako orné pôdy, v menšej miere ako trvalé trávne porasty, alebo sú využívané extenzívne ako ostatné plochy. Pôdy sú náchylné na mechanickú degradáciu, čo súvisí s vlastnosťami prítomných pôdných typov a druhov (zrinitosť, obsah humusu, pôdna reakcia, atď.) a tiež so spôsobom a intenzitou ich využívania. Náchylnosť na vodnú eróziu je stredná až silná, iba v alúviu Ondavy nepatrná až nijaká. Náchylnosť na chemickú degradáciu je daná trvalým acidifikačným trendom u pôd na kyslejších pôdotvorných substrátoch.

1.4.5. Charakteristika biotického komplexu

Rastlinstvo

V súčasnosti je druhové a priestorové zloženie biotopov výsledkom zmien, ktoré sú odrazom vplyvu človeka na prírodné pomery tohto územia. Pôvodné živočíšne i rastlinné spoločenstvá sú z väčšiny priestoru vytlačené a pozmenené.

Územie Slovenska svojou polohou na rozhraní západnej časti Karpatského oblúka a panónskych nížin, v bezprostrednej blízkosti Východných Karpát a florogenetickom dosahu balkánskych pohorí predstavuje dôležitú križovatku prirodzených migračných ciest rastlinstva. Vo flóre Slovenska sa tak dnes popri prevládajúcom stredo európskom geografickom elemente (vrátane alpsko-karpatských druhov) v rôznom pomere prelínajú aj geoelementy arkticko-alpínsky, subarktiko-aplínsky, boreálny, pontický, subatlantský a ďalšie (Kliment 2003). Podľa fyto geografického členenia Slovenska (Futák 1980) patrí územie do oblasti zapadokarpatskej flóry, obvodu východobeskydskej flóry, okresu Východné Beskydy a podokresu Nízke Beskydy. V širšom posudzovanom území boli mapované:

Lužné lesy podhorské a horské (AI), ktoré sú viazané na alúviá vodného toku rieky Ondava. V stromovom poschodí prevláda jelša lepkavá, jaseň štíhly, vrba krehká, vrba biela. V krovitom poschodí sa pripája baza čierna, kalina obyčajná, čremcha obyčajná, vrba rakytová a lieska obyčajná. V bylinnom poschodí prevládajú hygrofilné a nitrofilné druhy.

Dubovo – hrabové lesy karpatské (C) silne pozmenené dlhodobým vplyvom človeka. V stromovom poschodí sa nachádzajú sa tam dub zimný, hrab obyčajný, lipa malolistá, lipa veľkolistá, čerešňa vtáčia a javor poľný. V krovitom poschodí ide hlavne o zimolez obyčajný, svíb krvavý, lieska obyčajná, vtáčí zob obyčajný a hlohy. V bylinnom porasti sú to ostrice, mliečniky a iné.

Živočíšstvo

Z hľadiska zoogeografického členenia patrí územie do paleoarktickej oblasti. V okrese Svidník a Stropkov je zaznamenaný výskyt približne 279 druhov živočíchov, napr. jasoň chochlačkový, fúzač alpský, modráčik čiernoškvrný, bystruška hladká, vážka pásavá. Zo stavovcov sú na území zastúpené plazy a obojživelníky, zasahuje sem hranica výskytu endemitu mlok karpatský. Početnosťou najväčšiu triedu tvoria vtáky. Druhové spektrum ovplyvňuje vodná nádrž Domaša. Vyskytujú sa napr. jastrab lesný, kačica chrapka, myšiarka ušatá, volavka biela, bocian biely, labuť hrbozová, d'ateľ veľký, volavka striebriстая, pipiška chochlatá, lastovička domová, bučiacik močiarny, strakoš sivý. Z cicavcov sa na území najbežnejšie vyskytuje líška obyčajná, raniak hrdzavý, pich obyčajný, jeleň karpatský, srnec hôrny, sviňa divá, kuna lesná, jazvec obyčajný, bažant ale občas aj vlk a rys.

1.4.6. Chránené územia prírody

Za osobitne chránené časti prírody a krajiny sa podľa zákona č. 543/2002 Z. z. o ochrane prírody a krajiny v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon č. 543/2002 Z. z.“) považujú územia, ktoré sú vyhlásené za chránené územia (územná ochrana) a chránené druhy rastlín a živočíchov (druhová ochrana). Územná ochrana je ochrana územia v 2. až 5. (najvyššom) stupni ochrany podľa zákona č. 543/2002 Z. z. Na území, ktorému sa neposkytuje územná ochrana v 2. až 5. stupni ochrany, platí podľa zákona č. 543/2002 Z. z. 1. stupeň ochrany.

Chránené územia môžu byť súčasťou národnej siete chránených území alebo môžu byť súčasťou európskej siete chránených území – NATURA 2000 (územia európskeho

významu – SKUEV a chránené vtáacie územia – CHVÚ).

Natura 2000 je názov sústavy chránených území členských krajín Európskej únie a hlavným cieľom jej vytvorenia je zachovanie prírodného dedičstva, ktoré je významné nielen pre príslušný členský štát, ale najmä pre EÚ ako celok. Táto sústava chránených území má zabezpečiť ochranu najvzácnejších a najviac ohrozených druhov voľne rastúcich rastlín, voľne žijúcich živočíchov a prírodných biotopov vyskytujúcich sa na území štátov Európskej únie a prostredníctvom ochrany týchto druhov a biotopov zabezpečiť zachovanie biologickej rôznorodosti v celej Európskej únii. (Zdroj: www.sospr.sk)

Základom pre vytvorenie sústavy Natura 2000 sú dve právne normy EÚ:

- smernica Rady Európskych spoločenstiev č. 79/409/EHS o ochrane voľne žijúcich vtákov (známa tiež ako smernica o vtákoch – Birds Directive);
- smernica Rady Európskych spoločenstiev č. 92/43/EHS o ochrane biotopov, voľne žijúcich živočíchov a voľne rastúcich rastlín (známa tiež ako smernica o biotopoch – Habitats Directive).

Sústavu NATURA 2000 tvoria teda 2 typy území:

1. osobitne chránené územia (Special Protection Areas, SPA) - vyhlasované na základe smernice o vtákoch - v národnej legislatíve: **chránené vtáacie územia**;

Na území okresu Svidník sa nachádza chránené vtáacie územie: **Laborecká vrchovina**

2. osobitné územia ochrany (Special Areas of Conservation, SAC) - vyhlasované na základe smernice o biotopoch - v národnej legislatíve: **územia európskeho významu** - pred vyhlásením, po vyhlásení je územie zaradené v príslušnej národnej kategórii chránených území.

V k. ú. Mestisko sa nenachádza žiadne chránené územie, v okrese Svidník sa nachádza celkovo iba 1 územie európskeho významu:

Názov : Dukla

Kód územia : SKUEV0048

Kraj : PREŠOVSKÝ KRAJ

Rozloha : 6860,58 ha

Správca územia : CHKO Východné Karpaty

Katastrálne územia : Čertižné, Dlhoňa, Driečna, Habura, Havranec, Kečkovce, Krajná Bystrá, Krajná Porúbka, Nižný Komárnik, Roztoky, Šarbov, Vápeník, Nižná Pisaná, Vyšný Komárnik, Príkra

Na území okresu Svidník obce sa nachádzajú tieto chránené územia (CHÚ):

- PR Miroľská Slatina,
- PR Radomka,
- CHA Radomská Slatina

Zdroj: <http://www.sopsr.sk/>

1.4.7. Odpadové hospodárstvo

Obec je zodpovedá za nakladanie s odpadmi (Zákon č. 223/2001 Z. z. o odpadoch a o zmene a doplnení niektorých zákonov), ktoré vznikli na území obce a tieto podrobnosti o nakladaní s odpadmi obec upravuje vo všeobecne záväznom nariadení (VZN). Náklady na činnosti nakladania s komunálnymi odpadmi a drobnými stavebnými odpadmi hradí obec z miestneho poplatku podľa zákona o miestnych daniach a miestnom poplatku za komunálne odpady.

Obec Mestisko má uzatvorenú zmluvu so spoločnosťou FÚRA, s. r. o. na zber, prepravu, zhodnocovanie alebo zneškodňovanie komunálnych odpadov a drobných stavebných odpadov, ktoré v roku 2014 predstavovali 82,424 ton. V obci je v rámci vývozov zabezpečený aj separovaný zber – papier, sklo, elektro odpad, plasty a zmiešané plasty. (Zdroj: Obecný úrad Mestisko).

Tab. 30 Frekvencia zberu odpadu v obci Mestisko

Názov odpadu	Kategória O-ostatný N-nebezpečný	Frekvencia zberu
zmesový KO	O	2 x mesačne
papier	O	2 x ročne
plasty	O	8 x ročne
kovy	O	2 x ročne
sklo	O	3 x ročne
veľkoobjemový odpad	O	2 x ročne
textil	O	2 x ročne
elektroodpad	N	2 x ročne
batérie	N	1 x ročne
žiarivky a iný odpad s ortuťou	N	1 x ročne

Zdroj: OcÚ Mestisko, vlastné spracovanie

1.5. Vyhodnotenie väzieb na koncepčné dokumenty VÚC PSK

1.5.1. Charakteristika PSK

Základné informácie o Prešovskom samosprávnom kraji (PSK)

Rozloha: 8 973 km²

Počet obyvateľov: 819 977 obyvateľov

Hustota osídlenia: 91,32 obyvateľov/km²

Ekonomicky aktívne obyvateľstvo: 384 787 (47,7%)

Počet okresov: 13

Počet miest: 23

Počet obcí: 665

Sídlo kraja: Prešov (171 778 obyvateľov okresu)

Zdroj: ŠÚ SR – údaje k 31.12.2014

Obr. 17 Mapa SR s vyznačeným územím PSK

Prešovský samosprávny kraj sa nachádza v severovýchodnej časti Slovenskej republiky. Slovensko je administratívne členené na 8 vyšších územných celkov. Prešovský kraj je spomedzi všetkých krajov najľudnatejší a podľa rozlohy je druhým najväčším krajom na Slovensku. Tvoria ho historické regióny severného, stredného a čiastočne južného Spiša,

horného a dolného Šariša a horného Zemplína. Kraj sa rozprestiera v smere západ - východ. Dĺžkou 250 km približne trikrát prekonáva svoju šírku. Vypĺňa celú severovýchodnú časť Slovenska (je najvýchodnejším krajom SR). Prešovský kraj má spoločné hranice s dvoma samostatnými štátmi, Poľskom (360 km), Ukrajinou (38 km) a s troma slovenskými krajmi, Košickým, Banskobystrickým a Žilinským samosprávnym krajom.

Administratívne sa Prešovský kraj delí na 13 okresov: Bardejov, Humenné, Kežmarok, Levoča, Medzilaborce, Poprad, Prešov, Sabinov, Snina, Stará Ľubovňa, Stropkov, Svidník, Vranov nad Topľou.

V Prešovskom kraji je 665 obcí, z toho má 23 štatút mesta. Počtom obyvateľov je Prešovský kraj na prvom mieste. Hustota zaľudnenia v kraji je druhá najnižšia medzi všetkými regiónmi Slovenska. Sídlom kraja je tretie najväčšie mesto Slovenska, Prešov (90 555 obyvateľov k 31.12.2014).

Prešovský kraj má jednu z najvyšších koncentrácií Rómov na Slovensku a zároveň tu je najvyšší počet rómskych, najmä vidieckych, komunit spomedzi všetkých krajov SR. Najväčším problémom v oblasti bývania je existencia nelegálnych obydlí.

Prešovský kraj má viac ako 60 % obyvateľov v produktívnom veku a takmer 23 % v predproduktívnom. Regionálny hrubý domáci produkt za posledné roky pravidelne rastie, i keď jeho výška je stále hlboko pod priemerom EÚ. Najvýznamnejšie odvetvie hospodárstva predstavuje obchodná činnosť. Obchodu sa v kraji venuje najviac podnikateľských subjektov. Ďalšími odvetviami je priemyselná výroba a stavebná produkcia.

Z hľadiska dopravnej polohy má významné postavenie pre celé východné Slovensko, najmä pre styk so svojimi susedmi, a to v cestnej aj železničnej doprave. Územím prechádza medzinárodná komunikácia E 50 v smere západ – východ z Českej republiky na Ukrajinu. Dôležitý je diaľničný úsek D1 Prešov – Košice s postupným prepojením smerom na západ cez vybudovaný tunel Branisko. Prešovským krajom prechádza železničná magistrála z Českej republiky cez Žilinu do Košíc smerom na ukrajinské hranice. Významná je aj trať pretínajúca celé východné Slovensko od juhu na sever, ktorá smeruje z Maďarska cez Prešov a Orlov až do Poľska. Popradské letisko, ako najvyššie položené medzinárodné letisko v strednej Európe (718 m n. m).

Prírodné pomery Prešovského kraja sú veľmi pestré. Povrch druhého najrozľahlejšieho kraja na Slovensku je prevažne hornatý. Územie kraja pretína dôležitá hranica medzi Západnými a Východnými Karpatmi. K najznámejším geomorfologickým celkom patria Tatry, Pieniny, Spišská Magura, Levočské vrchy, Čergov, Šarišská vrchovina, Košická kotlina, Slanské vrchy, Ondavská vrchovina, Laborecká vrchovina, Bukovské vrchy a Vihorlatské vrchy.

Región Prešovského kraja patrí z hľadiska prírodnej hodnoty k najvzácnejším na Slovensku. Nachádza sa tu: najstarší národný park na Slovensku (1949) Tatranský národný park (TANAP), Pieninský národný park (PIENAP) a Národný park Poloniny, ktorého pralesy sú zapísané do zoznamu svetového dedičstva UNESCO.

Najvyšším miestom Prešovského kraja je Gerlachovský štít (2 655 m n. m.) vo Vysokých Tatrách, ktorý je zároveň aj najvyšším vrchom Slovenskej republiky. Najnižšie položené miesto sa nachádza pri výtoky rieky Ondavy z kraja v katastri obce Nižný Hrušov (105 m. n. m.).

Prešovský kraj má najchladnejšie a najdaždivejšie podnebie na Slovensku. Z hydrografického hľadiska patrí Prešovský kraj k úmoriu Baltského a Čierneho mora. Územím prechádza hlavné európske rozvodie. Najvýznamnejšími vodnými tokmi sú: Torysa, Topľa, Ondava, Laborec, Cirocha, Poprad a Dunajec.

Z prírodných jazier je veľká väčšina sústredená vo vysokohorskom prostredí Vysokých Tatier (plesá). Nachádza sa tu najväčšie aj najhlbšie pleso v slovenských Tatrách – Veľké Hincovo pleso (20,08 ha, 53 m), ako aj najvyššie položené Modré pleso (2192 m n. m.).

Sú tu aj najvyššie vodopády Slovenska s dominujúcim 80 metrov vysokým Kmeťovým vodopádom v doline Nefcerka.

Z minerálnych vôd sú najznámejšie kyselky vo Vyšných Ružbachoch, Novej Ľubovni, Bardejovských Kúpeľoch, Cigielke, Sivej Brade, Baldovciach, Gánovciach, Lipovciach a Šindliari.

Pôvodná vegetácia Prešovského kraja bola tvorená prevažne lesmi. Dominantnými druhmi sú duby, buky, smrek, smrekovec, jedle a borovice.

Veľmi vzácna a pestrá je aj fauna Prešovského kraja. Medveď hnedý, vlk obyčajný, rys ostrovid, kamzík vrchovský stredoeurópsky, svišť vrchovský tatranský a mnoho ďalších druhov sú typickými živočíšnymi zástupcami oblasti.

1.5.2. Súlad PRO Mestisko s PHSR Prešovského samosprávneho kraja

Aktivity PRO Mestisko uvedené v akčnom pláne investícií na roky 2016 – 2023 sú v súlade s PHSR Prešovského samosprávneho kraja na roky 2008 – 2015, nakoľko nový PHSR 2014 - 2020 ešte nie je schválený a počas jeho spracovania neboli na web stránke PSK zverejnené ani ciele, priority a jednotlivé aktivity.

V PHSR PSK 2008-2015 bolo vybraných 15 prioritných tém rozvoja vrátane ich problémy:

1. Rozvoj cestovného ruchu

- Nedobudovaný a nekoordinovaný informačný systém v cestovnom ruchu s absenciou napojenia na národné a európske informačné systémy
- Nevyhovujúci systém, manažment a podpora cestovného ruchu na úrovni kraja
- Nedostatočne vybudovaná a zlý technický stav infraštruktúry pre podporu cestovného ruchu
- Nedostatočná ponuka a nízka kvalita služieb v cestovnom ruchu
- Nedostatočné využívanie cezhraničnej spolupráce pre rozvoj cestovného ruchu
- Nízka kvalita pracovných síl a nedostatky vzdelávania v cestovnom ruchu
- Absencia informačných kampaní voči verejnosti na zvyšovanie povedomia a nízka ochrana atraktivít cestovného ruchu i návštevníkov kraja

2. Zlepšenie ponuky sociálnych služieb

- Neexistujúce plánovanie služieb, a sociálno-právnej ochrany a kurately na úrovni kraja
- Nedostatočná kvalita sociálnych služieb a sociálno-právnej ochrany a kurately na úrovni kraja
- Nepostačujúce kapacity jednotlivých druhov sociálnych služieb na území Prešovského kraja

3. Tvorba krajiny a protipovodňová ochrana

- Zníženie ekologickej stability krajiny
- Nedostatočná ochrana obyvateľstva pred povodňami

4. Ochrana vôd

- Znečistenie povrchových a podzemných vôd
- Vyradovanie vodných zdrojov a vznik deficitu
- Nízka úroveň vybavenosti sídiel verejnými vodovodmi

5. Využívanie obnoviteľných zdrojov energie

- Nedostatočná pripravenosť na využívanie obnoviteľných zdrojov energie

6. Zlepšenie manažmentu odpadového hospodárstva

- Nedostatočné zhodnocovanie viacvrstvových obalov
- Nedostatočné využívanie bioodpadu
- Zvýšenie miery ohrozenia pri zneškodňovaní auto vrakov

7. Rozvoj dopravnej infraštruktúry

- Slabé prepojenie krajskej a celoštátnej cestnej dopravnej siete
- Nevyhovujúci stav ciest v kraji
- Slabá koordinácia jednotlivých druhov dopravy
- Nevyhovujúci stav železničnej dopravy potrebám v kraji
- Nedostatočne využitá prepravná kapacita letiska Poprad

8. Predchádzanie dlhodobej nezamestnanosti

- Vysoká miera dlhodobej nezamestnanosti

9. Skvalitnenie stredného odborného školstva

- Nedostatok študentov SOŠ
- Nízka uplatniteľnosť absolventov SOŠ

10. Zníženie sociálnej vylúčenosti marginalizovaných rómskych komunít

- Prehlbujúca sa marginalizácia a sociálna vylúčenosť rómskych komunít

11. Špecializácia a modernizácia nemocníc

- Nedostatočná úroveň poskytovania zdravotnej starostlivosti v nemocniciach kraja

12. Rozvoj podnikania

- Nízka konkurencieschopnosť podnikateľskej základne v Prešovskom kraji

13. Rozvoj informatizácie

- Nedostatočné využívanie IKT technológií pri plánovaní a rozhodovaní
- Nízka prepojitelnosť informačných systémov v kraji a nedostatočný prístup k informáciám
- Nízke vedomosti, zručnosti a praktické skúsenosti pracovníkov VÚC s využívaním IKT
- Nedostatočná ponuka a využívanie elektronických služieb VÚC PSK

14. Šport pre všetkých

- Klesajúci záujem verejnosti o šport v PSK, najmä u mladej generácie
- Absencia mimoškolskej športovej činnosti a školských športových súťaží
- Nedostatočná podpora športových talentov
- Nedostatočná podpora masovej telovýchovy a športu

15. Rozvoj regionálnej kultúry

- Nedostatočný manažment procesu rozvoja regionálnej kultúry
- Nedostatočná podpora existujúcich a novovznikajúcich kultúrnych aktivít regionálneho významu
- Nevyhovujúci technický a prevádzkový stav regionálnych pamäťových a fondových inštitúcií, zariadení kultúrnej infraštruktúry a kultúrnych pamiatok.

Aktivity PRO Mestisko uvedené v akčnom pláne investícií na roky 2016 – 2023 sú v súlade s PHSR Prešovského samosprávneho kraja na roky 2008 - 2015:

1. Prioritná téma: Rozvoj podnikania

Hlavný cieľ: Zvýšiť konkurencieschopnosť podnikateľskej základne v Prešovskom kraji

Aktivity PRO Mestisko: - cezhraničná spolupráca s Poľskou republikou

2. Prioritná téma: Rozvoj cestovného ruchu

Hlavný cieľ: Vytvoriť z Prešovského kraja vyhľadávanú destináciu cestovného ruchu v Slovenskej republike

Aktivity PRO Mestisko: - modernizácia verejného osvetlenia
- výstavba cyklotrás
- dobudovanie a údržba chodníkov v obci
- vybudovanie oddychovej zóny

3. Prioritná téma: Tvorba krajiny a protipovodňová ochrana

Hlavný cieľ: Zvýšiť ekologickú stabilitu krajiny a zlepšiť ochranu obyvateľstva/územia pred povodňami v Prešovskom kraji

Aktivity PRO Mestisko: - rekonštrukcia rigolov na záchyt dažďovej vody

5. Prioritná téma: Využívanie obnoviteľných zdrojov energie

Hlavný cieľ: Zvýšiť využívanie obnoviteľných zdrojov energie v Prešovskom kraji

Aktivity PRO Mestisko: - rekonštrukcia verejných budov vrátane ich zateplenia

4. Prioritná téma: Ochrana vôd

Hlavný cieľ: Zlepšiť ochranu a racionálne využívanie vôd v Prešovskom kraji

Aktivity PRO Mestisko: - vybudovanie kanalizácie

6. Prioritná téma: Zlepšenie manažmentu odpadového hospodárstva

Hlavný cieľ: Zlepšiť manažment odpadového hospodárstva v Prešovskom kraji

Aktivity PRO Mestisko: - zriadenie obecného kompostoviska
- odstránenie divokých skládok

13. Rozvoj informatizácie

Hlavný cieľ: Nízka prepojitelnosť informačných systémov v kraji a nedostatočný prístup k informáciám

Aktivity PRO Mestisko: - vybudovanie širokopásmového internetu

15. Prioritná téma: Šport pre všetkých

Hlavný cieľ: Zvýšiť záujem verejnosti o športovanie a tým podporiť zdravý životný štýl obyvateľov Prešovského kraja

Aktivity PRO Mestisko: - výstavba multifunkčného ihriska
- oprava a údržba futbalového štadióna

1.6.SWOT analýza

SWOT analýza obce Mestisko bola použitá ako metóda, ktorá vychádza:

- z analýzy doterajšieho vývoja,
- súčasného stavu obce s uvedením jeho silných stránok,
- súčasného stavu obce s uvedením jeho slabých stránok,
- jej potenciálnych rozvojových zdrojov – príležitostí (šanci),
- jej potenciálnych ohrození rozvojových zámerov – hrozieb (rizík).

Silné stránky obce predstavujú potenciálne faktory ďalšieho rozvoja obce vo všetkých základných oblastiach. Vytvárajú východiskovú základňu pre stanovenie reálnych rozvojových cieľov.

Slabé stránky obce predstavujú limitujúce faktory rozvojových zámerov a oblastí, na ktoré treba sústrediť pozornosť orgánov samosprávy.

Príležitosti (šance) sú faktormi, ktoré umožňujú pri ich využití naplnenie rozvojových zámerov obce, ich reálnosť a urýchlenie. Poznanie reálnych príležitostí je východiskom stanovenia splniteľných rozvojových cieľov.

Ohrozenia (riziká) predstavujú skutočnosti, ktoré môžu negatívne ovplyvniť resp. spomaliť realizáciu strategických cieľov rozvoja obce. Dôsledná analýza možností vzniku rizík na celospoločenskej i komunálnej úrovni predstavuje predovšetkým analýzu možností pri zabezpečovaní finančných zdrojov.

Tab. 31 SWOT analýza ekonomickej oblasti a technická infraštruktúra obce Mestisko

Ekonomická oblasť a technická infraštruktúra	
Silné stránky	Slabé stránky
<ul style="list-style-type: none"> • výhodná geografická poloha obce, • blízkosť miest –Svidník, Stropkov, Bardejov • blízkosť Poľskej republiky, • plynofikácia obce, • existencia verejného vodovodu, • dostatočná telekomunikačná sieť, • prítomnosť atraktívneho prostredia, • propagácia obce prostredníctvom 	<ul style="list-style-type: none"> • nie všetky miestne komunikácie sú zrekonštruované, • chýbajú chodníky, resp. sú nedokončené • chýbajú cyklotrasy, • ohrozenie životného prostredia a prírodných daností vplyvom komunikačných sietí a rozvojom technickej infraštruktúry, • staré verejné osvetlenie,

<p>internetu a iných komunikačných médií,</p> <ul style="list-style-type: none"> • dlhoročná história obce a tradície, • relatívny dostatok podnikateľov v obci, • existencia lesohospodárskeho spoločenstva a pozemkových spoločenstiev, • dobrá dostupnosť dopravy, cesta 1. triedy I/73, cesta 2. triedy I/665, hromadná doprava zabezpečená SAD Prešov, a.s. • relatívne vysoký podiel obyvateľov s úplným stredným vzdelaním (147) a vysokoškolským vzdelaním (32), • existujúci areál s fungujúcim poľnohospodárskym družstvom v juhozápadnej časti obce • existencia 2 predajní potravín v obci • existencia pobočky Slovenskej pošty, a.s. • vybudovaná sieť miestnych komunikácií cca 5,5 km, • existencia cintorínu, • existencia Domu nádeje, • potenciál pre rozvoj pešej turistiky, • existencia verejného rozhlasu, • vhodná alokácia obecného úradu 	<ul style="list-style-type: none"> • zlý technický stav obecného rozhlasu, • chýbajúce stavebné pozemky, byty pre mladé rodiny, • náročnosť v oblasti vysporiadania vlastníckych vzťahov k pozemkom v katastri obce, • nepriaznivý podiel ekonomicky aktívneho obyvateľstva, • vysoká miera nezamestnanosti , • nízke možnosti zamestnania v obci, • nízke priemerné mzdy v regióne, • nevyhovujúca štruktúra a kvalita služieb pre obyvateľov a návštevníkov obce, • nedostatok drobných prevádzok v obci, • objekty pre kultúrne a spoločenské aktivity si vyžadujú technickú obnovu, prípadne kompletnú rekonštrukciu, • potrebná rekonštrukcia Domu nádeje • nedostatočné zapojenie podnikateľských subjektov na kultúrno-spoločenských akciách, • nedostatočná komunikácia medzi rôznymi skupinami aktérov (samospráva, občianske zrušenia, podnikatelia, občania,...) • vysoká finančná zaťaženosť a administratívne bariéry obmedzujúce rozvoj podnikania, • nízka úroveň služieb cestovného ruchu, • absencia stravovacieho zariadenia, • slabo využitý kultúrno – historický potenciál obce, • nevyužitý potenciál poľnohospodárskej krajiny vo vzťahu k turizmu, • nedostatočná propagácia cestovného ruchu obce, • nedostatočné využitie verejných zdrojov (EÚ, SR) a úverových prostriedkov pri financovaní zámerov obce, • nedostatok finančných prostriedkov na údržbu technickej infraštruktúry, • absencia miestnej kanalizácie,
--	--

Program rozvoja obce Mestisko na roky 2016-2023

	<ul style="list-style-type: none"> • potrebná rekonštrukcia odkanalizovania obce na záchyt dažďovej vody (priekopy), • chýbajúci územný plán obce
Príležitosti	Ohrozenia
<ul style="list-style-type: none"> • spolupráca s inými obcami, • cezhraničná spolupráca s Poľskou republikou, • výstavba bytov pre mladé rodiny, • vypracovanie územného plánu obce, • vybudovanie kanalizácie pre obec, • oprava, údržba a modernizácia kultúrneho domu, javiska, • dobudovanie príjazdových miestnych komunikácií k novovybudovaným RD, • rekonštrukcia miestnych komunikácií a chodníkov, • vybudovanie chýbajúcich chodníkov a cyklotrasy, • oprava a údržba kancelárií OcÚ, • modernizácia verejného osvetlenia, • rekonštrukcia miestneho rozhlasu, • vybudovanie optického internetu, • spolupodieľanie sa na vytváraní nových pracovných príležitostí a na ekonomickom rozvoji oblasti, • zapojenie všetkých vekových zložiek obyvateľstva na záujmových aktivitách, • aktivizácia partnerstva samosprávy, podnikateľov a záujmových združení, • podpora vzniku malých podnikateľských subjektov v oblasti služieb a výroby, • potreba využitia verejných zdrojov (EÚ, SR) a úverových prostriedkov pri financovaní zámerov obce, 	<ul style="list-style-type: none"> • nedostatok vlastných i verejných finančných zdrojov na financovanie projektov v rámci dopravnej infraštruktúry a občianskej vybavenosti, • negatívny dopad realizovanej výstavby a rôznorodnej dopravnej infraštruktúry na životné prostredie. • nepriaznivý ekonomický a sociálny vývoj v spoločnosti, existenčné podmienky pre zabezpečenie rodiny, • nárast občanov vysokej vekovej kategórie, • vytlačanie znevýhodnených skupín obyvateľstva z trhu práce, • nezvratne zhoršujúci sa technický stav obecného majetku, • neustály rozvoj individuálnej automobilovej dopravy vytvára tlak na údržbu miestnych komunikácií. • nedostatok finančných prostriedkov určených na rozvoj a renováciu obce, • neúspešnosť predkladaných žiadostí o nenávratný finančný príspevok z fondov EÚ a štátneho rozpočtu, • odchod alebo útlm výroby veľkých podnikov v blízkom okolí

Zdroj: vlastné spracovanie

Tab. 32 SWOT analýza environmentálnej oblasti v obci Mestisko

Environmentálna oblasť	
Silné stránky	Slabé stránky
<ul style="list-style-type: none"> • pokojné prostredie, • krásna rozmanitá príroda, • blízkosť prírodných prvkov, • prijateľný stav životného prostredia, • dostatok priestorov pre budovanie oddychových zón v obci, • dostatok pitnej a úžitkovej vody, • zabezpečený odvoz TKO, • relatívne stabilný objem produkovaného odpadu, • zavedený separovaný zber v obci, • čiastočne vybudované rigoly na odvod dažďovej vody pozdĺž miestnych komunikácií, 	<ul style="list-style-type: none"> • narastanie individuálnej automobilovej a tranzitnej dopravy, • chýbajúca kanalizácia v obci, • nedostatočná údržba verejného priestranstva, • nezáujem majiteľov pozemkov o kosenie porastov, • neexistencia kompostovacieho zariadenia v obci k zhodnocovaniu biologicky rozložiteľného odpadu, • slabý záujem občanov o separáciu a zhodnocovanie zložiek komunálneho odpadu, • vyhadzovanie odpadu do prírody, • všeobecný nezáujem znečisťovateľov na zlepšovaní ŽP a odstraňovaní príčin, • nízka miera vynútiteľnosti práva v oblasti ŽP, • nedostatočná informovanosť občanov o stave ŽP, • dažďová kanalizačná sieť v zlom stave, • časté lejaky a búrky, • existencia divokých (čiernych) skládok,
Príležitosti	Ohrozenia
<ul style="list-style-type: none"> • znižovanie znečisťovania ŽP formou zvyšovania úrovne environmentálneho povedomia, • úprava verejných plôch a priestranstiev, • vybudovanie tzv. zelených zón – pre oddych, detských a športových ihrísk. • vybudovanie kompostoviska 	<ul style="list-style-type: none"> • ohrozovanie obce prašnosťou, a znečisťovaním ovzdušia vplyvom zvelaďovania technickej a občianskej infraštruktúry, • zhoršenie zdravotného stavu obyvateľstva, • nízka disciplína pri nakladaní s odpadmi,

<p>k zhodnocovaniu biologicky rozložiteľného odpadu obce,</p> <ul style="list-style-type: none"> • odstránenie tzv. divokých skládok v obci, • vybudovanie kamerového systému v obci, • bezpečné odvádzanie odpadových vôd vybudovaním kanalizácie s napojením na neďalekú ČOV, • možnosti získania finančných prostriedkov z fondov EÚ a štátneho rozpočtu, • zabezpečiť efektívny separovaný zber v obci 	<ul style="list-style-type: none"> • ohrozovanie čistoty spodných vôd septikmi, • nárast množstva vznikajúceho komunálneho odpadu, vytváranie a neriešenie nepovolených, tzv. divokých skládok, • zmena klimatických podmienok, • poškodenie prírodného lesného bohatstva nevhodným hospodárením, • hrozba erózie pôdy, • hrozba záplav, • znečistenie životného prostredia
---	--

Zdroj: vlastné spracovanie

Tab. 33 SWOT analýza sociálnej oblasti a občianskej vybavenosti v obci Mestisko

Sociálna oblasť a občianska vybavenosť	
Silné stránky	Slabé stránky
<ul style="list-style-type: none"> • takmer homogénna národnostná a náboženská štruktúra obyvateľov, • predpoklady priaznivého demografického a migračného vývoja počtu obyvateľstva, • existencia pošty v obci, • rozmanitosť dopravného spojenia s premávkou v postačujúcich časových intervaloch, • existencia knižnice, • existencia a fungovanie spolkov v obci, • tradícia v organizovaní spoločenských a kultúrnych podujatí, • dostatok kultúrnych a športových podujatí, • neexistencia marginalizovaných rómskych komunít 	<ul style="list-style-type: none"> • zhoršovanie vekovej štruktúry obyvateľstva (rast počtu obyvateľov v poproduktívnom veku a pokles obyvateľov v predproduktívnom veku), • pomerne vysoká nezamestnanosť v okrese a v kraji, • nízka natalita, • absencia školského a predškolského zariadenia absencia zdravotného strediska v obci, • dlhé čakanie na vyšetrenie u lekárov v dostupných zdravotných strediskách, • vysoká prevádzková nákladovosť a zlý technický stav objektov občianskej vybavenosti, • nedostatočná súdržnosť medzi občanmi.
Príležitosti	Ohrozenia
<ul style="list-style-type: none"> • vybudovanie, prípadne rekonštrukcia 	<ul style="list-style-type: none"> • zhoršujúca sa sociálna situácia

<p>komunitných (kultúrno-spoločenských, športových) areálov obce</p> <ul style="list-style-type: none"> • rekonštrukcia tribúny a šatní na futbalovom ihrisku, • rekonštrukcia budovy bývalej ZŠ a MŠ a následné zriadenie MŠ a ZŠ • vybudovanie detského a polyfunkčného ihriska, • zriadenie klubu pre mladých s posilňovňou, • poskytovanie priestorov pre stretávanie a organizovanie záujmových skupín, • modernizácia KD a javiska, • pomoc starým a opusteným ľuďom, • zriadenie denného stacionáru pre seniorov, • rekonštrukcia Domu nádeje a úprava exteriéru. 	<p>niektorých skupín obyvateľstva,</p> <ul style="list-style-type: none"> • odchod mladých ľudí za prácou a lepšími podmienkami z obce, • absencia školských zariadení a športových objektov, • nedostatočná podpora zo strany VÚC a štátu vo sfére občianskej vybavenosti, • rozpad spoločenských, komunitných a rodinných vzťahov.
---	--

Zdroj: vlastné spracovanie

SWOT analýza silných a slabých stránok, príležitostí a ohrození poskytla prehľad potenciálnych obmedzení i možností pri ďalšom rozvoji obce. Na základe zhodnotenia SWOT analýzy je nevyhnutné stanoviť priority strategických cieľov v jednotlivých oblastiach a prijať patrenia na zabezpečenie ich dosiahnutia. Analýza príležitostí a ohrození umožnila odhaliť doteraz nevyužitú šancu a súčasne definovať riziká, s ktorými sa samospráva môže v ďalšom období stretnúť.

Vyhodnotenie realizovaných projektov prechádzajúceho PHSR

Tab. 34 Zhodnotenie PHSR 2005 – 2015

Opatrenie	Hodnotenie
1. Rekonštrukcia kultúrno správnej budovy	čiastočne splnené
2. Oprava a čiastočná rekonštrukcia budovy základnej deväťročnej školy s telocvičňou, jedálňou a MŠ	čiastočne splnené oprava strechy nad telocvičňou nerekonštruovaná stará časť
3. Komplexná rekonštrukcia budovy potravín – budova potravín je vo vlastníctve fyzickej osoby	nesplnené
5. - oprava prístupovej miestnej komunikácie k športovému areálu	splnené

Program rozvoja obce Mestisko na roky 2016-2023

- rekonštrukcia objektu šatní vrátane hygienického vybavenia	čiasťočne splnené
6. Obecny rozhlas rekonštruovaný v r. 2008 s výmenou vysielacej ústredne	čiasťočne splnené

Zdroj: OcÚ Mestisko

2. Strategická časť

Strategická časť obsahuje stratégiu rozvoja obce pri zohľadnení jeho vnútorných špecifik a určí hlavné ciele a priority rozvoja obce pri rešpektovaní princípov regionálnej politiky v záujme dosiahnutia vyváženého udržateľného rozvoja územia. Strategické a jednotlivé ciele vychádzajú z § 3 zákona č. 309/2014 o podpore regionálneho rozvoja, kde hlavným cieľom podpory regionálneho rozvoja je: „odstraňovať alebo zmierňovať nežiaduce rozdiely v úrovni hospodárskeho rozvoja, sociálneho rozvoja a územného rozvoja regiónov a zabezpečiť trvalo udržateľný rozvoj regiónov, zvyšovať ekonomickú výkonnosť, konkurencieschopnosť regiónov a rozvoj inovácií v regiónoch pri zabezpečení trvalo udržateľného rozvoja, zvyšovať zamestnanosť a životnú úroveň obyvateľov v regiónoch pri zabezpečení trvalo udržateľného rozvoja.“ Pri vytváraní stratégie rozvoja obce Mestisko na roky 2016 -2023 boli zohľadnené priority Slovenskej republiky v dokumente Národná stratégia regionálneho rozvoja SR.

Priority pre financovanie

Pozičný dokument Európskej komisie k Partnerskej dohode a programom SR na roky 2014 – 2020 je zameraný na:

- podnikateľské prostredie priaznivé pre inovácie,
- infraštruktúru pre hospodársky rast a tvorbu pracovných miest,
- rozvoj ľudského kapitálu a zlepšenie účasti na trhu práce,
- udržateľné a efektívne využívanie prírodných zdrojov,
- modernú a profesionálnu verejnú správu.

Tab. 35 Prehľad programov na roky 2014 – 2020

P. č.	Operačné programy	Riadiaci orgán
1.	Výskum a inovácie	MŠVVŠ SR
2.	Integrovaná infraštruktúra	MDVRR SR
3.	Ľudské zdroje	MPSVR SR
4.	Kvalita životného prostredia	MŽP SR
5.	Integrovaný regionálny operačný program	MPRV SR
6.	Efektívna verejná správa	MV SR
7.	Technická pomoc	ÚV SR
8.	Program rozvoja vidieka	MPRV SR
9.	Rybné hospodárstvo	MPRV SR
10.	Programy EÚS	-

Zdroj: vlastné spracovanie

Táto časť obsahuje:

- víziu územia,
- formuláciu a návrh stratégie,
- výber a popis strategických cieľov v jednotlivých politikách, oblastiach rozvoja - ekonomická (hospodárska), sociálna, environmentálna.

Vízia je želanou predstavou obyvateľov o budúcnosti, o tom, ako by mala obec vyzerat'. Je teda nástrojom na motiváciu, opisom ideálneho stavu, ktorý by sme chceli v budúcnosti dosiahnuť. Stanovuje rámec pre definovanie strategických cieľov a priorít na strednodobý časový horizont. Analýzou súčasného stavu obce, analýzou doteraz realizovaných a plánovaných projektov, na základe analýzy hlavných faktorov rozvoja a na základe funkcií, ktoré plní samospráva obce bola sformulovaná nasledovná **strategická vízia** obce Mestisko:

„Obec Mestisko je podmanivá obec s atraktívnym prostredím pre život, s dobrou infraštruktúrou, poskytujúca kvalitné služby a podmienky pre bývanie, so širokou paletou možností kultúrneho a športového vyžitia pre potreby svojich obyvateľov v súlade s ochranou životného prostredia a so zabezpečením trvalo udržateľných podmienok rozvoja.“

Na základe analýzy súčasnej situácie a predpokladov ďalšieho rozvoja má obec Mestisko nasledovný strategický cieľ na obdobie rokov 2016 – 2023:

Strategický cieľ obce Mestisko

Vytvorenie komplexnej infraštruktúry podporujúcej rozvoj obce Mestisko s bohatou ponukou možností trávenia voľného času a so zdravým životným prostredím.

Stratégia zvolená na dosiahnutie strategického cieľa vychádza o poznatkov potrieb obce, ich dôležitosti pre zabezpečenie kvality života jej občanov a výsledkov dosiahnutých v predchádzajúcich rokoch.

Pre PRO obce Mestisko na roky 2016 -2023 sú navrhnuté tri prioritné oblasti rozvoja obce, a to oblasť sociálnej politiky, oblasť ekonomickej (hospodárskej) politiky, oblasť environmentálnej politiky.

Ekonomická (hospodárska) oblasť – v tejto oblasti je strategickým cieľom zvyšovanie konkurencieschopnosti obce a udržanie ekonomickej výkonnosti obce.

Sociálna oblasť – v tejto oblasti je strategickým cieľom starostlivosť o ľudské zdroje a zvýšenie ich kvality.

Environmentálna oblasť – v tejto oblasti je strategickým cieľom ochrana a tvorba životného prostredia.

Tab. 36 Prehľad strategických cieľov a opatrení v ekonomickej oblasti

Prioritná oblasť - Ekonomická (hospodárska)	
Cieľ 1: Zvyšovanie konkurencieschopnosti obce	Cieľ 2: Zlepšenie základných služieb so zameraním na technickú infraštruktúru
<p>Opatrenie 1.1 Vytváranie podmienok pre rozvoj cestovného ruchu</p> <p>Opatrenie 1.2 Zvýšenie efektívnosti vzájomnej spolupráce</p>	<p>Opatrenie 1.3 Optimálna sieť zrekonštruovaných verejných budov</p> <p>Opatrenie 1.4 Dostupné a bezpečné miestne komunikácie, chodníky a verejné priestranstvá</p>

Zdroj: vlastné spracovanie

Špecifický cieľ 1: Zvyšovanie konkurencieschopnosti obce

Zdôvodnenie: Úlohou tohto cieľa je zvýšiť efektívnosť vidieckej ekonomiky. Opatrenia sú zamerané na podporu cestovného ruchu zameraného na rozšírenie ponuky aktivít pre návštevníkov, propagáciu územia a budovanie partnerstiev. Propagácia širšieho územia je oveľa efektívnejšia, jednak z pohľadu využitia územia ako aj získania zdrojov financovania.

Špecifický cieľ 2: Zlepšenie základných služieb so zameraním na technickú infraštruktúru

Zdôvodnenie: Úlohou tohto cieľa je vybudovať základnú technickú infraštruktúru a zabezpečiť kvalitatívnu a kvantitatívnu úroveň vybavenia zariadení infraštruktúry v obci, ktorá skvalitní život obyvateľom obce a ostatným návštevníkom obce. Odstránením havarijných situácií a zlepšením technicko - energetických vlastností na objektoch verejných budov sa znížia prevádzkové náklady, zníži sa environmentálna záťaž a zvýši sa estetická funkcia.

Tab. 37 Prehľad špecifických cieľov a opatrení v sociálnej oblasti

Prioritná oblasť - Sociálna		
Cieľ 3: Zabezpečiť vhodné podmienky pre bývanie	Cieľ 4: Zvyšovanie kvality ľudských zdrojov	Cieľ 5: Zachovanie kultúrno – historického potenciálu obce
Opatrenie 2.1 Bytová politika a individuálna bytová výstavba (IBV)	Opatrenie 2.2 Vytváranie podmienok na prevádzkovanie MŠ	Opatrenie 2.3 Modernizácia a budovanie kultúrnej a športovej infraštruktúry

Zdroj: vlastné spracovanie

Špecifický cieľ 3: Zabezpečiť vhodné podmienky pre bývanie

Zdôvodnenie: Demografický vývoj obyvateľstva je spôsobený aj migráciou obyvateľstva za lepšími podmienkami. Úlohou tohto cieľa je vytvoriť vhodné podmienky na bývanie, a tak udržať mladú generáciu v obci. Potrebné je zamerať sa hlavne na výstavbu nových nájomných bytov pre mladé rodiny a podporiť individuálnu bytovú výstavbu.

Špecifický cieľ 4: Zvyšovanie kvality ľudských zdrojov

Zdôvodnenie: Z hľadiska starnutia obyvateľstva je predpoklad, že v blízkej budúcnosti nastane nárast skupín obyvateľstva odkázaných na sociálnu pomoc. Pre kvalitný vzdelávací a výchovný proces je potrebné vytvoriť a vybaviť priestory pre prevádzkovanie predškolského zariadenia. Úlohou tohto cieľa je modernizovať a budovať sociálnu infraštruktúru s dôrazom na zvýšenie kvality a efektivity ich služieb.

Špecifický cieľ 5: Zachovanie kultúrno – historického potenciálu obce

Zdôvodnenie: Najväčšími možnosťami pre kontakt a prácu s obyvateľmi do života obce je ich zaangažovanosť v oblasti kultúry a športu. Obec si uvedomuje potrebu kultúrnych a športových akcií a s tým spojenou nedostatočnou infraštruktúrou. Úlohou tohto cieľa je dobudovať kultúrnu a športovú infraštruktúru a zabezpečiť realizáciu tradičných kultúrnych a športových podujatí so zapojením širokej verejnosti.

Tab. 38 Prehľad špecifických cieľov a opatrení v environmentálnej oblasti

Prioritná oblasť - environmentálna	
Cieľ 6: Zlepšenie starostlivosti o životné prostredie a dobudovanie environmentálnej infraštruktúry	Cieľ 7: Zvýšenie povedomia občanov v oblasti ochrany a tvorby životného prostredia a eliminácia nepriaznivých vplyvov na životné prostredie
Opatrenie 3.1 Racionálne využívanie vôd a odpadových vôd	Opatrenie 3.2 Ekonomický a ekologický systém odpadového hospodárstva Opatrenie 3.3 Ochrana obyvateľov pred povodňami

Zdroj: vlastné spracovanie

Špecifický cieľ 6: Zlepšenie starostlivosti o životné prostredie a dobudovanie environmentálnej infraštruktúry

Zdôvodnenie: S narastajúcou spotrebou vody a s tým spojeným vypúšťaním odpadových vôd je dôležité eliminovať vplyv negatívnych zložiek na životné prostredie. Úlohou tohto cieľa je dobudovanie a rekonštrukcia environmentálnej infraštruktúry a s uplatnením environmentálne vhodných technológií.

Špecifický cieľ 7: Zvýšenie povedomia občanov v oblasti ochrany a tvorby životného prostredia a eliminácia nepriaznivých vplyvov na životné prostredie

Zdôvodnenie: Riešenie ochrany a tvorby ŽP vedie k uplatňovaniu separovania odpadov, a tým zníženiu množstva komunálneho odpadu a výskytu nelegálnych skládok. Z dôvodu výskytu miestnych búrok a ohrozenia obyvateľov záplavami je potrebné ochrániť obyvateľstvo aj majetok preventívnymi protipovodňovými opatreniami.

3. Programová časť

Programová časť PRO obce Mestisko nadväzuje na strategickú časť a obsahuje zoznam opatrení a projektov na zabezpečenie realizácie PRO. Táto časť obsahuje konkrétne opatrenia a projekty vrátane ich priradenia k jednotlivým prioritám a súbor ukazovateľov výsledkov a dopadov.

Tab. 39 Prehľad opatrení a projektov podľa prioritných oblastí

Opatrenie	Projekt	Zodpovednosť za prípravu a realizáciu	Prioritná oblasť /oblasť
Opatrenie 1.1 Vytváranie podmienok pre rozvoj cestovného ruchu	Projekt 1.1.1 Budovanie cyklotrás	Obec, OZ DUKLA	Ekonomická/enviro- nmentálna
	Projekt 1.1.2 Propagácia obce – informačné materiály, mapy a tabule	Obec, podnikatelia aktívni v obci	Ekonomická
Opatrenie 1.2 Zvýšenie efektívnosti vzájomnej spolupráce	Projekt 1.2.1 Podpora tvorby partnerstiev na lokálnej úrovni – s miestnymi podnikateľmi, spolkami a pod.	Obec, združenia aktívne v obci, spolupracujúce inštitúcie v okolí, SK a PL partneri	Ekonomická
	Projekt 1.2.2 Užšia spolupráca v rámci OZ Dukla – workshopy, spoločné festivaly, kultúrne a športové podujatia		Ekonomická
	Projekt 1.2.3 Cezhraničná spolupráca s Poľskou republikou		Ekonomická
Opatrenie 1.3 Optimálna sieť zrekonštruovaných verejných budov	Projekt 1.3.1 Údržba a oprava interiéru budovy obecného úradu	Obec	Ekonomická/sociál- na
	Projekt 1.3.2 Rekonštrukcia kultúrneho domu		Ekonomická/envir- onmentálna
	Projekt 1.3.3 Rekonštrukcia javiska a príslušných miestností v kultúrnom dome		Ekonomická/sociál- na
	Projekt 1.3.4 Oprava a údržba budovy Domu nádeje – interiér a exteriér		Ekonomická/sociál- na

Program rozvoja obce Mestisko na roky 2016-2023

	Projekt 1.3.5 Oprava autobusových zastávok v obci		Ekonomická/sociálna
	1.3.6 Rekonštrukcia budovy bývalej ZŠ		Ekonomická/sociálna/environmentálna
	1.3.7 Dobudovanie oplotenia cintorína		Ekonomická
Opatrenie 1.4 Dostupné a bezpečné miestne komunikácie, chodníky a verejné priestranstvá	Projekt 1.4.1 Dobudovanie a údržba chodníkov	Obec NASES	Ekonomická
	Projekt 1.4.2 Obstaranie kamerového a monitorovacieho systému v obci		Ekonomická
	Projekt 1.4.3 Modernizácia verejného osvetlenia		Ekonomická
	Projekt 1.4.4 Rekonštrukcia a modernizácia miestneho rozhlasu		Ekonomická
	Projekt 1.4.5 Vybudovanie lávky cez rieku Ondava do obce Stročín		Ekonomická
	Projekt 1.4.6 Vybudovanie širokopásmového internetu NASES		Ekonomická
	Projekt 1.4.7 Vybudovanie širokopásmového internetu		Ekonomická
Opatrenie 2.1 Bytová politika a individuálna bytová výstavba (IBV)	Projekt 2.1.1 Výstavba nájomných bytov pre mladé rodiny	Obec	Sociálna
	Projekt 2.1.2 Územný plán obce – tvorba		Sociálna
Opatrenie 2.2 Vytváranie podmienok na prevádzkovanie MŠ	Projekt 2.2.1 Vybavenie tried predškolského zariadenia	Obec	Sociálna
Opatrenie 2.3 Modernizácia a budovanie kultúrnej a športovej	Projekt 2.3.1 Vybudovanie oddychovej zóny s multifunkčným ihriskom	Obec	Sociálna

Program rozvoja obce Mestisko na roky 2016-2023

infraštruktúry	Projekt 2.3.2 Oprava a údržba futbalového štadióna		Sociálna
	Projekt 2.3.3 Vybudovanie oddychovej zóny . zeleň, lavičky, altánok, prírodné javisko pod kultúrnym domom		Sociálna
Opatrenie 3.1 Racionálne využívanie vôd a odpadových vôd	Projekt 3.1.1 Vybudovanie kanalizácie	Obec	Environmentálna
Opatrenie 3.2 Ekonomický a ekologický systém odpadového hospodárstva	Projekt 3.2.1 Zvýšenie povedomia v oblasti separácie odpadov	Obec	Environmentálna
	Projekt 3.2.2 Vybudovanie kompostoviska na zhodnotenie bioodpadu		Environmentálna
	Projekt 3.2.3 Odstránenie divokých skládok		Environmentálna
	Projekt 3.2.4 Vybudovanie spevnenej steny k rokline pri kostole		Environmentálna

Zdroj: vlastné spracovanie

Tab. 40 Súbor ukazovateľov a výsledkov jednotlivých projektov

Projekt / aktivita	Výsledok / dopad
1.1.1 Budovanie cyklotrás	3,5 km nových úsekov cyklistických komunikácií
1.1.2 Propagácia obce – informačné materiály, mapy a tabule	zabezpečenie aktívnej spolupráce podnikateľov a vytvorenie nových pracovných miest
1.2.1 Podpora tvorby partnerstiev na lokálnej úrovni – s miestnymi podnikateľmi, spolkami a pod.	zlepšenie medziľudských vzťahov

Program rozvoja obce Mestisko na roky 2016-2023

1.2.2 Užšia spolupráca v rámci OZ DUKLA – workshopy, spoločné festivaly, kultúrne a športové podujatia	prezentácia obce a podpora cestovného ruchu
1.2.3 Cezhraničná spolupráca s Poľskou republikou	prezentácia obce v zahraničí a realizácia spoločných projektov
1.3.1 Údržba a oprava interiéru budovy obecného úradu	zlepšenie technického stavu budovy a využitie priestorov pre občanov
1.3.2 Rekonštrukcia kultúrneho domu	zlepšenie technického stavu budovy, zníženie prevádzkových nákladov a energetickej náročnosti
1.3.3 Rekonštrukcia javiska a príslušných miestností v kultúrnom dome	zlepšenie technického stavu, kvalitný a bezpečný priestor pre kultúrny život v obci
1.3.4 Oprava a údržba budovy Domu nádeje – interiér a exteriér	zvýšenie kapacity, viac priestoru pre obrad, zlepšenie technického stavu
1.3.5 Oprava autobusových zastávok v obci	zlepšenie technického stavu a estetická funkcia
1.3.6 Rekonštrukcia budovy bývalej ZŠ	zlepšenie technického stavu, zníženie prevádzkových nákladov a energetickej náročnosti vytvorenie podmienok pre MŠ, denný stacionár a iné využitie
1.3.7 Dobudovanie oplotenia okolo cintorínu	50 m oplotenia, uzatvorenie cintorína, ochrana pred vandalizmom a poškodzovaním
1.4.1 Dobudovanie a údržba chodníkov	3,5 km chodníkov, bezpečnosť obyvateľov
1.4.2 Obstaranie kamerového a monitorovacieho systému v obci	preventívna ochrana obecného majetku a občanov, monitorovanie kriminality a vandalizmu
1.4.3 Modernizácia verejného osvetlenia	zníženie nákladov na el. energiu a bezpečnejšia obec
1.4.4 Rekonštrukcia a modernizácia miestneho rozhlasu	kvalitnejšia informovanosť občanov
1.4.5 Vybudovanie lávky cez rieku Ondava do obce Stročín	prepojenie dvoch obcí, lepšia dostupnosť, možnosť pešieho prechodu
1.4.6 Vybudovanie širokopásmového internetu NASES	privedenie optického kábla do obce Mestisko
1.4.7 Vybudovanie širokopásmového internetu	po zrealizovaní privedenia optického kábla, možnosť podpory zo strany telekomunikačnej spoločnosti
2.1.1 Výstavba 2 nájomných bytoviek pre mladé rodiny (10 bj a 8 bj)	18 bytov pre 18 mladých rodín
2.1.2 Územný plán obce – tvorba	dokumentácia pre územný rozvoj obce

Program rozvoja obce Mestisko na roky 2016-2023

2.2.1 Vybavenie tried predškolského zariadenia	zariadenie triedy pre plynulý chod vyučovania
2.3.1 Vybudovanie oddychovej zóny s multifunkčným ihriskom	šmýkačky, hojdačky a preliezky - priestor pre oddych a hru, zlepšenie športových možností pre mládež
2.3.2 Oprava a údržba futbalového štadióna	kvalitnejšie a bezpečnejšie podmienky pre šport
2.3.3 Vybudovanie oddychovej zóny - zeleň, lavičky, altánok, prírodné javisko pod kultúrnym domom	výsadba zelene podľa potreby, osadenie lavičiek, vybudovanie altánku a javiska na kultúrne využitie občanov obce
3.1.1 Vybudovanie kanalizácie	napojenie 500 obyvateľov
3.2.1 Zvýšenie povedomia v oblasti separácie odpadov	menšie množstvo komunálneho odpadu a eliminovanie vzniku nelegálnych skládok
3.2.2 Vybudovanie kompostoviska na zhodnotenie bioodpadu	menšie množstvo komunálneho odpadu a eliminovanie vzniku nelegálnych skládok
3.2.3 Odstránenie divokých skládok	čisté a zdravé životné prostredie, estetická funkcia
3.2.4 Vybudovanie spevnenej steny k rokline pri kostole	čisté a zdravé životné prostredie, estetická funkcia
3.3.1 Rekonštrukcia rigolov na záchyt dažďovej vody v obci	zabezpečí sa funkčnosť odvedenia dažďovej vody a zvýši sa estetická funkcia

Zdroj: vlastné spracovanie

4. Realizačná časť

Realizácia Programu rozvoja obce Mestisko predpokladá zabezpečenie činností na úrovni programu a na úrovni projektov. Realizácia začína po vypracovaní a schválení PRO v obecnom zastupiteľstve a zabezpečuje ju počas platnosti PRO, v zmysle platnej legislatívy o podpore regionálneho rozvoja, samospráva.

Realizačná časť PRO nadväzuje na programovú časť vo väzbe na program a navrhnuté ukazovatele. Realizačná časť obsahuje popis úloh jednotlivých partnerov, popis inštitucionálneho a organizačného zabezpečenia, popis komunikačnej stratégie PRO k jednotlivým cieľovým skupinám, systém monitorovania a hodnotenia a akčný plán s výhľadom na 2 roky (x+2) - vecný a časový harmonogram realizácie jednotlivých opatrení a projektov.

4.1. Inštitucionálne a organizačné zabezpečenie

Zabezpečenie realizácie a naplnenia Programu rozvoja obce bude dosiahnuté koordinovaným a širokospektrálnym pôsobením všetkých zainteresovaných cieľových skupín v obci v kombinácii s využitím schopností a skúseností všetkých zodpovedných osôb.

Projekty možno uskutočňovať vlastnými silami obce alebo za pomoci externistov. Práve prepojenie interných a externých nositeľov projektov urýchli proces realizácie stratégie, resp. môže prebiehať paralelne realizácia viacerých projektov naraz.

Riadiacim orgánom PRO na úrovni obce je **obecné zastupiteľstvo (OcZ)**. Obecné zastupiteľstvo si môže zriadiť komisie ako svoje poradné orgány. Vo vzťahu k realizácii PRO obecné zastupiteľstvo berie na vedomie návrh strategickej časti dokumentu, schvaľuje celý dokument PRO a každoročne schvaľuje vyhodnotenie jeho plnenia, taktiež schvaľuje spolufinancovanie jednotlivých projektov financovaných z doplnkových zdrojov financovania a z prostriedkov rozpočtu obce. Obecné zastupiteľstvo v rámci hodnotenia PRO schvaľuje každoročne hodnotiace a monitorovacie správy, rozhoduje o zmenách a aktualizácii programu.

Najvyšším výkonným orgánom pre prípravu a realizáciu rozvojových projektov a aktivít PRO je **starosta obce**, ním riadené inštitúcie obce a vybraní partneri projektov. Orgány zodpovedajú za systém riadenia PRO a v prípade čerpania pomoci EÚ a dotácií i za systém riadenia pomoci, čerpanie dotácií a použitie úverových zdrojov.

Inštitucionálne a administratívne zabezpečuje činnosť zastupiteľstva a starostu ako aj orgánov zriadených obecným zastupiteľstvom **obecný úrad**. V plnom rozsahu vykonáva administráciu a procesy komunikácie, hodnotenia a monitorovania.

4.2. Komunikačná stratégia

V obci je zabezpečený plynulý tok informácií a zabezpečenie činností potrebných pre realizáciu PRO, ako aj činností v rámci projektového cyklu na úrovni jednotlivých projektov, vrátane procesov s externými subjektmi (príprava projektovej dokumentácie, príslušné povolenia, proces verejného obstarávania, dodávky služieb, tovarov a stavebných prác) a prípravu žiadostí o doplnkové zdroje financovania.

Hlavným cieľom komunikačnej stratégie je komunikácia s občanmi a dosiahnutie stavu, aby bol každý občan o všetkých súvislostiach, ktoré pre neho z PRO a jeho realizácie vyplynú, informovaný včas, v dostatočnom rozsahu a primeranou formou. Podstatný a hlavný nástroj komunikácie obce predstavuje webová stránka obce (www.mestisko.sk) so sprievodnými komunikačnými kanálmi: informačná tabuľa umiestnená pri obecnom úrade a miestny rozhlas. Ďalšími komunikačnými kanálmi sú zasadnutia obecného zastupiteľstva a informovanie občanov prostredníctvom zvolených poslancov obce. Rôzne formy komunikácie budú súčasťou každého z pripravovaných a realizovaných projektov Programu rozvoja obce Mestisko v rámci informovanosti a zverejňovania, hlavne pri projektoch financovaných z EŠIF a dotačných titulov, alebo v rámci komunikácie zainteresovaných cieľových skupín pri príprave a realizácii jednotlivých projektov.

4.3. Monitorovanie a hodnotenie

Program rozvoja obce Mestisko na roky 2016 -2023 je otvoreným dokumentom. Jeho realizácia bude dôsledne sledovaná a monitorovaná. Jednotlivé opatrenia a projekty budú realizované obcou Mestisko, organizáciami zriadenými a založenými obcou, zaangažovanými aktérmi v obci resp. v spolupráci s ďalšími organizáciami a inštitúciami.

Monitorovanie plnenia programu rozvoja bude stálym a dlhodobým procesom zameraným na sledovanie kvalitatívnych a kvantitatívnych zmien pomocou vybraných ukazovateľov, cieľom ktorého bude získavanie informácií o skutočnom plnení opatrení zameraných na zmenu negatívneho vývoja, resp. o potrebe zmeniť ich výber alebo spôsob realizácie. Na základe

výstupov monitorovania a hodnotenia je potrebné následne uskutočniť aktualizáciu strategických cieľov, opatrení a pod.

Proces monitorovania PRO sa vykonáva systematicky a priebežne počas celého trvania PRO až do ukončenie jeho platnosti a to na úrovni projektov. Základným prvkom monitorovania je projekt, na úrovni programu sa pripravuje súhrnná monitorovacia správa za príslušný rok. Vstupnými údajmi pre monitorovanie sú údaje z plánovaných a dosiahnutých ukazovateľov výstupu, výsledku a dopadu jednotlivých projektov. Výstupom monitorovania je **monitorovacia správa** za príslušný rok schválená v OcZ (v prípade projektov financovaných z EŠIF aj monitorovania správa schválená riadiacim orgánom).

Za prípravu monitorovacej správy za projekt je zodpovedný starosta (v spolupráci s externou spoločnosťou, ak je externý manažment súčasťou projektu). Výsledky monitorovania sú podkladom pre hodnotenie vykonávané na úrovni programu.

Proces hodnotenia sa vykonáva na úrovni programu (PRO) systematicky a priebežne počas celého trvania programu. Proces hodnotenia z hľadiska jeho vykonávania je rozdelený na strategické a operatívne hodnotenie.

Dokument PRO musí prejsť v rámci procesu schvaľovania procesom strategického hodnotenia v zmysle príslušných ustanovení **Zákona NR SR č. 24/2006 Z. z. o posudzovaní vplyvov na životné prostredie** a o zmene a doplnení niektorých zákonov.

Operatívne hodnotenie sa zakladá predovšetkým na každoročnom hodnotení - vyhodnotenie PRO bude prebiehať v zmysle platnej legislatívy o podpore regionálneho rozvoja každoročne hodnotiacou správou a monitorovacou správou, ktoré prejdú schvaľovacím procesom v OcZ. Výstupom hodnotenia je hodnotiaca správa za príslušný rok schválená v OcZ, ktorá hodnotí pokrok k dosiahnutiu stanovených cieľov jednotlivých prioritných oblastí. Vstupnými údajmi pre prípravu operatívneho hodnotenia sú výsledky monitorovania - monitorovacie správy jednotlivých projektov realizovaných v rámci programu. Hodnotiace a monitorovacie správy PRO sú podkladom pre rozhodnutia orgánov (OcZ, starosta) pri riadení realizácie programu s účelom dosiahnuť žiaduci pokrok smerom k dosiahnutiu cieľov jednotlivých prioritných oblastí PRO (Príloha č. 5 - Vzor monitorovacej správy).

Tab. 41 Plán hodnotenia a monitorovania PRO

Typ hodnotenia	Vykonat' prvýkrát	Dôvod vykonania/ periodicita
Strategické hodnotenie	2018	podľa rozhodnutia obce a vzniknutej spoločenskej potreby
Operatívne hodnotenie	v prípade potreby	kontrola súladu programu s reálnou situáciou

Tematické hodnotenie časti PRO	2017	téma hodnotenia identifikovaná ako riziková časť vo výročnej monitorovacej správe za predchádzajúci kalendárny rok
Ad hoc mimoriadne hodnotenie	v prípade potreby	pri značnom odklone od stanovených cieľov; pri návrhu na revíziu PRO
Ad hoc hodnotenie celého PRO alebo jeho časti	v prípade potreby	na základe rozhodnutia starostu, kontrolného orgánu, podnetu poslancov, správy auditu a pod.
Ad hoc hodnotenie celého PRO alebo jeho časti	2024	na základe rozhodnutia starostu a obce o príprave PRO na programové obdobie 2024 – a neskôr

Zdroj: MDRR SR 2015 a vlastné spracovanie

4.4. Akčný plán

Súčasťou realizačnej časti PRO Mestisko je spracovaný akčný plán podľa jednotlivých prioritných oblastí a obsahuje aktivity/zoznam investícií všetkých opatrení. Akčný plán je zostavený podľa výsledkov dotazníkového prieskumu. Poradie ani dôležitosť nie sú určené, vzhľadom na špecifické podmienky, ktoré budú definované až v jednotlivých výzvach v rámci Programu rozvoja vidieka SR 2014-2020, resp. ostatných programoch a podľa reálnych možností obce. Výška investícií je orientačná, nakoľko k jednotlivým aktivitám nie je spracovaná projektová dokumentácia. Akčný plán je realizovateľný v časovom období 2016 – 2023 a všetky plánované investície sú rovnocenné.

Každý akčný plán musí byť:

- reálny podľa finančných a časových možností
- konkrétny - rieši príčinu špecifického cieľa
- flexibilný – podľa možnosti spoločného postupu všetkých zúčastnených strán
- transparentný – verejné prístupný a kontrolovateľný
- monitorovaný a hodnotiteľný v merateľných jednotkách.

Tab. 42 Akčný plán obce Mestisko

Priorita; opatrenie; aktivita/projekt	Termín (rok)	Zodpovedný	Financovanie	Suma	Ukazovateľ výstupu
Priorita 1 – ekonomická (hospodárska) oblasť					
Opatrenie 1.1 Vytváranie podmienok pre rozvoj cestovného ruchu					

Program rozvoja obce Mestisko na roky 2016-2023

1.1.1 Budovanie cyklotrás	2016 - 2023	obec	PRV 2014 -2020, PCS PL-SK, vlastné zdroje, iné zdroje	40 000	Počet nových a modernizovaných cyklotrás
1.1.2 Propagácia obce – informačné tabule, informačné letáky, mapy obce	2016 - 2023	obec	PRV 2014-20 PCS PL-SK, vlastné zdroje, iné zdroje	20 000	Zrealizované projekty propagácie obce
Opatrenie 1.2 Zvýšenie efektívnosti vzájomnej spolupráce					
1.2.1 Podpora tvorby partnerstiev na lokálnej úrovni – s miestnymi podnikateľmi, spolkami a pod.	2016 - 2023	obec	PRV 2014-20 PCS PL-SK, vlastné zdroje, iné zdroje	10 000	Zrealizované projekty propagácie obce
1.2.2 Užšia spolupráca v rámci OZ DUKLA – workshopy, spoločné festivaly, kultúrne a športové podujatia	2016 - 2023	obec	PRV 2014-20, vlastné zdroje, iné zdroje	3 000	Zrealizované projekty propagácie obce
1.2.3 Cezhraničná spolupráca s Poľskou republikou	2016 - 2023	obec	PRV 2014-20 PCS PL-SK, vlastné zdroje	10 000	Zrealizované projekty propagácie obce
Opatrenie 1.3 Optimálna sieť zrekonštruovaných verejných budov					
1.3.1 Rekonštrukcia budovy obecného úradu	2016 - 2023	obec	MF SR, PRV 2014 - 20, vlastné zdroje obce, iné zdroje	30 000	Počet modernizovaných verejných budov
1.3.2 Rekonštrukcia kultúrneho domu	2016 - 2023	obec	MF SR, PRV 2014 - 20, vlastné zdroje obce, iné zdroje	100 000	Počet modernizovaných verejných budov
1.3. Rekonštrukcia javiska a príslušných miestností v kultúrnom dome	2016 - 2023	obec	MF SR, PRV 2014 - 20, vlastné zdroje obce, iné zdroje	20 000	Počet modernizovaných verejných budov
1.3.4 Rekonštrukcia Domu nádeje	2016 - 2023	obec	MF SR, PRV 2014 - 20, vlastné zdroje obce, iné zdroje	50 000	Počet modernizovaných verejných budov
1.3.5 Oprava autobusových zastávok v obci	2016 - 2023	obec	MF SR, PRV 2014 - 20, vlastné zdroje obce, iné zdroje	20 000	Počet opravených zastávok
1.3.6 Rekonštrukcia budovy bývalej ZŠ	2016 - 2023	obec	MF SR, PRV 2014 - 20, vlastné zdroje obce, iné zdroje	250 000	Počet modernizovaných verejných budov
1.3.7 Dobudovanie oplotenia cintorínu	2016 – 2023	obec	MF SR, PRV 2014 - 20, vlastné zdroje obce, iné zdroje	30 000	Počet m dobudovaného oplotenia
Opatrenie 1.4 Dostupné a bezpečné miestne komunikácie, chodníky a verejné priestranstvá					
1.4.1 Dobudovanie a údržba chodníkov a rigolov na záchyt dažďovej vody	2016 - 2023	obec	PRV 2014 -20, vlastné zdroje obce, iné zdroje	150 000	Počet km vybudovaných a zrekonštruovaných chodníkov
1.4.2 Obstaranie kamerového a monitorovacieho systému	2016 - 2023	obec	PRV 2014 -20, vlastné zdroje obce, iné zdroje	50 000	Zrealizované projekty v oblasti ochrany obecného majetku a občanov
1.4.4 Rekonštrukcia a modernizácia miestneho rozhlasu	2016 - 2023	obec	PRV 2014 -20, vlastné zdroje obce, iné zdroje	30 000	Zrealizované projekty modernizácie miestneho rozhlasu

Program rozvoja obce Mestisko na roky 2016-2023

1.4.5 Vybudovanie lávky cez rieku Ondava do obce Stročin	2016 - 2023	obec	Fondy EÚ, dotácie, vlastné zdroje obce, iné zdroje	35 000	Zrealizovaný projekt výstavby prechodu cez Ondavu
1.4.6 Vybudovanie širokopásmového internetu NASES	2016 - 2023	obec, NASES	PRV 2014 -20, vlastné zdroje obce, iné zdroje	150 000	Počet vybudovaných širokopásmových prístupov
1.4.7 Vybudovanie širokopásmového internetu	2016 - 2023	obec	PRV 2014 -20, vlastné zdroje obce, iné zdroje	100 000	Počet vybudovaných širokopásmových prístupov
Priorita 2: sociálna oblasť					
Opatrenie 2.1 Bytová politika a individuálna bytová výstavba (IBV)					
2.1.1 Výstavba 2 nájomných bytoviek pre mladé rodiny (10 bj a 8bj)	2016 - 2023	obec	ŠFRB, vlastné zdroje obce, iné zdroje	1 000 000	Počet zrealizovaných projektov
2.1.2 Územný plán obce – tvorba	2016 - 2023	obec	vlastné zdroje obce	10 000	Územný plán obce
Opatrenie 2.2 Vytváranie podmienok na prevádzkovanie MŠ					
2.2.1 Vybavenie tried predškolského zariadenia	2016 - 2023	obec	Fondy EU, dotácie, vlastné zdroje obce	20 000	Zrealizovaný projekt vybavenia tried
Opatrenie 2.3 Modernizácia a budovanie kultúrnej a športovej infraštruktúry					
2.3.1 Vybudovanie oddychovej zóny s multifunkčným ihriskom	2016 - 2023	obec	PRV 2014 -20, vlastné zdroje obce	30 000	Zrealizovaný projekt výstavby ihriska
2.3.2. Oprava a údržba futbalového štadióna	2016 - 2023	obec	Fondy EU, dotácie, vlastné zdroje obce	25 000	Zrealizovaný projekt modernizácie štadiónu
2.3.3 Vybudovanie oddychovej zóny – zeleň, lavičky, altánok, prírodné javisko pod kultúrnym domom	2016 - 2023	obec	PRV 2014 -20, vlastné zdroje obce	100 000	Zrealizovaný projekt výstavby oddychovej zóny
Priorita 3: Environmentálna oblasť					
Opatrenie 3.1 Racionálne využívanie vôd a odpadových vôd					
3.1.1 Vybudovanie kanalizácie	2016 - 2023	obec	Fondy EÚ, vlastné zdroje obce	1 000 000	Zrealizovaný projekt výstavby kanalizácie
Opatrenie 3.2 Ekonomický a ekologický systém odpadového hospodárstva					
3.2.1 Zvýšenie povedomia v oblasti separácie odpadov	2016 - 2023	obec	Fondy EÚ, dotácie, vlastné zdroje obce	10 000	Zrealizované projekty v oblasti separácie odpadov
3.2.2 Vybudovanie kompostoviska na zhodnotenie bioodpadu	2016 - 2023	obec	Fondy EÚ, dotácie, vlastné zdroje obce	75 000	Zrealizovaný projekt výstavby kompostoviska
3.2.3 Odstránenie divokých skládok	2016 - 2023	obec	Fondy EÚ, dotácie, vlastné zdroje obce	30 000	Zrealizovaný projekt odstránenia divokých skládok

3.2.4 Vybudovanie spevnenej steny k rokline pri kostole	2016 - 2023	obec	Fondy EÚ, dotácie, vlastné zdroje obce	100 000	Zrealizovaný projekt výstavby steny
---	-------------	------	--	---------	-------------------------------------

Zdroj: vlastné spracovanie

Obr. 18 Miesto na výstavbu oddychovej zóny v obci

Zdroj: OcÚ Mestisko

Obr. 19 Miesto pri budove bývalej ZŠ pre multifunkčné ihrisko v obci

Zdroj: OcÚ Mestisko

Obec Mestisko má reálne skúsenosti s prípravou a realizáciou investičných a neinvestičných projektov na podporu regionálneho rozvoja:

a) z vlastných zdrojov:

- oplotenie cintorína (2008)
- výstavba chodníka ku kostolu (2009)

b) financovaných z dotácie MŠ SR:

- telocvičňa - riešenie havarijnej situácie (2011)

c) financovaných z grantov NEFA PSK:

- údržba šatní TJ (2007)

c) z fondov EÚ z Renovácia a rozvoj obcí OPZI:

- rekonštrukcia miestnych komunikácií (2007)

5. Finančná časť

Táto časť obsahuje:

- finančný rámec na celú realizáciu PRO,
- model viac zdrojového financovania jednotlivých opatrení, aktivít (projektov) za účasti sociálno-ekonomických partnerov v území v prepojení na programový rozpočet obce/VÚC.
-

Pre **finančný plán** je potrebné vychádzať zo súčasných podmienok a očakávaných predpokladov získavania zdrojov na realizáciu programu. Finančné zdroje potrebné pre naplnenia oparení a projektov uvedených v PRO Mestisko na roky 2016 -2023 budú plynúť z viacerých zdrojov:

Riadne zdroje finančného zabezpečenia

Verejné zdroje

- rozpočet obce Mestisko
- rozpočet VÚC Prešov
- zdroje štátu - štátny rozpočet vrátane finančných prostriedkov z rozpočtových kapitol ministerstiev (dotačné tituly jednotlivých rozpočtových kapitol ministerstiev, príp. Úradu Vlády SR
- štátne účelové fondy (Envirofond, ŠFRB a iné)

Iné zdroje

- súkromné zdroje (fyzické a právnické podnikateľské subjekty alebo združenia)
- úverové zdroje
- vlastné (predaj, nájom alebo vloženie majetku)
- iné prostriedky, ak to ustanoví zákon

Doplňkové zdroje finančného zabezpečenia

- príspevky medzinárodných organizácií
- prostriedky vyplývajúce z medzinárodných zmlúv o poskytnutí grantu uzatvorených medzi SR a inými štátmi (Nórsky finančný mechanizmus, Švajčiarsky finančný mechanizmus, bilaterálne dohody a iné)
- finančné prostriedky z Európskej únie v programovom období 2014 – 2020 tzv. európske štrukturálne a investičné fondy (EŠIF), určené hospodársky zaostalým

regiónom a regiónom s nepriaznivou štruktúrou zamestnanosti a podnikateľského prostredia.

Väčšina plánovaných projektov bude mať viaczdrojové financovanie. Indikatívny finančný plán špecifikuje pre každú prioritu a na každý rok finančný prídel. Ide o finančný prídel plánovaný ako príspevok z každého fondu, iných finančných nástrojov (pokiaľ priamo prispievajú k príslušnému finančnému plánu), ako aj o celkovú výšku verejných a odhadovaných súkromných zdrojov, ktoré zodpovedajú podielu každého jednotlivého fondu.

Dôležitým zdrojom finančného zabezpečenia podpory regionálneho rozvoja sú prostriedky zo štrukturálnych fondov Európskej únie. Možnosť získať verejné finančné zdroje z rozpočtu Európskej únie a rozpočtu Slovenskej republiky je často viazaná na schopnosť obce spolufinancovať projekty z vlastných zdrojov, prípadne zo zdrojov súkromných investorov.

Pomoc zo štrukturálnych fondov je určená regiónom a oblastiam, ktoré vykazujú nízku úroveň hospodárskeho rozvoja. Podľa platných pravidiel Európskej únie sú podporované tie regióny, ktoré zodpovedajú ekonomicky a geograficky stanoveným cieľom štrukturálnej politiky.

Ďalšími možnosťami financovania projektov disponujú ministerstvá, Prešovský samosprávny kraj a rôzne súkromné alebo vládne nadačné fondy na území Slovenska či iných štátov. Bankové inštitúcie poskytujú okrem komerčných úverov a pôžičiek i podporné programy pre spolufinancovanie rozličných projektových zámerov.

Program rozvoja obce Mestisko na roky 2016-2023

Tab. 43 Finančný rámec pre realizáciu PRO Mestisko

Názov opatrenia	Kód a názov projektu/aktivity	Klasifikácia stavieb - trieda	Hlavný ukazovateľ - výsledku, dopadu	Termín začatia a ukončenia realizácie projektu / aktivity	RN Spolu	Verejné zdroje celkom	Verejné zdroje		Súkromné zdroje	Úverové zdroje	EIB príspevok (informatívne)	Iné zdroje						
				mesiac/rok - mesiac/rok			a=b+e+f+g+h	b=c+d					Národné celkom	EÚ (EŠIF) celkom	e	f	g	h
													c	d				
I. Hospodárska (ekonomická) politika					1 148 000 €	1 134 000 €	410 250 €	723 750 €	14 000 €	0 €	0 €	0 €						
Opatrenie 1.1 Vytváranie podmienok pre rozvoj cestovného ruchu	1.1.1 Budovanie cyklotrás	2112 - Miestne komunikácie	3,5 km nových úsekov cyklistických komunikácií	2016-2023	40 000 €	40 000 €	10 000 €	30 000 €	0 €	0 €	0 €	0 €						
	1.1.2 Propagácia obce – informačné materiály, mapy a tabule		prezentácia obce a podpora cestovného ruchu	2016-2023	20 000 €	14 000 €	14 000 €	0 €	6 000 €	0 €	0 €	0 €						
Opatrenie 1.2 Zvýšenie efektívnosti vzájomnej spolupráce	1.2.1 Podpora tvorby partnerstiev na lokálnej úrovni – s inými obcami, miestnymi podnikateľmi, spolkami a pod.		zlepšenie medziľudských vzťahov	2016-2023	10 000 €	4 000 €	4 000 €	0 €	6 000 €	0 €	0 €	0 €						
	1.2.2 Užšia spolupráca v OZ DUKLA – workshopy, spoločné festivaly, kultúrne a športové podujatia		prezentácia obce a podpora cestovného ruchu	2016-2023	3 000 €	1 000 €	1 000 €	0 €	2 000 €	0 €	0 €	0 €						

Program rozvoja obce Mestisko na roky 2016-2023

	1.2.3 Cezhraničná spolupráca s Poľskou republikou		prezentácia obce v zahraníčí a realizácia spoločných projektov	2016-2023	10 000 €	10 000 €	2 500 €	7 500 €	0 €	0 €	0 €	0 €
Opatrenie 1.3 Optimálna sieť zrekonštruovaných verejných budov	1.3.1 Údržba a oprava interiéru budovy obecného úradu	1220 - Budovy pre administratívu	zlepšenie technického stavu budovy a využitie priestorov pre občanov	2016-2023	30 000 €	30 000 €	7 500 €	22 500 €	0 €	0 €	0 €	0 €
	1.3.2 Rekonštrukcia kultúrneho domu	1220 - Budovy pre administratívu	zlepšenie technického stavu budovy, zníženie prevádzkových nákladov a energetickej náročnosti	2016-2023	100 000 €	100 000 €	25 000 €	75 000 €	0 €	0 €	0 €	0 €
	1.3.3 Rekonštrukcia javiska a prísluš. miestností v kultúrnom dome	1261 - Budovy na kultúrnu a verejnú zábavu	zlepšenie technického stavu, kvalitný a bezpečný priestor pre kultúrny život v obci	2016-2023	20 000 €	20 000 €	5 000 €	15 000 €	0 €	0 €	0 €	0 €
	1.3.4 Rozšírenie Domu nádeje a úprava exteriéru	1274 - Ostatné budovy, i.n.	Zvýšenie kapacity, viac priestoru pre obrad, zlepšenie technického stavu	2016-2023	50 000 €	50 000 €	12 500 €	37 500 €	0 €	0 €	0 €	0 €
	1.3.5 Oprava autobusových zastávok v obci	1274 - Ostatné budovy, i.n.	zlepšenie technického stavu a estetická funkcia	2016-2023	20 000 €	20 000 €	5 000 €	15 000 €	0 €	0 €	0 €	0 €
	1.3.6 Rekonštrukcia budovy bývalej ZŠ	1274 - Ostatné budovy, i.n.	zlepšenie technického stavu, zníženie prevádzkových nákladov a energetickej náročnosti vytvorenie podmienok pre MŠ, denný stacionár a iné využitie	2016-2023	250 000 €	250 000 €	62 500 €	187 500 €	0 €	0 €	0 €	0 €

Program rozvoja obce Mestisko na roky 2016-2023

	1.3.7 Dobudovanie oplotenia cintorinu	1274 - Ostatné budovy, i.n.	zlepšenie technického stavu, zníženie prevádzkových nákladov a energetickej náročnosti vytvorenie podmienok pre MŠ, denný stacionár a iné využitie	2016-2023	30 000 €	30 000 €	7 500 €	22 500 €	0 €	0 €	0 €	0 €
Opatrenie 1.4 Dostupné a bezpečné miestne komunikácie, chodníky a verejné priestranstvá	1.4.1 Dobudovanie a údržba chodníkov	2112 - Miestne komunikácie	3,5 km chodníkov, bezpečnosť obyvateľov	2016-2023	150 000 €	150 000 €	37 500 €	112 500 €	0 €	0 €	0 €	0 €
	1.4.2 Obstaranie kamerového a monitorovacieho systému v obci	2224 - Miestne elektrické a telekomunikačné rozvody a vedenia	Preventívna ochrana obecného majetku a občanov, monitorovanie kriminality a vandalizmu	2016-2023	50 000 €	50 000 €	12 500 €	37 500 €	0 €	0 €	0 €	0 €
	1.4.3 Modernizácia verejného osvetlenia	2112 - Miestne komunikácie	zníženie nákladov na el. energiu a bezpečnejšia obec	2016-2023	50 000 €	50 000 €	12 500 €	37 500 €	0 €	0 €	0 €	0 €
	1.4.4 Rekonštrukcia a modernizácia miestneho rozhlasu	2224 - Miestne elektrické a telekomunikačné rozvody a vedenia	kvalitnejšia informovanosť občanov	2016-2023	30 000 €	30 000 €	7 500 €	22 500 €	0 €	0 €	0 €	0 €

Program rozvoja obce Mestisko na roky 2016-2023

	1.4.5 Vybudovanie lávky cez rieku Ondava do obce Stročín		prepojenie dvoch obcí, lepšia dostupnosť, možnosť pešieho prechodu	2016-2023	35 000 €	35 000 €	8 750 €	26 250 €	0 €	0 €	0 €	0 €	
	1.4.6 Vybudovanie širok pásomového internetu NASES		Privedenie optického kábla do obce Mestisko	2016-2023	150 000 €	150 000 €	150 000 €	0 €	0 €	0 €	0 €	0 €	
	1.4.7 Vybudovanie širok pásomového internetu		Po realizovaní privedenia optického kábla, možnosť podpory zo strany telekomunikačnej spoločnosti	2016-2023	100 000 €	100 000 €	25 000 €	75 000 €	0 €	0 €	0 €	0 €	
II. Sociálna politika						1 140 000 €	940 000 €	842 500 €	97 500 €	0 €	200 000 €	0 €	0 €
Opatrenie 2.1 Bytová politika a individuálna bytová výstavba (IBV)	2.1.1 Výstavba 2 nájomných bytoviek pre mladé rodiny (10bj a 8bj)	1130 - Ostatné budovy na bývanie	18 bytov pre 18 mladých rodín	2016-2023	1 000 000 €	800 000 €	800 000 €	0 €	0 €	200 000 €	0 €	0 €	
	2.1.2 Územný plán obce – tvorba		dokumentácia pre územný rozvoj obce	2016-2023	10 000 €	10 000 €	10 000 €	0 €	0 €	0 €	0 €	0 €	
Opatrenie 2.2 Vytváranie podmienok na prevádzkovanie MŠ	2.2.1 Vybavenie tried predškolského zariadenia	1263 - Školy, univerzity a budovy na vzdelávanie	priestor pre žiakov s aspektom na oddych a bezpečnosť	2016-2023	20 000 €	20 000 €	5 000 €	15 000 €	0 €	0 €	0 €	0 €	

Program rozvoja obce Mestisko na roky 2016-2023

Opatrenie 2.3 Modernizácia a budovanie kultúrnej a športovej infraštruktúry	2.3.1 Vybudovanie oddychovej zóny s multifunkčným ihriskom	2411 - Športové ihriská	zlepšenie športových možností pre mládež	2016-2023	30 000 €	30 000 €	7 500 €	22 500 €	0 €	0 €	0 €	0 €	
	2.3.2 Oprava a údržba futbalového štadióna	1265 - Budovy na šport	kvalitnejšie a bezpečnejšie podmienky pre šport	2016-2023	30 000 €	30 000 €	7 500 €	22 500 €	0 €	0 €	0 €	0 €	
	2.3.3 Vybudovanie oddychovej zóny - zeleň, lavičky, altánok, prírodné javisko pod kultúrnym domom	2412 - Ostatné športové a rekreačné stavby	šmýkačky, hojdačky a preliezky - priestor pre oddych a hru	2016-2023	50 000 €	50 000 €	12 500 €	37 500 €	0 €	0 €	0 €	0 €	
III. Environmentálna politika						1 215 000 €	959 500 €	168 250 €	791 250 €	0 €	250 000 €	0 €	5 500 €
Opatrenie 3.1 Racionálne využívanie vôd a odpadových vôd	3.1.1 Vybudovanie kanalizácie	2223 - Miestne kanalizácie	napojenie 500 obyvateľov	2016-2023	1 000 000 €	750 000 €	112 500 €	637 500 €	0 €	250 000 €	0 €	0 €	
Opatrenie 3.2 Ekonomický a ekologický systém odpadového hospodárstva	3.2.1 Zvýšenie povedomia v oblasti separácie odpadov		menšie množstvo komunálneho odpadu a eliminovanie vzniku nelegálnych skládok	2016-2023	10 000 €	4 500 €	4 500 €	0 €	0 €	0 €	0 €	5 500 €	

Program rozvoja obce Mestisko na roky 2016-2023

3.2.2	Vybudovanie kompostoviska na zhodnotenie bioodpadu	2302 - Stavby energetických zariadení	menšie množstvo komunálneho odpadu a eliminovanie vzniku nelegálnych skládok	2016-2023	75 000 €	75 000 €	18 750 €	56 250 €	0 €	0 €	0 €	0 €
3.2.3	Odstránenie divokých skládok	2420 - Ostatné inžinierske stavby, i.n.	čisté a zdravé životné prostredie, estetická funkcia	2016-2023	30 000 €	30 000 €	7 500 €	22 500 €	0 €	0 €	0 €	0 €
3.2.4	Vybudovanie spevnenej steny k rokline pri kostole	2420 - Ostatné inžinierske stavby, i.n.	čisté a zdravé životné prostredie, estetická funkcia	2016-2023	100 000 €	100 000 €	25 000 €	75 000 €	0 €	0 €	0 €	0 €
Celkom					3 503 000 €	3 033 500 €	1 421 000 €	1 612 500 €	14 000 €	450 000 €	0 €	5 500 €

Zdroj: vlastné spracovanie

Zdroje a model viaczdrojového financovania opatrení a projektov

Finančné vyčíslenie jednotlivých aktivít je uvedené pri opatreniach a projektoch potrebných na naplnenie cieľov PRO. Tie sú stanovené odhadom, konečné rozpočty budú súčasťou vykonávacích plánov a konkrétnych projektov ako aj proces verejného obstarávania (VO) na dodávateľov prác, technológií a služieb. Pri schvaľovaní financovania jednotlivých úloh vyplývajúcich z aktivít, sa bude prihliadať na ich dôležitosť a dopad na rozvoj obce. Viaceré úlohy sa môžu realizovať v rámci bežnej prevádzky samosprávy, mnohé však vyžadujú náročnejšie finančné a personálne zdroje a spoluprácu s inými subjektmi.

Tab. 44 Model viaczdrojového financovania

Viaczdrojové financovanie (v EUR)							
Prioritná oblasť	Celkové náklady	Verejné zdroje					Súkromné a iné zdroje
		EÚ	Štát	VÚC	Obec	Spolu	
oblasť ekonomická	1 148 000	723 750	391 250	0	19 000	1 134 000	14 000
Opatrenie 1.1 Vytváranie podmienok pre rozvoj cestovného ruchu	60 000	30 000	10 000	0	14 000	54 000	6 000
Opatrenie 1.2 Zvýšenie efektívnosti vzájomnej spolupráce	23 000	7 500	2 500	0	5 000	15 000	8 000
Opatrenie 1.3 Optimálna sieť zrekonštruovaných verejných budov	500 000	375 000	125 000	0	0	500 000	0
Opatrenie 1.4 Dostupné a bezpečné miestne komunikácie, chodníky a verejné priestranstvá	565 000	311 250	253 750	0	0	565 000	0
oblasť sociálna	1 140 000	97 500	842 500	0	0	940 000	200 000
Opatrenie 2.1 Bytová politika a individuálna bytová výstavba (IBV)	1 010 000	0	810 000	0	0	810 000	200 000
Opatrenie 2.2 Vytváranie podmienok na prevádzkovanie MŠ	20 000	15 000	5 000	0	0	20 000	0
Opatrenie 2.3 Modernizácia a budovanie kultúrnej a športovej infraštruktúry	110 000	82 500	27 500	0	0	110 000	0
oblasť environmentálna	1 215 000	791 250	126 250	0	42 000	959 500	255 500

Program rozvoja obce Mestisko na roky 2016-2023

Opatrenie 3.1 Racionálne využívanie vôd a odpadových vôd	1 000 000	637 500	70 500		42 000	750 000	250 000
Opatrenie 3.2 Ekonomický a ekologický systém odpadového hospodárstva	215 000	153 750	55 750	0	0	209 500	5500
Spolu	3 503 000	1 612 500	1 360 000	0	61 000	3 033 500	469 500

Zdroj: vlastné spracovanie

Pre programové obdobie 2014 – 2020 je obec Mestisko zaradená medzi obce do 1000 obyvateľov a je členom ZMOS, ZMOD a OZ DUKLA, čerpanie finančných prostriedkov bude prioritne prostredníctvom PROGRAMU ROZVOJA VIDIEKA SR 2014 – 2020, opatrenie 7 (Zdroj: PRV SR 2014-2020):

OPATRENIE: M07 – Základné služby a obnova dedín vo vidieckych oblastiach (článok 20)

Právny základ

- článok 20 nariadenia (EÚ) č. 1305/2013 o podpore rozvoja vidieka z EPFRV;
- príloha I bod 8.6 vykonávacieho nariadenia Komisie (EÚ) č. 808/2014.

Názov operácie: Investície do vytvárania, zlepšovania alebo rozširovania všetkých druhov infraštruktúr malých rozmerov

Podopatrenie: **7.2. – Podpora na investície do vytvárania, zlepšovania alebo rozširovania všetkých druhov infraštruktúr malých rozmerov vrátane investícií do energie z obnoviteľných zdrojov a úspor energie.**

Opis typu operácie

- výstavba, rekonštrukcia, modernizácia, dostavba kanalizácie, vodovodu, alebo čistiarne odpadových vôd;
- výstavba a rekonštrukcia miestnych komunikácií, lávok, mostov, chodníkov a záchytných parkovísk, autobusových zastávok, výstavba, rekonštrukcia a údržba odvodňovacích kanálov, prehlbovanie existujúcich obecných studní. V prípade investícií do miestnych komunikácií, tie budú umožnené len v malom rozsahu a za predpokladu, že prispievajú k oživeniu znevýhodnenej vidieckej oblasti, kde môže zlepšiť prepojenie medzi vidieckymi oblasťami a širšou dopravnou sieťou, príp. budú prispievať k miestnemu ekonomickému rozvoju (napr. k rozvoju vidieckeho cestovného ruchu a pod.);
- zlepšenie vzhľadu obcí – úprava a tvorba verejných priestranstiev, námestí, parkov a pod.

Názov operácie: Budovanie širokopásmového internetu

Podopatrenie: 7.3. - Podpora infraštruktúry širokopásmového internetu vrátane jej budovania, zlepšenia a rozšírenia, podpora pasívnej infraštruktúry širokopásmového internetu a zabezpečenie prístupu k širokopásmovému internetu a verejnému e-governmentu

Opis typu operácie

- vytvorenie prístupu k širokopásmovému internetu prostredníctvom budovania prístupových sietí, vrátane zriadenia verejne prístupného miesta.

Názov operácie: Vytváranie, zlepšovanie alebo rozširovanie miestnych služieb vrátane voľného času a kultúry a súvisiacej infraštruktúry

Podopatrenie: 7.4. – Podpora na investície do vytvárania, zlepšovania alebo rozširovania miestnych základných služieb pre vidiecke obyvateľstvo vrátane voľného času a kultúry a súvisiacej infraštruktúry

Opis typu operácie

- investície súvisiace s vytváraním podmienok pre trávenie voľného času vrátane príslušnej infraštruktúry – napr. výstavba/rekonštrukcia/modernizácia športovísk a detských ihrísk, amfiteátrov, investície do rekonštrukcie nevyužívaných objektov v obci pre komunitnú/spolkovú činnosť vrátane rekonštrukcie existujúcich kultúrnych domov;
- zriadenie nových, prístavba, prestavba, rekonštrukcia a modernizácia existujúcich domov smútku vrátane ich okolia;
- investície súvisiace so zvyšovaním kvality života obyvateľov – investície spojené s odstraňovaním malých tzv. divokých skládok odpadov resp. opusteného odpadu;
- investície súvisiace so zvýšením bezpečnosti a prevencie proti vandalizmu na verejných priestoroch (montáž kamerových systémov a iných bezpečnostných prvkov);
- investície súvisiace s vytváraním podmienok pre rozvoj podnikania – rekonštrukcie nevyužívaných objektov v obci pre podnikateľskú činnosť, výstavba/rekonštrukcia tržníc pre podporu predaja miestnych produktov a pod.
- investície do využívania OZE vrátane investícií spojenými s úsporou energie – len ako súčasť investícií do miestnych služieb.

Názov operácie: Rozvoj vidieckeho cestovného ruchu

Podopatrenie: 7.5. – Podpora na investície do rekreačnej infraštruktúry, turistických informácií a do turistickej infraštruktúry malých rozmerov na verejné využitie

Opis typu operácie

- investície, ktoré súvisia s vytvorením, udržiavaním, obnovou a skvalitňovaním turisticky zaujímavých objektov, bodov a miest vrátane príslušnej infraštruktúry – miestne kultúrne, historické, prírodné a iné objekty a zaujímavosti, zriadenie múzejných a galerijných zariadení a pod.;
- investície do rekreačnej infraštruktúry, turistických informácií a informačných tabúl v turistických lokalitách na verejné využitie, budovanie drobných obslužných zariadení pre turistov, informačné body, smerové tabule, KIOSKY a pod.;
- budovanie, rekonštrukcia náučných chodníkov, cykloturistických chodníkov, ich napojenie na náučné chodníky, budovanie doplnkovej infraštruktúry (odpočinkové miesta, prístrešky, stojany na bicykle a pod.), výstavba vyhliadkových veží, budovanie, údržba a obnova cykloturistického značenia na existujúcich cykloturistických trasách a pod

Záver

Dokument PRO obce Mestisko na roky 2016 – 2023 je rozvojový dokument obce. Bol vypracovaný ako nosný a kľúčový dokument pre stanovenie prioritných rozvojových oblastí, špecifických cieľov, priorít, opatrení a projektov rozvoja obce až do roku 2023.

Uskutočniteľnosť jednotlivých opatrení a tým dosiahnutie stanovených cieľov bude závisieť od mnohých faktorov. Najkritickejším prvkom je v prípade malých obcí finančná náročnosť jednotlivých priorít a mnohé iné pomery a faktory špecifické pre danú obec. Schválený PRO obce Mestisko na roky 2016 – 2023 je otvorený dokument, ktorý sa môže dopĺňať/rušiť priority, opatrenia, projekty. PRO obce Mestisko schvaľuje Obecné zastupiteľstvo v Mestisku. Monitorovanie a hodnotenie PRO obce Mestisko realizuje starosta obce a Obecné zastupiteľstvo.

Program rozvoje obce Mestisko schválilo Obecné zastupiteľstvo v Mestisku na svojom 4 riadnom zasadnutí dňa 04.12.2015 uznesením číslo 15.

Schválený PRO Mestisko na roky 2016 - 2023 je zverejnený na internetovej stránke obce Mestisko: www.mestisko.sk

Tab. 45 Schválenie PRO Mestisko

Schválenie PRO Mestisko	
Dokument	<ul style="list-style-type: none"> - Názov: Program rozvoja obce Mestisko na roky 2016 - 2023 - Štruktúra - názov a stručná charakteristika hlavných častí dokumentu
Spracovanie	<ul style="list-style-type: none"> - Forma spracovania - Obdobie spracovania - Riadiaci tím – počet členov, počet stretnutí - Pracovné skupiny – počet skupín, počet členov, počet stretnutí - Externá odborná spolupráca - Účasť verejnosti a komunikácia s verejnosťou - Náklady na spracovanie
Prerokovanie	<ul style="list-style-type: none"> - Prerokovanie v orgánoch samosprávy (výbory, komisie, rada) - Verejné pripomienkovanie - Posudzovanie SEA
Schválenie	<ul style="list-style-type: none"> - Návrh na uznesenie zastupiteľstva

Zoznam príloh

Príloha 1 Zámer spracovania PRO Mestisko	96
Príloha 2 Harmonogram spracovania PRO Mestisko	97
Príloha 3 Osnova PRO Mestisko.....	98
Príloha 4 Dohoda o partnerstve	100
Príloha 5 Vzor monitorovacej správy.....	101
Príloha 6 Zoznam použitých skratiek.....	102
Príloha 7 Zoznam tabuliek	105
Príloha 8 Zoznam grafov	107
Príloha 9 Zoznam obrázkov	108

Príloha 1 Zámer spracovania PRO Mestisko

Zámer spracovania Programu rozvoja obce	
Názov dokumentu	- Program rozvoja obce Mestisko na roky 2016 - 2023
Forma spracovania	- s pomocou externých odborníkov - <i>úplné spracovanie „na kľúč“</i> . <i>Spracovateľom je spoločnosť Strategia Regio, s.r.o., sídlo: Lipová 15, 082 21 Veľký Šariš, IČO: 36796352. Spoločnosť nie je platcom DPH</i>
Riadenie procesu spracovania	- dokument bude spracovaný v súlade s platnou legislatívou - podľa zákona č. 539/2008 Z. z. o podpore regionálneho rozvoja v znení zákona č. 309/2014 Z. z. a na základe platnej Metodiky na spracovanie programu hospodárskeho rozvoja a sociálneho rozvoja obce, verzia 2.0. - podklady o obci Mestisko poskytne starosta obce Mestisko. - zapojenie verejnosti a komunikácia s verejnosťou bude uskutočnená dotazníkovou metódou, komunikáciou so všetkými zložkami občianskeho spektra, návštevou územia obce, brainstormingové stretnutia
Obdobie spracovania	- jún 2015 – október 2015, harmonogram spracovania (Príloha č.2).
Financovanie spracovania	- financovanie z rozpočtu obce Mestisko v sume 700,- Eur, t.j. na: - náklady na vlastné spracovanie – experti (vyjadrené v osobohodinách): 120 hodín - náklady na získanie informačných podkladov – štatistiky, analýzy, dotazníky. - náklady na publicitu – tlač materiálov, úprava elektronických médií

Príloha 2 Harmonogram spracovania PRO Mestisko

Harmonogram spracovania PRO Mestisko Rok 2015												
Termín	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII
Úvod												
Analytická časť												
Strategická časť												
Programová časť												
Realizačná časť												
Finančná časť												
Posudzovanie vplyvov na životné prostredie												
Schválenie obecným zastupiteľstvom												

Príloha 3 Osnova PRO Mestisko

Úvod

Táto časť zahŕňa:

- obsah dokumentu (podľa jednotlivých kapitol),
- stručný popis kontextu vzniku a chronológie prípravy PRO,
- stručné zhrnutie východiskových koncepcných dokumentov týkajúcich sa vymedzeného územia.

Časť 1: Analytická časť

Táto časť obsahuje:

- kompletnú analýzu vnútorného prostredia na základe overeného súboru kvantitatívnych a kvalitatívnych dát (ďalej len „dátová základňa“) podľa jednotlivých oblastí vrátane finančnej a hospodárskej situácie,
- ex-post hodnotenie (realizácia existujúceho PRO vrátane vyhodnotenia rozpracovaných investičných a neinvestičných projektov k 31. 12. príslušného roku),
- analýzu silných a slabých stránok územia,
- identifikáciu hlavných vonkajších faktorov rozvoja územia (výber hlavných faktorov),
- analýzu vplyvu vonkajšieho prostredia na vývoj situácie v území (zoznam),
- ex-post hodnotenie (realizácia existujúceho PRO vrátane vyhodnotenia rozpracovaných investičných a neinvestičných projektov realizovaných na národnej, príp. regionálnej úrovni k 31. 12. príslušného roku),
- analýzu príležitostí a ohrození pre rast a rozvoj územia (posúdenie hlavných faktorov z hľadiska príležitostí a ohrození),
- analýzu väzieb územia,
- SWOT analýzu (súhrnná tabuľka, syntéza výsledkov),
- analýzu možných rizík a hrozieb, identifikáciu kritických oblastí rozvoja,
- identifikáciu východísk a možných riešení,
- odhad budúceho možného vývoja.

Časť 2: Strategická časť

Táto časť obsahuje:

- víziu územia,
- formuláciu a návrh stratégie,

- výber a popis strategických cieľov v jednotlivých politikách - oblastiach rozvoja (hospodárska, sociálna, environmentálna).

Časť 3: Programová časť

Táto časť obsahuje:

- konkrétne opatrenia a projekty vrátane ich priradenia k jednotlivým cieľom a prioritám,
- súbor ukazovateľov výsledkov a dosahov vrátane východiskových a cieľových hodnôt.

Časť 4: Realizačná časť

Táto časť obsahuje:

- popis úloh jednotlivých partnerov pri realizácii PRO,
- popis postupov inštitucionálneho a organizačného zabezpečenia realizácie PRO, spôsob komunikácie, kooperácie a koordinácie,
- stručný popis komunikačnej stratégie PRO k jednotlivým cieľovým skupinám,
- systém monitorovania a hodnotenia,
- akčný plán na daný rozpočtový rok s výhľadom na 2 roky (x+2) - vecný a časový harmonogram realizácie jednotlivých opatrení a projektov.

Časť 5: Finančná časť

Táto časť obsahuje:

- indikatívny finančný plán na celú realizáciu PRO,
- model viac zdrojového financovania jednotlivých opatrení, aktivít (projektov) za účasti sociálno-ekonomických partnerov v území v prepojení na programový rozpočet obce
- hodnotiacu tabuľku pre výber projektov.

Záver

Obsahuje informáciu o schválení PRO obecným zastupiteľstvom a zverejnení PRO na web stránke obce.

Príloha 4 Dohoda o partnerstve

Dohoda o partnerstve	
Názov dokumentu	- Dohoda o partnerstve pri príprave a realizácii PRO Mestisko
Obdobie platnosti	- 2016 - 2023
Predmet dohody	- Vytvoriť vhodné podmienky pre skvalitnenie života všetkých obyvateľov obce v súlade s ochranou životného prostredia a so zabezpečením trvalo udržateľného rozvoja.
Účastníci dohody	- Obec Mestisko a DFS Brežinky, KST Kaštielik, Únia žien, OZ Helponko, Poľovnícke združenie SKALA
Riadenie procesu	- dokument bude spracovaný v súlade s platnou legislatívou - podľa zákona č. 539/2008 Z. z. o podpore regionálneho rozvoja v znení zákona č. 309/2014 Z. z. a na základe platnej Metodiky na spracovanie programu hospodárskeho rozvoja a sociálneho rozvoja obce, verzia 2.0. - podklady o obci Mestisko poskytne starosta obce Mestisko. - zapojenie verejnosti a komunikácia s verejnosťou bude uskutočnená dotazníkovou metódou
Financovanie	- spolupráca pri tvorbe PRO, spolupráca v organizovaní spoločenských aktivít v obci - dobrovoľnícka pomoc pri činnosti na podporu rozvoja obci

Príloha 5 Vzor monitorovacej správy

Monitorovacia správa					
Úroveň prvku stratégie	Opis prvkov stratégie	Plánovaný termín realizácie	Rozpočet mesta ..... <i>od do</i>	Externé zdroje <i>od do</i>	Realizácia aktivít <i>od do</i> a plán na obdobie <i>od do</i>
Cieľ 1					
Opatrenie 1.1					
A. 1.1.1					
A. 1.1.2					

Príloha 6 Zoznam použitých skratiek

a. s. – Akciová spoločnosť

ČOV - Čistiareň odpadových vôd

DD – Domov dôchodcov

DDS – Dom sociálnych služieb

DOS – Dom ošetrovateľskej starostlivosti

EAO – Ekonomicky aktívne obyvateľstvo

EÚ – Európska únia

EŠIF – Európske štrukturálne a investičné fondy

FO – Fyzická osoba

ha - Hektár

HDP – Hrubý domáci produkt

CHA – Chránený areál

CHÚ – Chránené územie

CHVÚ – Chránené vtáčie územie

IBV - Individuálna bytová výstavba

IKT – Informačné a komunikačné technológie

IROP – Integrovaný regionálny operačný program

JRD – Jednotné roľnícke družstvo

km – Kilometer

km² – Kilometer štvorcový

k. ú. – Katastrálne územie

m - meter

m² – meter štvorcový

MDVRR SR – Ministerstvo dopravy, výstavby a regionálneho rozvoja Slovenskej republiky

MDŽ – Medzinárodný deň žien

MPRV SR – Ministerstvo pôdohospodárstva a rozvoja vidieka Slovenskej republiky

MŽP SR – Ministerstvo životného prostredia Slovenskej republiky

MR – Miestny rozhlas

MŠ - Materská škola

MŠ SR – Ministerstvo školstva SR

NASES – národná agentúra pre sieťové a elektronické služby

NP – Nepoľnohospodárska pôda

NR SR – Národná rada Slovenskej republiky

OcÚ – Obecný úrad
obr. - Obrázok
OP – Operačný program
OPZI – Operačný program Základná infraštruktúra
OZ – Obecné zastupiteľstvo
o.z. – občianske združenie
OŠK – obecný športový klub
PD - Poľnohospodárske družstvo
PHSR – Program hospodárskeho a sociálneho rozvoja
PO – Právnická osoba
PP – Poľnohospodárska pôda
PPA – Poľnohospodárska platobná agentúra
PR – Prírodná rezervácia
PRO - Program rozvoja obce
PSČ – poštové smerové číslo
PSK – Prešovský samosprávny kraj
PRV SR – Program rozvoja vidieka Slovenskej republiky
ROEP – Register obnovenej evidencie pozemkov
SAD – Slovenská autobusová doprava
SKUEV – Územia európskeho významu
SODB – Sčítanie obyvateľov, domov a bytov
SPP, a. s. - Slovenský plynárenský podnik
s. r. o. – Spoločnosť s ručeným obmedzením
SR – Slovenská republika
ŠFRB – Štátny fond rozvoja bývania
ŠÚ SR – Štatistický úrad Slovenskej republiky
tab. – Tabuľka
TJ – Telovýchovná jednota
TKO - Tuhý komunálny odpad
TVS – Televízny signál
USA – Spojené štáty americké
ÚPN – Územný plán
VO – verejné obstarávanie
VSD, a.s. – Východoslovenská distribučná, a.s.

Program rozvoja obce Mestisko na roky 2016-2023

VSE, a. s. – Východoslovenské elektrárne

VÚC - Vyšší územný celok

VVS, a. s. – Východoslovenská vodárenská spoločnosť

VZN – Všeobecne záväzné nariadenie

ZMOD – Združenie miest a obcí Domaša

ZMOS – Združenie miest a obcí Slovenska

ZŠ - Základná škola

Z. z. – Zbierka zákonov

ŽP – Životné prostredie

Príloha 7 Zoznam tabuliek

Zoznam tabuliek

Tab. 1 Základná charakteristika obce Mestisko	8
Tab. 2 Spádovosť obce Mestisko	9
Tab. 3 Vývoj počtu obyvateľov podľa pohlavia v rokoch 2010 – 2014	11
Tab. 4 Obyvateľstvo obce Mestisko podľa vekových skupín v rokoch 2010 - 2014.....	12
Tab. 5 Obyvateľstvo obce Mestisko podľa vekových skupín a pohlavia v rokoch 2010 - 2014	14
Tab. 6 Obyvateľstvo obce Mestisko podľa ekonomickej aktivity 2014	14
Tab. 7 Prírastok obyvateľstva obce Mestisko 2010 - 2014	16
Tab. 8 Národnostná štruktúra	18
Tab. 9 Štruktúra vierovyznaní	19
Tab. 10 Najvyššie dosiahnuté vzdelanie obyvateľov Mestisko	19
Tab. 11 Počet uchádzačov o zamestnanie roky 2010 -2014 v okrese Svidník.....	21
Tab. 12 Počet uchádzačov o zamestnanie v okrese Svidník r. 2010 - 2014.....	21
Tab. 13 Miera evidovanej nezamestnanosti (%) v okrese Svidník za roky 2010 – 2014	22
Tab. 14 Počet evidovaných uchádzačov o zamestnanie v obci Mestisko v rokoch 2010 - 2014	22
Tab. 15 Byty podľa vlastníctva a systému dodávky vody	23
Tab. 16 Byty podľa počtu obytných miestností	23
Tab. 17 Byty podľa obdobia výstavby	23
Tab. 18 Významné osobnosti v obci Mestisko	32
Tab. 19 Prehľad organizácií v obci Mestisko.....	33
Tab. 20 Prehľad investičných aktivít v obci Mestisko	36
Tab. 21 Prehľad právnických osôb (PO) v obci Mestisko	38
Tab. 22 Prehľad fyzických osôb (FO) - podnikateľov v obci Mestisko.....	39
Tab. 23 Prehľad najväčších podnikateľov v obci Mestisko	39
Tab. 24 Prehľad podnikateľských subjektov v obci Mestisko podľa sektorov a odvetví	40
Tab. 25 Príjmy rozpočtu obce Mestisko (v eur).....	41
Tab. 26 Výdavky rozpočtu obce Mestisko (v eur)	42
Tab. 27 Bilancia aktív a pasív k 31.12.2014 v eur	43
Tab. 28 Rozdelenie pôdneho fondu obce Mestisko v r. 2014	46
Tab. 29 Štruktúra pôdných typov poľnohospodárskych pôd v okrese Svidník	47
Tab. 30 Frekvencia zberu odpadu v obci Mestisko.....	51

Program rozvoja obce Mestisko na roky 2016-2023

Tab. 31 SWOT analýza ekonomickej oblasti a technická infraštruktúra obce Mestisko.....	58
Tab. 32 SWOT analýza environmentálnej oblasti v obci Mestisko.....	61
Tab. 33 SWOT analýza sociálnej oblasti a občianskej vybavenosti v obci Mestisko	62
Tab. 34 Zhodnotenie PHSR 2005 – 2015	63
Tab. 35 Prehľad programov na roky 2014 – 2020	65
Tab. 36 Prehľad strategických cieľov a opatrení v ekonomickej oblasti	67
Tab. 37 Prehľad špecifických cieľov a opatrení v sociálnej oblasti.....	68
Tab. 38 Prehľad špecifických cieľov a opatrení v environmentálnej oblasti.....	69
Tab. 39 Prehľad opatrení a projektov podľa prioritných oblastí.....	70
Tab. 40 Súbor ukazovateľov a výsledkov jednotlivých projektov.....	72
Tab. 41 Plán hodnotenia a monitorovania PRO.....	77
Tab. 42 Akčný plán obce Mestisko	78
Tab. 43 Finančný rámec pre realizáciu PRO Mestisko.....	84
Tab. 44 Model viaczdrojového financovania.....	90
Tab. 45 Schválenie PRO Mestisko.....	94

Príloha 8 Zoznam grafov

Zoznam grafov

Graf 1 Vývoj počtu obyvateľov v obci Mestisko 2010 - 2014.....	12
Graf 2 Zloženie obyvateľstva podľa veku spolu v roku 2014.....	13
Graf 3 Obyvatelia obce Mestisko podľa ekonomickej aktivity	15
Graf 4 Prírastok obyvateľstva obce Mestisko 2010 - 2014.....	16
Graf 5 Migračné saldo obyvateľstva	17
Graf 6 Národnostné zloženie obyvateľstva	18
Graf 7 Najvyššie dosiahnuté vzdelanie obyvateľov Mestisko	20
Graf 8 Byty podľa obdobia výstavby	24
Graf 9 Prehľad PO a FO v obci Mestisko	39
Graf 10 Prehľad pôdneho fondu v obci Mestisko	47

Príloha 9 Zoznam obrázkov

Zoznam obrázkov

Obr. 1 Mestisko v jeho podobách.....	7
Obr. 2 Poloha obce Mestisko	9
Obr. 3 Letecký pohľad na obec Mestisko	10
Obr. 4 Erb obce Obr. 5 Vlajka obce Obr. 6 Pečať obce	11
Obr. 7 Rozostavaný dom a novostavba domu.....	24
Obr. 8 Miesto pre výstavbu 18 bytovej jednotky	25
Obr. 9 Areál PD Rovnosť v Mestisku	29
Obr. 10 Pohľad na autobusové zastávky v obci	29
Obr. 11 Vstup do obce Mestisko	32
Obr. 12 Pohľad na futbalové ihrisko a tribúnu.....	34
Obr. 13 Sála v kultúrnom dome	34
Obr. 14 Kostol narodenia Panny Márie.....	37
Obr. 15 Budova bývalej ZŠ stará a nová časť	38
Obr. 16 Budova obecného úradu.....	40
Obr. 17 Mapa SR s vyznačeným územím PSK.....	52
Obr. 18 Miesto na výstavbu oddychovej zóny v obci	81
Obr. 19 Miesto pri budove bývalej ZŠ pre multifunkčné ihrisko v obci	81